

A MAGYAR KÖZLÖNY MELLÉKLETE
2025. június 23., hétfő

Tartalomjegyzék

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végző előterjesztői indokolás a jogi személyek nyilvántartásáról szóló 2025. évi LIX. törvényhez	868
Végző előterjesztői indokolás a jogi személyekkel kapcsolatos egyes bírósági eljárásokról és a végelszámolásról szóló 2025. évi LX. törvényhez	896
Végző előterjesztői indokolás az egységes közszolgáltatói számlaképről szóló 2013. évi CLXXXVIII. törvény módosításáról szóló 2025. évi LXI. törvényhez	939
Végző előterjesztői indokolás az egyes törvényeknek a készpénzhasználattal összefüggő módosításáról szóló 2025. évi LXII. törvényhez	940
Végző előterjesztői indokolás az állami vagyonelemek ingyenes tulajdonba adásáról szóló 2025. évi LXIII. törvényhez	941
Végző előterjesztői indokolás a magyar állampolgárság felfüggesztésével kapcsolatos törvények módosításáról szóló 2025. évi LXIV. törvényhez	942
Végző előterjesztői indokolás az anyakönyvezhető utónevekkel összefüggésben egyes törvények módosításáról szóló 2025. évi LXV. törvényhez	944
Végző előterjesztői indokolás az állatok védelme érdekében szükséges egyes törvénymódosításokról szóló 2025. évi LXVI. törvényhez	946

V. A Kormány tagjainak rendeleteihez tartozó indokolások

Végző előterjesztői indokolás az állami építési beruházási folyamatban részt vevő tervező és kivitelező közreműködésének értékeléséről szóló 16/2025. (VI. 20.) ÉKM rendelethez	949
---	-----

II. Törvényekhez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

a jogi személyek nyilvántartásáról szóló 2025. évi LIX. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi jogi személyszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

1. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) a klasszikus polgári jogi jogviszonyok mellett a társasági jogot és a főbb magánjogi jogi személyeket is szabályozza. A Ptk. kimunkálta a jogi személyek általános szabályait, valamint a kiemelt jelentőségű magánjogi jogi személy típusokra vonatkozó különös szabályokat is. Ennek alapján a Ptk. a gazdasági társaság és a szövetkezet mellett az egyesület és az alapítvány anyagi jogi szabályait is lefekteti.

A Ptk. jogi személyre vonatkozó általános rendelkezéseiből logikusan következik az egységes jogi személy nyilvántartás kívánalma. A Ptk.-ban megjelenő egységes magánjogi szemlélet a nyilvántartás vonatkozásában is megvalósítható. Ezt támasztja alá az is, hogy több uniós országban jelenleg is egységesen tartják nyilván a cégeket és a civil szervezeteket (pl. Ausztria, Belgium, Dánia, Lengyelország).

Az EGT tagállamok vonatkozásában a cégnyilvántartás jellemzően a közigazgatás keretein belül szabályozott rendszer (Belgium, Bulgária, Ciprus, Dánia, Finnország, Görögország, Hollandia, Írország, Izland, Lengyelország, Lettország, Liechtenstein, Litvánia, Luxemburg, Málta, Norvégia, Olaszország, Portugália, Románia, Spanyolország, Svédország, Szlovénia). A cégnyilvántartás működtetése, felügyelete az Igazságügyi Minisztérium hatáskörébe tartozik Bulgáriában, Lengyelországban, Lettországban, Litvániában, Luxemburgban, Portugáliában, Romániában és Spanyolországban.

A cégnyilvántartás bírósági hatáskörbe a következő államokban tartozik: Németország, Ausztria, Csehország, Észtország, Franciaország, Horvátország és Szlovákia.

A közös nyilvántartás főbb előnyei a következőkben foglalhatóak össze:

- egységes eljárási szabályok (egységesítés, kiszámíthatóság);
- gyors eljárás (percek alatt megtörténhet a bejegyzés);
- eltérő jogalkalmazási gyakorlat megszüntetése (egységes elbírálási szempontok országos szinten);
- az állami nyilvántartások összekapcsolásával a nyilvántartásban szereplő adatok fokozottabb helytállóságának a biztosítása, tovább az ügyfelek számára további adminisztratív tehercsökkentés (a más állami nyilvántartásból átvehető adatokat nem kell a szervezetnek külön bejelentenie);
- az állami adatvagyonnal való hatékonyabb gazdálkodás.

2. A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) hatálybalépése óta számos alkalommal került módosításra, a normaszöveg mára több kérdésben is nehezen áttekinthetővé vált.

A civil jogi személyek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló törvény 2011. évi CLXXXI. törvény (a továbbiakban: Cnytv.) sok szempontból a cégjogi megoldásokból táplálkozik. Az elmúlt időszakban felerősödött az a jogalkalmazói kíváncsi, hogy a civil nyilvántartásban szereplő jogi személyek bejegyzése, változásbejegyzése a cégekhez hasonló gördülékeny módon mehessen végbe. Ez jogalkotói oldalon a 2016-os nyilvántartási reform továbbfejlesztésének szükségességét vetette fel. A nyilvántartási eljárás kialakítása megfelelő továbblépést biztosít a Cnytv. szabályai szerint nyilvántartott jogi személyek eljárásaiban is.

3. A jelenleg törvényszéki bírósági nyilvántartások (a cég- és a civil nyilvántartás) megszűnnek, és egységes hatósági nyilvántartás jön létre. A nyilvántartó nem bíróság, hanem hatóság lesz. Ugyanakkor a bíróságok szerepe nem szűnik meg, mert a törvényességi felügyeleti jogkör, és kiemelt nemperes eljárások, így különösen a jogutód nélküli megszüntetési eljárások lefolytatása továbbra is bírósági hatáskörben marad.
4. Szemléletváltás történik a nyilvántartás vezetése körében. A nyilvántartó elsődleges feladata a jogi személy létrejöttének, megszűnésének (törlésének) konstitutív bejegyzése, a jogi személyről és az adatairól közhiteles nyilvántartás vezetése. Mindenképpen indokolt a nyilvántartás szemléletén változtatni, annak érdekében, hogy a nyilvántartásba vételi eljárás, illetve a létesítő okirat változásának bejegyzése a közhiteles nyilvántartás vezetése szempontjából érdemi jelentőséggel bíró elemekre terjedjen ki, és a tagok kompetenciájában maradjanak azok a kérdések, amelyek a Ptk. diszpozitív szabályozása alapján a tagok privátautonómiája körébe tartoznak. A nyilvántartó ugyanis a magánjogi jogi személy nyilvántartásba vételekor, illetve a létesítő okirata módosításának bejegyzésekor nem azt „engedélyezi”, hogy a tagok a létesítő okirat szerinti tartalommal alapítsanak jogi személyt, hanem azt vizsgálja, hogy a bejegyzéshez szükséges feltétlen érvényesülést kívánó jogszabályi feltételek teljesülnek-e. E körben is utalni lehet arra, hogy a Ptk. 3:3. § (2) és (3) bekezdése alapján a Ptk. Harmadik könyvének általános szabályait minden magánjogi alapon létrejött, jogalanyisággal felruházott jogi személyre alkalmazni kell.
5. A törvény megalkotásakor az első ütemben a cégnyilvántartás, valamint a civil és egyéb cégnek nem minősülő szervezetek nyilvántartása kerül egyesítésre. A távlati cél azonban az, hogy a teljes jogi személyi kör adatainak egységes nyilvántartásban való megismerhetősége megvalósuljon.
6. A Javaslat az elmúlt évek jelentős kódexalkotási technikájához igazodóan szakaszcímetek alkalmaz, amely a törvény áttekinthetőségét javítja.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A Javaslat rögzíti azokat a főbb eljárástípusokat, és egyéb feladatokat, mely a törvény tárgyi hatályába tartoznak.

A törvény általános fogalomhasználata az alanyi kör tekintetében a jogi személy. Mivel azonban a jogi személyek nyilvántartása (a továbbiakban: nyilvántartás) a cégnyilvántartásban nyilvántartott nem jogi személy jogalanytípusokat is tartalmazni fogja, a törvény – hasonlóan a Ptk. Harmadik Könyvének szabályozási megoldásához – kimondja, hogy a jogi személyekre előírt rendelkezéseket a nem jogi személy jogalanyok vonatkozásában is alkalmazni kell. Fontos tehát, hogy nem azt rögzíti a szabály, hogy minden rendelkezést alkalmazni kell, amely meghatározott típusú jogi személyre értelmezhető, hanem azokat a rendelkezéseket kell alkalmazni, amelynek címzettje a jogi személy. (Ebből következően, ha a törvény valamely szabályt például a korlátozott felelősségű társaságokra mond ki, akkor az nem terjed ki automatikusan a külföldi vállalkozás magyarországi fióktelepe cégformára.)

2. §

A Javaslat hiányt pótló módon immár a törvényi rendelkezések körében sorolja fel a jelenlegi cégformákat.

A közös vállalat, a vállalat cégforma kivezetésre kerül a nyilvántartásból. A hatályos nyilvántartás adatai alapján másfél tucat működő (a nyilvántartás adatai alapján működőnek tűnő) céget jelent e két cégforma. Az állami vállalatokról szóló 1997. évi VI. törvény 42. § (1) bekezdés b) pontja alapján a vállalat megszűnik, ha gazdasági társasággá vagy szövetkezetté alakul.

Közös vállalat esetében kiemelhető, hogy a régi Ptk. (1959. évi IV. törvény), továbbá az 1997-es társasági törvény (a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvény) is rögzítette, hogy jogi személyiségű gazdasági társaság: a közös vállalat, a korlátozott felelősségű társaság és a részvénytársaság, továbbá, hogy a gazdasági társaság átalakulással is megszűnhet. Az 1997-es társasági törvény nem tartalmazott korlátozást a közös vállalat tekintetében, így a közös vállalat más társasági formává alakulhatott. A 2006-os társasági törvény 333. § (7) bekezdése kimondta, hogy a „törvény hatálybalépése után új közös vállalat nem alapítható. Az e törvény hatálybalépése napján a cégnyilvántartásba bejegyzett, vagy bejegyzés alatt álló közös vállalat a gazdasági

társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvénynek a 2006. június 30-án hatályos rendelkezései szerint működhet tovább.”

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 9. § (5) bekezdése a régi Ptk.-ból kivezetésre került jogi személy formák esetében kimondta az újonnan alapítás tilalmát, a közös vállalat tekintetében pedig a 2006-os társasági törvény hivatkozott rendelkezésére mutat. Mindebből következően a hatályos, illetve már hatályban nem lévő, de alkalmazandó előírások alapján nincs akadálya, hogy eme néhány cég a nyilvántartásban maradó gazdasági társasági cégformává (esetleg a vállalat szövetkezetté) alakuljon át vagy gazdasági társasággal egyesüljön. Annak sincs törvényi akadálya, hogy az érintett cégek jogutód nélküli megszűnésükről rendelkezzenek. Az átmeneti rendelkezések kapcsolódnak e változáshoz.

A Javaslat átemeli a Cnytv. 4. §-ában meghatározott jogi személyi formákat is, kivéve a pártot.

3. §

A nonprofit gazdasági társaság szabályozására továbbra is gazdasági társaságok nyilvántartása keretében kerül sor.

A Ptk. – anélkül, hogy általános definíciós szabályt kívánna adni a gazdasági társaságokra – meghatározza a jogi személyek legfontosabb jellemzőit, amelyet a közös kockázatvállalás mellett folytatott üzletszerű gazdasági tevékenységként lehet összefoglalni. A gazdasági társaságok számára a rendszeres haszonszerzési vagy vagyongyarapítási cél elengedhetetlen, hiszen fennmaradásuknak ez az alapja. Ez még akkor is így van, ha a társaság tagjai valamilyen speciális megfontolásból úgy gondolják, hogy az elért eredményt nem kívánják kivonni a társaságból, hanem a társaság tevékenységének fejlesztésére fordítják. Ez nem változtat azon, hogy maga a társaság üzletszerű tevékenységet végez, ellenkező esetben nem lesz képes folyamatosan működni, vagy a tagok állandó anyagi hozzájárulására szorul, ami az önálló létezés alapjait kérdőjelezné meg. Ilyen megfontolásokból a Ptk. nem rendelkezik nonprofit társaságokról. A társasági jogi szabályozás – mivel alapvetően eltérést engedő szabályokról van szó – lehetővé teszi a tagok számára, hogy például a keletkező nyereség felhasználásáról úgy rendelkezzenek, hogy az nem osztható fel a tagok között, hanem a társaság tevékenységére kell fordítani.

Ugyanakkor a jogi szabályozás ilyen vagy hasonló feltételeket előírva ösztönözhet bizonyos tevékenységeket. A nonprofit jelleghez számos jogszabály fűz valamely következményt (általában kedvezményt), vagy kifejezetten nonprofit formában történő működést ír elő (például állami szerepvállalással működő gazdasági társaságok esetében). A nonprofit jelleg a gazdasági társaságok számára azért lehet fontos, mert a nonprofit gazdasági társaság közhasznú jogállást szerezhet, ha annak a külön törvényben előírt feltételei biztosítottak.

A szabályozás így továbbra is arra irányul, hogy meghatározza azokat a feltételeket, amelyek alapján megkülönböztethetővé válnak azok a gazdasági társaságok, amelyek tagjai az autonómia körébe eső kérdés közül a profit tekintetében önkorlátozó rendelkezést alkalmaznak, és amely következtében az eljárásjogi szabályok többlet lehetőséget biztosítanak részükre; azt, hogy nevükben a nonprofit jelleg megjelenjen.

A hatályos szabályozásból ma az következik, hogy a nonprofit gazdasági társaságnak megszűnéséig nonprofitként kell működnie. A Javaslat megtartja ezt a szabályozási irányt, kiegészítve a nonprofit működésből fakadó további követelményekkel.

4. §

A Javaslat a közhasznú nonprofit gazdasági társaságok tekintetében egyrészt szabályozza a közhasznúvá minősítés legfontosabb rendelkezéseit, valamint itt is rendelkezik a jogutód nélküli megszűnés esetén fennmaradó vagyontárgyak sorsáról.

5. §

A rendelkezés meghatározza a nyilvántartó hatóság (a továbbiakban: Hatóság) feladatait.

A Hatóság központi hatóságként jön létre, területi szervekkel nem rendelkezik.

A rendelkezés rögzíti a garanciális adatkezelési szabályokat is, amelyek törvényi szinten történő rögzítést igényelnek.

Már ehelyütt a törvény érzékelteti, hogy ahhoz, hogy a Hatóság a feladatát eredményesen és pontosan el tudja látni, erre a célra szolgáló informatikai rendszert kell működtetni.

6. §

A rendelkezés közhiteles hatósági nyilvántartásként határozza meg a jogi személyek nyilvántartását. A cég és a civil bírósági nyilvántartás megszűnik, és az abban vezetett adatok és tárolt iratok a jogi személyek hatósági nyilvántartásába kerülnek áthelyezésre. Az egységes nagy nyilvántartás természetesen résznyilvántartásokra is lebontható. A Javaslat a személyes adatok védelmét biztosító garanciális okokból törvényi szinten határozza meg a nyilvántartásban szereplő természetes személyek és nem természetes személyek nyilvántartásba feltüntethető, vagy egyébként a hatósági feladatok ellátása során kezelhető azonosító adatait, valamint meghatározza azokat pozíciókat, amelyek keretében a természetes személy a nyilvántartásban feltüntethető. A nyilvántartás részletes adattartalmát ezen túlmenően kormányrendelet határozza meg.

7. §

A rendelkezés a törvény által használt alapfogalmak rögzítését kezdi meg ezen szakaszban.

A rendelkezés irányelvi rendelkezésen alapulva normatív módon rögzíti, hogy a jogi személyt, adatait és a bejegyzés alapjául szolgáló iratait saját „aktában”, vagyis egyediesítve tartja nyilván.

A Javaslat összevont fogalomként használja az adatot, mert az alatt – eltérő rendelkezés hiányában – érteni kell a nyilvántartásba bejegyzett jogot, tényt és a jogi személy adatát is.

A Javaslat csupán utal arra, hogy a jogi személy nyilvántartott adatai és nyilvántartási iratai az Európai Unió bármely hivatalos nyelvén is nyilvántarthatóak; a részletszabályok azonban a jövőben végrehajtási rendeletbe kerülnek. A másolat, kivonat, bizonyítvány kiadásakor az Európai Unió bármely hivatalos nyelvén kérhető a nyilvántartás adata (rovata) megnevezésének megjelenítése.

A Javaslat törvényi szintre emeli az elektronikus irattár fogalmát. Elektronikus irattár magában foglalja valamennyi eljárás iratát.

8. §

A társasági jog egyes vonatkozásairól szóló, 2017. június 14-i 2017/1132/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv nem tartalmaz előírást a tekintetben, hogy a tagállami cégnyilvántartásnak milyen módon kell működnie. Az európai modellek egy részében regisztrációs, bejelentési elv szerint működik a cégnyilvántartás, az európai modellek egy része a cégnyilvántartásba való bejegyzés előtt állami (hatósági, bírósági, kamarai) ellenőrzést ír elő. A Ctv. szerinti magyar rendszer a bejegyzési kérelmek törvényességi szempontú vizsgálatát helyezte előtérbe. Ebbe egy rövid ideig az egyszerűsített cégeljárás vert éket, amikor a bejegyzéshez minimális okirat vizsgálatot írt elő.

A Javaslat szerinti nyilvántartási eljárásban a Hatóság általi törvényességi szempontú vizsgálat a nyilvántartás vezetéséhez szorosan kapcsolódó elemek vizsgálatára korlátozódik, továbbá az automatikus döntéshozatali eljárásban a létesítő okirat rendelkezéseinek a nyilvántartási kérelemben feltüntetett adatokkal való egyezőségének közvetlen vizsgálata nem is történik meg; a Hatóság a nyilvántartási kérelem és a jogi képviselőnek a nyilvántartási iratokra vonatkozó nyilatkozata alapján hozza meg a döntést.

Megfelelve az irányelv szövegének is, a magyar szabályozás továbbra is kimondja az immár kibővült nyilvántartás közhitelességét. A közhitelesség szabályait a Ptk. rendelkezésével és a közhitelességről és a közhiteles nyilvántartások egységes vezetéséről szóló Javaslattal (a továbbiakban: Közhitelelsv.) együtt kell értelmezni, ezért a Javaslatban nem szerepelnek azok a garanciális szabályok, amelyeket ezen törvények már tartalmaznak. A nyilvántartás tekintetében a Javaslat biztosítja, hogy a nyilvántartásba bejegyzett adatok megegyeznek a jogi személy kérelmében (a kérelem kitöltött nyomtatványában) meghatározott adatokkal, és hogy az adatokat a Hatóság törvényességi (vagyis jogi) és adathelyességi vizsgálat (vagyis más állami nyilvántartásból való adatigénylés) után jegyezte be. A nyilvántartási irat tekintetében pedig a jogi képviselő eljárása, továbbá az utóellenőrzés jogintézménye biztosítja a nyilvántartási iratok nyilvántartási adatokkal való egyezőségét.

A Javaslat pontosított tartalommal tartja fenn azokat a rendelkezéseket, amelyek az 2017/1132/EU irányelv, illetve az (EU) 2017/1132 irányelvnek a digitális eszközök és folyamatok társasági jog terén történő használata tekintetében történő módosításáról szóló, 2019. július 11-i (EU) 2019/1151 európai parlamenti és tanács irányelv (a továbbiakban: digitális irányelv) átültetését szolgálják. A digitális irányelv tartalmazza a bejegyzett, valamint a nyilvántartási iratokban megjelenő adat eltérésére vonatkozó szabályt. A digitális irányelv új elemként mondja ki, hogy eltérés esetén a nyilvántartásba bejegyzett adat az irányadó; ezt a Javaslat is rögzíti.

Figyelemmel arra, hogy ezen irányelvi eredetű szabályok összeegyeztethetők valamennyi, a jogi személyek nyilvántartásában szereplő jogalany szabályozási elveivel, a közhitelesség szabályai valamennyi nyilvántartott jogalany tekintetében érvényesülnek.

9. §

A Javaslat rögzíti azt a garanciális szabályt, hogy eltérő rendelkezés hiányában mind a nyilvántartásba bejegyzett, mind a már törölt adat, a bejegyzés alapjául szolgáló okiratok, valamint a számviteli beszámoló nyilvános, annak megismerhetősége nem korlátozott

A bárki számára nem megismerhető iratokra vonatkozó iratbetekintésre az Ákr.-ben foglalt szabályokat kell alkalmazni azzal, hogy a jogi személy vezető tisztségviselőjét, tagját, felügyelőbizottsági tagját, továbbá az egyes jogi személy típushoz szorosan kapcsolódó, a Javaslatban felsorolt személyeket minden esetben megilleti az irat-betekintési jog. Ezen személyek az Ákr. fogalmai szerint nem tekinthetők feleknek (így betekintési joguk az Ákr. alapján automatikusan nem biztosított), azonban a jogi személyek jogában kiemelt érdek fűződik ahhoz, hogy ezen személyek minél egyszerűbben hozzájussanak a jogi személlyel kapcsolatos információkhoz. Erre tekintettel rendelkezik irat-betekintési jogukról a Javaslat. Az Ákr. 33. § (6) bekezdése kimondja, hogy törvény egyes ügyfajtákban meghatározhatja az iratbetekintés további feltételeit, és a (3) bekezdés alapján, vagyis harmadik személyek részéről az iratbetekintésre jogosultak körét. Az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény általános ügyészi törvényességi ellenőrzési jogot biztosít a hatósági döntések felett, ezért az ügyészi iratbetekintés tekintetében felesleges külön rendelkezést kimondani.

10. §

A Javaslat a nyilvántartás nyilvánossága körében jelentős változtatásokat vezet be. Az elektronikus kommunikáció egyre szélesebb körű elterjedésével, illetve az interneten elérhető adatok egyszerű megismerhetőségével az elmúlt évek egyre fontosabb kérdésévé vált a személyes adatok védelme. A hatályos Ctv. a cégre vonatkozó adatok és iratok szinte korlátlan megismerhetőségét biztosítja. Nem lehet azonban eltekinteni attól, hogy a 2006-ban rendelkezésre álló eszközök egy adott irat vagy adat megismerésére mások voltak, mint jelenleg, másrészt az elmúlt években az adatvédelem területén is jelentős szigorítások történtek.

A Javaslat immár a szükséges és indokolt mértékre korlátozza a nyilvánosság körét. A nyilvántartási eljárás tekintetében kiemelhető, hogy a nyilvántartásban nyilvántartott természetes személyek adatai közül csak a természetes személy nevét, születési helyét és idejét, és anyja nevét ismerheti meg majd bárki, ez a nyilvános azonosító adata. Ugyanakkor a forgalom biztonsága, a piaci szereplők átláthatósága azt kívánja meg, hogy akinek jogi érdeke fűződik a nyilvános adatokon túl is a nyilvántartásban nyilvántartott adat megismerésére, az lehetőség szerint garanciák beépítésével azokat megismerhesse.

A nyilvántartásban feltüntetésre kerülő természetes személyeknek tudniuk kell, hogy adataikat a nyilvántartás mint állami nyilvántartás nyilvántartja, és azok harmadik személyek számára is megismerhetőek lehetnek. A megismerhetőséghez fűződő érdek azonban a természetes személynek a nyilvántartásból való törlését követően egyre kevésbé áll fenn, a Javaslat értelmében tíz év után elenyészik. Ha a természetes személyt törlik a nyilvántartásból, mert már nem vesz részt a jogi személy működésében, vagy a jogi személyt egyébként törlik a nyilvántartásból, a törölt természetes személy adatai a törlés után tíz évvel már minden adatra kiterjedően nem nyilvános adattá válnak. A törlés után azonban tíz évig még úgy ismerhető meg az adat, mint a hatályossága esetén (tehát nyilvános adat ekkor is a természetes személy neve, születési ideje és az anyja neve).

A Javaslat értelmében a jogi személy vezető tisztségviselője, tagja, felügyelő bizottsági tagja, továbbá az egyes jogi személy típushoz szorosan kapcsolódó, a Javaslatban felsorolt személyek a nem nyilvános nyilvántartási adat megismerésére jogosultak. Egyéb személyeket sem zár ki a Javaslat a nem nyilvános adat megismeréséből, azonban

többletkövetelményt társít hozzá. Az információt kérőnek egyértelműen azonosítania kell magát, és a megismerés célját meg kell jelölnie.

A rendelkezés felsorolja azokat az iratokat, amelyeket a törvény kivon a bárki által megismerhető nyilvántartási iratok közül.

11. §

A Javaslat új fogalomként vezeti be a kiemelt adatigénylők fogalmát. E fogalom rendezi a Ctv. 15. § (3) bekezdésében felsorolt ún. közfeladatot ellátó szervek meghatározását, egyben – a gyakorlatban felmerült adatszolgáltatási igényekhez igazodva – szélesebb körben határozza meg a Ctv.-hez képest. Az új meghatározás rugalmas módon hozza létre a kiemelt adatigénylők csoportját, mert lehetővé teszi, hogy kormányrendelet bővítse az a) pontban meghatározott alanyi kört, akár konkrét jogalany (hatóság, szerv, személy) megjelölésével.

A törvény garanciális szabályként mondja ki, hogy a kiemelt adatigénylők nem nyilvános adat megismerésére is jogosultak, vagyis számukra a nyilvántartási adat megismerésére a Javaslat maga ad felhatalmazást. A külön kormányrendeletben felsorolt, kiemelt adatigénylőnek minősülő személy vagy szerv esetében a Javaslat annyit említ, hogy a nem nyilvános adat megismerésére vonatkozó jogukat törvénynek kell biztosítania.

12. §

A Céglőny működésében változásokra van szükség. A Céglőny az igazságügyi minisztérium hivatalos lapja, amelynek eredeti fő feladata volt, hogy abban a céglőnybe bejegyzett cégekre vonatkozó nyilvántartási döntéseket nyilvánosságra hozzák. Az uniós jogalkotási törekvések nyomán megszülető szabályok azonban megváltoztak, és ma már nem teszik lehetővé, hogy a nyilvántartásba való bejegyzés és a közzététel között idő teljen el. A jelen érvényesülő irányelvi szabály az, hogy a nyilvántartásba történő bejegyzéssel a bejegyzés nyilvánosságra hozatala (vagyis a közzététele) is megtörténik. A Hivatalos Lapban vagy más platformon való közzététel egy, a tagállamok döntési kompetenciájába eső többlet lehetőség, azonban a harmadik személyek általi megismeréshez fűződő határidők és jogkövetkezmények a nyilvánosságra hozatalhoz kapcsolódnak. A jogi szabályozás fenntartotta ezidáig a tájékoztatási célt szolgáló közzétételt, azonban annak felülvizsgálata volt indokolt.

A jövőben a Hatóságnak a nyilvántartás vezetése körében történő bejegyzéseiről külön közzététel nem jelenik meg.

Ugyanakkor a Céglőny a köztudatban szorosan összekapcsolódott a gazdálkodó szervezetekre vonatkozó közzététellel, így a Javaslat nem szünteti meg a Céglőny intézményét.

A Javaslat megtartja közzétételi helynek a Céglőnyt azokban az esetekben, amikor törvény a jogi személyt kötelező közlemény közzétételére (például átalakulás, egyesülés, szétválás esetén).

A Javaslat nem változtat azon, mely bírósági közlemények jelennek meg a Céglőnyben, azonban általános megfogalmazással jeleníti meg azokat. Más bíróságok közleményeit a Javaslat tételesen nem sorolja fel, hiszen úgyis külön jogszabály határozza meg, mit és hogyan kell a Céglőnyben közzétennie a bíróságnak (például csődeljárásban, felszámolási eljárásban). A Javaslat továbbá elhagyja a közzététel módjára vonatkozó részletes szabályokat is. A jövőben végrehajtási rendelet fogja meghatározni, hogy a jogi személyre vonatkozó bírósági közlemények milyen eljárással, milyen időponttal kerülnek megjelenítésre, és hogy a jogi személyek a közvetlen közleményeiket hogyan kell megküldeni, és mikor jelenhetnek meg a Céglőny felületén.

13. §

A Javaslat a digitális irányelvre figyelemmel szabályozza az e-Justice portálon keresztül biztosított uniós információs szolgáltatást, azzal, hogy a megismerhető adatok a nyilvántartási információról szóló kormányrendeletbe kerülnek.

14. §

A nyilvántartásban szereplő jogalanyok egységes elvek mentén képzett nyilvántartási számot kapnak.

A Javaslat önálló szakaszban jeleníti meg az EUID-t.

15–16. §

A Ptk. 3:1. §-a a jogi személy általános rendelkezései között a jogi személy jogképességéhez kapcsolódó rendelkezéseket tartalmazza, vagyis minden rendelkezése feltétlen érvényesülést kívánó norma. A Ptk. 3:1. § (5) bekezdése szerint „a jogi személynek saját névvel, székhellyel, tagjaitól, illetve alapítójától elkülönített vagyonnal, valamint az ügyvezetését és képviselését ellátó szervezettel kell rendelkeznie”. A Ptk. 3:2. § értelmében a jogi személyek általános szabályai érvényesülnek a Ptk.-ban nem szabályozott jogi személyek és jogi személyiséggel nem rendelkező, azonban jogalanyisággal felruházott személyre. Ebből következően minden jogi személynek névvel kell rendelkeznie, hiszen saját elnevezés nélkül nem teljesül az egyik fontos törvényi feltétel, a saját név.

A Javaslat a név körében csak az alapvető rendelkezéseket tartalmazza. A részletszabályok végrehajtási rendeletben kerülnek elhelyezésre. Így végrehajtási rendeletbe kerül a jogi személy tagjának, a gazdasági társaság tulajdonosának nevének feltüntetéséhez, a történelem kiemelkedő személyiségének nevének feltüntetéséhez kapcsolódó és egyéb, jelenleg a Ctv.-ben és a Cnytv.-ben lévő részletező jellegű rendelkezés. Fontos jelezni, hogy ehelyütt a Javaslat normatív módon is utal arra, hogy a névre vonatkozó rendelkezések egy része végrehajtási jogszabályban kerül rendezésre.

A jogi személy nevének vonatkozásában kiemelhető, hogy a Javaslat a garanciális szabályok között fenntartja a névvalódiság, a névszabatosság és a névkizárólagosság szabályát.

A jogi személy tagjának nevének szabályozásánál a Javaslat a jogi személy tagjának neve mellett megjeleníti a jogi személy alapítójának a nevét is, mert egyes jogi személyi formák esetében az anyagi jogi rendelkezések is alapítóról rendelkeznek.

A Javaslat továbbra is megtartja a név elemeinek a meghatározását. A jogi személy tevékenységére utaló jelzők használatáról a Javaslat ismét rendelkezik, azonban kötelezővé nem teszi, hogy a jogi személy a nevében utaljon főtevékenységére. A Javaslat egyértelműen rögzíti, hogy a rövidített névben a választott jogi személyi forma kizárólag rövidített formában tüntethető fel. A bírói gyakorlat már kimunkálta, hogy a név (cégnév) írásmódjának is jelentősége van, így ha a jogi személy a neve bejegyzését követően a neve írásmódját megváltoztatja, akár a rövidített név tekintetében, az változásbejegyzési eljárást von maga után. A jogi személyi forma megnevezése, a névben való feltüntetése a névnek nem a jogi személy által meghatározható része. Ezért a jövőben – a végrehajtási rendelet – egyértelműen meghatározza, hogy a jogi személyi formákat hogyan és milyen írásmóddal kell feltüntetni. Ez alól csupán a civil jogi személyek képeznek kivételt, figyelemmel arra, hogy az Ectv. 4. § (1) bekezdése szerint „[a]z egyesület (különös formájú egyesület) nevében nem kell feltüntetni az egyesület típusára vagy formájára vonatkozó elnevezést; egyesület (különös formájú egyesület) létrehozható és működtethető olyan elnevezéssel is, melyben a szövetség vagy az egyesülési jog gyakorlására utaló egyéb kifejezés szerepel.” Ugyanakkor a Javaslat kiterjesztett értelmezési tartománnyal fenntartja azt a Cnytv. rendelkezést, hogy a jogi személy neve nem keltheti azt a látszatot, hogy köztestület.

17. §

A Javaslat a székhelyet a Ptk. székhelyre vonatkozó rendelkezése mellett elsődlegesen a központi ügyintézés helyeként határozza meg. Főszabályként a jogi személy székhelye az ügyvezetés helye, így a központi ügyintézés helye jogi személy vezetésének, vagyis ügyvezetésének helye. A jogi személy székhelye további funkciókat is ellát: a jogi személy hivatalos iratainak postai kézbesítési helye és itt kell ellátni a külön jogszabályban előírt egyéb kötelezettségeket is. A Javaslat ezen utóbbi összefoglaló fordulattal él, és elhagyja a kazuisztikus felsorolást a definícióból, mert a külön jogszabály rendelkezéseire utalás, a példálódzó felsorolás jellegű szabályozás valós normatív tartalmat nem hordoz. A cégtábla követelményét a Javaslat megváltoztatja és nem annak fizikai, tényleges táblával történő megjelenítését írja elő, hanem azt, hogy egyértelműen azonosítani lehessen egy ingatlannál, hogy az székhelyül (is) szolgál.

A Javaslat gazdasági társasági forma (továbbá azon jogi személy típusoknál, amelyeknél háttérjogszabály a gazdasági társaságokra vagy konkrét gazdasági formára vonatkozó joganyag alkalmazandó) továbbra is lehetőséget ad arra, hogy a központi ügyintézés, vagyis az ügyvezetés tényleges helye eltérjen a székhelytől. Ez azonban nem változtat azon, hogy a székhely további funkcióit a székhelyen kell biztosítani a jogi személynek, így különösen a postai küldemények átvételét. Fontos rámutatni arra, hogy a központi ügyintézés helye nem befolyásolja a jogi személy döntéshozó szervének üléskezési helyét, tehát az a jövőben is bárhol lehet, feltéve,

hogy a jogi személy a Ptk. vonatkozó rendelkezései szerint eljárva a döntéshozó szerv ülésének helyét – ha az nem a székhelyen történik – rögzíti a létesítő okiratban.

Fontos változtatás, hogy a Javaslat elhagyja a telephely-fióktelep megkülönböztetését a székhelyen kívüli belföldi üzemi letelepedés körében. A mai viszonyokban ugyanis már nincs jelentősége, hogy valamely telephely eltérő vagy azonos településen van-e, mint a székhely. Minden belföldi tevékenység-végzési hely, amely tartós, önállósult, az telephely.

18. §

A fióktelep fogalmát a Javaslat a gazdasági társaság külföldi fióktelepének megjelölésére tartja fenn, ezzel megszüntet a Ctv. egyes rendelkezéseinek értelmezési nehézségét.

A Javaslat az EUID-val rendelkező jogi személyi formákra vonatkozó egyes bejegyzésekről szóló §-ban a digitális irányelv előírásának megfelelően rögzíti, hogy az EUID-val rendelkező formák Európai Unión belül alapított fióktelepét a jövőben a Hatóság hivatalból, külön kérelem nélkül is maga jegyzi be, mert a digitális irányelv rendelkezése alapján a fióktelep szerinti tagállam nyilvántartása ezt az információt átadja a magyar Hatóságnak.

19. §

Az adott jogi személy típusra, formára vonatkozó anyagi jogi szabályok határozzák meg, hogy kik rendelkeznek, rendelkezhetnek képviseleti joggal. A jogi személy képviselői általános megközelítésben két kategóriába sorolhatóak. Egyrészt törvényes képviselők, vagyis a jogi személy ügyvezetését ellátó személy vagy személyek. Másrészt képviseleti joggal rendelkeznek azok a személyek, akiket a Ptk. 3:30. §-a jogi személyi képviselőknek tekint.

Az ügyvezetés, a vezető tisztségviselők tekintetében fontos rámutatni a következőkre. A Ptk. általános rendelkezése [3:21. § (1) bekezdése] szerint a jogi személy irányításával kapcsolatos olyan döntések meghozatalára, amelyek nem tartoznak a tagok vagy az alapítók hatáskörébe, egy vagy több vezető tisztségviselő vagy a vezető tisztségviselőkből álló testület jogosult. A Ptk. 3:29. § (1) bekezdése szerint a jogi személy törvényes képviseletét a vezető tisztségviselő látja el. A törvényes képviselet körében kiemelhető, hogy a vezető tisztségviselő képviseleti jogának létrejöttéhez elegendő a vezető tisztségviselői megbízás létrejötte, vagyis a képviseleti jog a vezető tisztségviselés evidens velejárója. A képviseleti jog ugyanakkor nem tapad elválaszthatatlanul a vezető tisztségviselői megbízáshoz, vagyis a polgári jog szabályai szerint nem kizárt – testületi jellegű vezetés esetében elsődlegesen –, hogy a vezető tisztségviselő képviseleti joggal ne rendelkezzen. A cégjogi szabályozás 2018-ig a cégjegyzék tartalmaként a cég képviselőit tartalmazta, és e megoldás zavart nem keltett, mert a gyakorlatban a szövetkezeti cégforma esetében merült csak fel a fenti kérdés. Nemzetközi tapasztalatok, elvárások miatt azonban változtatni kellett a cégjegyzék tartalmán, és 2018-tól a következő szabályozó elv érvényesül. A cég minden vezető tisztségviselőjének a cégjegyzékből megismerhetőnek kell lennie, és ha további személyek is képviseleti joggal rendelkeznek, akkor indokolt, hogy ők is megismerhetőek legyenek a cégjegyzékből.

Ezen cégjogi megközelítés sajnálatos módon nem várt zavart keltett, és egyes ügyekben olybá tűnt, hogy bejegyezhető olyan vezető tisztségviselő is, aki képviseleti joggal nem rendelkezik, tekintet nélkül arra, hogy a cégnek más képviseleti joggal rendelkező vezető tisztségviselője nincs. Ez azonban nem megengedhető. Ehelyütt ismét utalni lehet a Ptk. 3:1. § (5) bekezdésére, amely szerint a jogi személynek saját névvel, székhellyel, tagjaitól, illetve alapítójától elkülönített vagyonnal, valamint az ügyvezetését és képviseletét ellátó szervezettel kell rendelkeznie. E normatív előírás feltétel nélküli érvényesülést kívánó norma, vagyis bármely elem hiánya esetén jogi személyről nem beszélhetünk. E normából egyértelműen megállapítható, hogy az ügyvezetést és képviseletet ellátó szerv a jogi személy létrejöttének és törvényes működésének egyik feltétele, vagyis a jogi személynek olyan szervvel kell rendelkeznie, amely e két funkciót együttesen ellátja. Ha a jogi személynek nincs képviseleti joggal rendelkező ügyvezetést ellátó szerve vagy ilyen személye, akkor a jogi személy alapvető kritériuma nem teljesül. A Javaslat egyértelmű rendelkezéssel mondja ki, hogy a jogi személy vonatkozásában a nyilvántartásban legalább egy képviseleti joggal rendelkező vezető tisztségviselőnek lennie kell. A Javaslat nem tartja fenn a cégjegyzést mint fogalmat, azonban annak valós tartalmát, vagyis, hogy mit kell a jogi személy írásbeli képviselése alatt érteni, normatív módon megtartja.

20. §

A Javaslat fenntartja az aláírási címpéldány és az aláírás-minta jogintézményét. A Javaslat már nem tartalmazza a címpéldány, aláírás-minta nyilvántartás adatával való összekapcsolás szabályát, továbbá azon szabályt, hogy az ügyvéd, kamarai jogtanácsos mikor készíthet aláírás-mintát. E rendelkezések végrehajtási rendeleti szinten kerülnek újragondolásra.

A § első mondata kimondja, hogy a jogi személy kérelmére a nyilvántartás tartalmazza az írásbeli képviseletre jogosult elektronikus címpéldányáról készített tanúsítványát. A címpéldány nyilvántartási eljárásban való benyújtása a jogi személy számára azzal az előnnyel jár, hogy működése során az eljáró képviselőnek nem kell külön igazolnia aláírásképeinek (elektronikus aláírása jellemzőinek) valóságát, mert az a nyilvántartásból megismerhető. Kiemelhető, hogy a rendelkezés nem azt mondja ki, hogy csak az minősül szabályszerű elektronikus aláírásnak, amelyet olyan elektronikus aláírással láttak el, amelyet a jogi személy korábban benyújtott a bírósághoz, hanem azt, hogy ha benyújtották a jogi személy képviseletére jogosult elektronikus címpéldányának tanúsítványát, az annak megfelelő elektronikus aláírás szabályszerű (cégszerű) aláírásnak minősül – vagyis az aláírás tekintetében egyéb igazolásra nincs szükség.

A Pp. 325. § (1) bekezdés d) pontja szerint teljes bizonyító erejű a magánokirat, ha az okiratot a jogi személy képviseletére jogosult személy a rá vonatkozó szabályok szerint megfelelően aláírja. Ebből az következik, hogy a Pp. által írt „rá vonatkozó szabály” a jogi személyek tekintetében a Javaslat értelmezésével azt jelenti, hogy az írásbeli képviselet során egyértelműen ki kell derülnie a nyilatkozatból, hogy a képviselő a jogi személy nevében ír alá. Ez egyrészt jelenti azt, hogy az aláírói minőségnek megállapíthatónak kell lennie (tehát hogy képviselőként ír alá a természetes személy), másrészt azt, hogy ténylegesen alá is kell írnia a dokumentumot. Ezt a bírósági gyakorlati is visszaigazolja. A BDT2017. 3667. számon közzétett eseti döntés kimondja, hogy „[25] A cégjegyzés fogalmát a Ctv. 8. § (1) bekezdése határozza meg: a cégjegyzési jog a cég írásbeli képviseletére, a cég nevében történő aláírásra való jogosultság. Az aláírás az aláíró nevének saját kezű leírását jelenti. Az aláírás bélyegzőlenyomata nem tekinthető sem aláírásnak, sem kézjegynek, mert nem köthető egyértelműen az aláíró személyéhez. A cégjegyzési jogot tehát csak aláírással lehet gyakorolni, a névbélyegző használata cégjegyzésre nem alkalmas.”

A fentiek alapján elektronikus úton tett írásbeli képviseletnek minősül bármilyen megoldás, amelynél teljesül az a feltétel, hogy a képviselőtől származó, hozzá köthető elektronikus aláírás jön létre, és az aláírt dokumentumból kiderül, hogy az aláíró azt a jogi személy nevében írta alá.

21. §

A rendelkezés fenntartja a kézbesítési megbízott jogintézményét. Fontos eltérés a cégjogi rendelkezésekhez képest, hogy a kézbesítési megbízottnak a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény (a továbbiakban: Dáp. tv.) rendelkezései szerint elektronikusan elérhetőnek kell lennie, továbbá az, hogy a Javaslat egyértelműen rögzíti, hogy cselekvőképességében korlátozott személy nem lehet kézbesítési megbízott. További fontos eltérés, hogy a Javaslat a külföldi személy tudomásszerzése vélelmének beálltát a kézbesítési megbízottnak való kézbesítést követő ötödik munkanapban határozza meg. Ennek oka az, hogy a jelenlegi informatikai eszközök és a mindennapi kommunikációba beépült informatikai kapcsolattartási módok mellett nincs már indok arra, hogy ennél több adattovábbítási „türelmi időt” állapítson meg a szabályozás. Fontos felhívni a figyelmet arra, hogy ha a külföldi személy a jogi személy vezető tisztségviselője, akkor a kötelező elektronikus kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezések miatt a kézbesítési megbízottnak történő szabályszerű kézbesítés esetére a Javaslat nem vélelmet állít fel, hanem kimondja, hogy a kézbesítési megbízottnak történő szabályszerű kézbesítés a vezető tisztségviselőnek történő kézbesítést jelenti. A vezető tisztségviselői megbízás elfogadása, a vezető tisztségviselő részére vállalt kézbesítési megbízotti minőség fokozott gondosságot kíván. A Javaslat rögzíti, hogy a Hatóság a hivatalos elérhetőségen keresztül tart kapcsolatot a kézbesítési megbízottal, és rajta keresztül a külföldi természetes személlyel, jogi személlyel.

22. §

A rendelkezés meghatározza a törvényben szabályozott nyilvántartási eljárás néhány alapvető fogalmát. A nyilvántartási eljárások alapvetően továbbra is kérelem alapú eljárások, azonban az állami nyilvántartások interoperabilitása valamint egyéb együttműködése révén továbbra is jelentős tere lesz a bírósági elrendelésre,

hatósági felhívásra történő bejegyzéseknek. A Javaslat ugyanis nem változtat azon, hogy az ún. hitelezővédelmi okból feltüntetésre kerülő nyilvántartási adatok (így különösen végrehajtás, társasági jogi perek) értelemszerűen nem a jogi személyek jelentik be a nyilvántartás felé, és nem is kérelmezhetik az ilyen adat törlését, kivéve ha a helyesbítési eljárás feltételei fennállnak (vagyis téves a bejegyzés).

A Cégbözlönyt érintő rendelkezésnél ismertetett okból a rendelkezés normatív módon rendelkezik arról is, hogy a nyilvántartásba történő bejegyzés egyben annak közzétételét is jelenti. A továbbiakban tehát a Cégbözlöny már tájékoztatási célból sem teszi közzé a bejegyző határozatok tartalmát.

23. §

A Javaslat általános szabályokat fogalmaz meg a nyilvántartási eljárásban benyújtható beadványok alaki feltételeire, benyújtására. Erre azért van szükség, mert a Javaslat részletesen a kérelemre induló, vagyis a jogi személy által kezdeményezett nyilvántartási eljárás lefolytatását ismerteti, azonban meghatározhatóak olyan alapvető szabályok, amelyek az egyéb, bejegyzésre irányuló ügyekben is érvényesülnek, érvényesülhetnek. A Javaslat rögzíti, hogy a nyilvántartási eljárásban minden beadványt űrlap kitöltésével nyomtatványon kell előterjeszteni. Elsődlegesen a kérelemre induló eljárásoknál az űrlap kitöltésére és a szükséges mellékletek feltöltésére, valamint a benyújtást megelőző támogató ellenőrzések lefolytatására, a kitöltés hibájára figyelmeztető felhívások megjelenítésére a nyilvántartási portál által biztosított informatikai alkalmazásban kerül sor.

24. §

A jogi személyek jelentős része a Dáp. tv. alapján elektronikus ügyintézésre köteles. A Dáp. törvény 19. § (1) bekezdése határozza meg az elektronikus ügyintézésre kötelezettek körét (különösen: gazdálkodó jogi személyek, köztisztület). A Dáp. tv. 8. § 24. pontja a gazdálkodó jogi személy fogalmát a Pp-re utalással határozza meg azzal, hogy nem minősül gazdálkodó jogi személynek az adószámmal nem rendelkező egyesület és alapítvány. A Dáp. tv. rendelkezése mellett – figyelemmel arra, hogy a Javaslat a hatóság fogalmát a megszokotthoz képest tágabb körre használja – rendelkezni kellett a hatósági felhívást kibocsátó – tehát nem a saját ügyében kérelmező ügyfélként eljáró – közjegyző, bírósági végrehajtó elektronikus kapcsolattartásáról is.

A Javaslat sajátos eljárási szabályt rögzít azokra az esetekre, amikor az eljárásban részt vevő személy nem a Javaslat szerinti elektronikus módon terjeszti elő beadványát. Ezekre az esetekre a Javaslat kimondja, hogy a nyilvántartási eljárást megindító kérelmet a Hatóság visszautasítja, az egyéb beadvány tekintetében pedig a fél nyilatkozatai hatálytalanok, vagyis az abban foglaltakhoz joghatás nem fűződik. Garanciális okokból a hatálytalan beadvány esetén az azt benyújtó fél a hatálytalanság tényéről értesítést fog kapni. E rendelkezésnek különösen a Javaslat alkalmazásának kezdeti időszakában lesz jelentősége.

25. §

A Javaslat fenntartja a névfoglalást, az eljárási szabályok pontosítása mellett. A névfoglalási eljárásban a jogi képviselő kötelező. A névfoglalásra kerülhet sor jogi személy alapítását megelőzően, de akár névváltoztatást megelőzően is, a jogi személy névváltozása bejegyzése iránti változásbejegyzési kérelem benyújtása előtt. A névfoglalás jogintézményével élhetnek tehát egyrészt az alakuló jogi személyek, melyek még bejegyzési kérelmüket nem terjesztették elő, másrészt azok a jogi személyek, melyek bejegyzett nevük megváltoztatását tervezik, de a névváltozás bejegyzése iránti kérelmet még nem nyújtották be.

A kérelmet a Hatóság egy munkanapon belül megvizsgálja. Ha a kérelem visszautasításának nincs helye, dönt a kérelemről.

A névfoglalási eljárás során a Hatóság vizsgálja, hogy a kérelemben megjelölt név az adott időpontban a nyilvántartásban bejegyzett, bejegyzés alatt álló, illetve névfoglalás hatálya alatt álló más jogi személy nevével a szükséges mértékben különbözik-e. A névkizárólagosság mellett a Hatóság vizsgálja továbbá a névvalódiság, a névszabatosság elvének, vagy egyéb, a névvel összefüggő jogszabályi rendelkezésnek a betartását is. A Hatóság a kérelemben megjelölt nevek közül azt foglalja le, mely a kérelmező által felállított sorrendben elsőként felel meg a jogi személy elnevezésére vonatkozó követelményeknek.

A Javaslat elhagyja Ctv.-ből ismert, a névfoglalás idejének meghosszabbodására vonatkozó rendelkezést, figyelemmel arra, hogy a felgyorsuló kommunikációs megoldások mellett életszerűtlen, hogy a jogi személy

ne lenne képes a névfoglaláshoz kapcsolódó nyilvántartási kérelmét a névfoglalási időszakon belül benyújtani, vagy a szükséges egyéb intézkedéseket megtenni. Ugyanakkor a névfoglalás időtartamát hatvan napban határozza meg a Javaslat.

Fontos rendelkezés, hogy névfoglalásban lefoglalt név megfelelőségét a kérelemre induló nyilvántartási eljárásban már nem lehet felülvizsgálni.

26. §

A Javaslat részletesen foglalkozik a jogi személy kérelmére induló nyilvántartási eljárásokkal. A § meghatározza a kérelemre induló eljárások csoportjait. A Javaslat a jogi személy átalakulásának, egyesülésének és szétválásának bejegyzésére irányuló eljárást külön pontban jeleníti meg, figyelemmel arra, hogy az sajátos keveréke a nyilvántartásba vételi (alapítási) és a változásbejegyzési eljárásnak.

27. §

A Javaslat a nyilvántartási kérelem visszavonására vonatkozó rendelkezést – vagyis, hogy a kérelemről hozott érdemi döntésig a kérelem visszavonható – külön nem mondja ki, mert az Ákr. rendelkezéséből következik [Ákr. 35. § (3) bekezdés, 47. § (1) bekezdés e) pontja]. Kimondja a Javaslat viszont azt a garanciális szabályt, ami a „próbaperek” megakadályozását célozza, vagyis, hogy a kérelem elbírálási ugyanannak a jogi személynek vagy ugyanannak az adatnak a bejegyzését nem lehet kérni.

A Javaslat a nyilvántartási eljárásokban kimondja a sorrendiség szabályát. Ennek értelmében, főszabály szerint mindaddig, amíg a folyamatban lévő változásbejegyzési kérelem végleges elbírálására nem került sor, a később beadott változásbejegyzési kérelem elbírálására nem kerül sor. Az automatikus döntéshozatal bevezetése oly mértékben gyorsítja fel a jogi személyek, így különösen a gazdasági társaságok kérelmeinek elbírálását, hogy a sorrendiség szabálya gazdasági társaságok esetében a gyakorlatban nem is lesz érzékelhető, kivéve, ha a törvényben meghatározott ok miatt a változásbejegyzési eljárás felfüggesztésre kerül. A többi jogi személyi forma esetében a sorban álló kérelmek problémája elenyészőnek tekinthető. A sorrendiség szabálya megoldja azt a helyzetet, amely a Ctv. vagy a Cnytv. rendelkezései szerint csak az eljárás felfüggesztésével volt rendezhető, ugyanakkor a normál működést mutató jogi személyek esetében tényleges joggyakorlatbeli változást nem okoz.

28. §

A Javaslat főszabályként kötelező jogi képviselőt mond ki a nyilvántartási eljárásban valamennyi jogi személyi forma tekintetében. Civil jogi személyek esetében – elsődlegesen a törvény hatálybalépését követő időszakban – nehézséget okozhat a jogi képviselő igénybevitelével együttjáró költségek viselése, ezért részükre más, törvényben meghatározott személyek is jogi képviselői segítséget nyújthatnak majd. Továbbá a javaslat csak az automatikus döntéshozatalt választó civil szervezeteknek írja elő a kötelező jogi képviselőt.

Az ügyvédi tevékenységet az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Üttv.) szabályozza. Az Üttv. általános elvek szintjén rögzíti, hogy „az ügyvédi tevékenység gyakorlása nem irányulhat jogszabály megkerülésére, jogszabályba ütköző célra, vagy ilyen jogügyletben való közreműködésre” [Üttv. 1. § (5) bekezdése]. Az ügyvédek és kamarai jogtanácsosok (a továbbiakban együtt: ügyvéd) az igazságszolgáltatás közreműködőiként, a rendszer működésébe vetett közbizalom egyik letéteményesei, munkájuk és a nyilvántartási eljárásban történő kötelező közreműködésük a jogbiztonság és az eljárás időtényezője szempontjából is kiemelkedő jelentőségű. A nyilvántartási eljárásokban az ügyvédi közreműködés a jogi munka mellett garanciális jellegű. Az ügyvéd ugyanis az Üttv. alapján elvégzi a felek személyazonosítását, valamint a székhely (telephely) megfelelőségének igazolását, továbbá elvégzi a pénzügyi előírásokhoz kapcsolódó vizsgálati és adminisztratív teendőket is. Az ügyvédekkel való kapcsolatfelvétel már a Ctv. szerinti ügyekben gyors és közvetlen volt. Az ügyvédi szolgáltatások könnyen elérhetőek bárki számára. Tekintettel arra, hogy az ügyvédi irodák túlnyomó része eljár a Ctv. szerinti cég- és ingatlanjogi ügyekben, ez szintén megkönnyíti a szolgáltatás elérhetőségét.

Általában elmondható, hogy jogügyletek biztonságának elősegítése érdekében az ügyvédek az Üttv. 32. §-a alapján ügyfél-azonosítást végeznek. Az ügyfelek azonosítása tipikusan a megbízás létrejöttkor megtörténik. Ellenjegyzés-köteles esetekben legkésőbb az okirat ellenjegyzése előtt sor kerül a személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolványok hatósági adatbázisokban való ellenőrzésére, illetve jogi személy esetében az adataik szintén

az okiratok ellenjegyzését megelőzően ellenőrzésre kerülnek a nyilvántartó hatóság nyilvántartása vagy az abból származó kivonat alapján. Amennyiben az ügyvéd a jogszabály által meghatározott körülményt tapasztal az ügyfél azonosítása során, megtagadja közreműködését, illetve az okirat ellenjegyzését. Megjegyzendő továbbá, hogy az eljáró jogi képviselők a Ctv. szerint is már a teljesen elektronikusan zajló cégeljárás alapjául szolgáló eredeti, tipikusan papír alapú dokumentumok őrzését is végezték a jogbiztonság elősegítése érdekében.

A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Pmt.) ezen felül előírja, hogy az ügyvédek és a közjegyzők mely esetekben kötelesek eleget tenni ügyfél-átvilágítási és bejelentési kötelezettségeiknek. Az ügyfél átvilágítási kötelezettség körében az ügyvéd az ügyfél és a tényleges tulajdonos azonosítására, és személyazonosságának igazoló ellenőrzésére, az üzleti kapcsolatra és az ügyleti megbízásra vonatkozóan adatrögzítésre, továbbá az üzleti kapcsolat monitoringjára köteles. A Ctv. és a Cnytv. szabályai alapján is a bíróság a benyújtott kérelem jogi tartalmi vizsgálatát tudta elvégezni, azonban a kérelemben megjelölt természetes személyek adatait, annak megfelelőségét ellenőrizni nem volt módja, továbbá az ügyvéd által jelenleg elvégzett pénzmosási feladatokat ellátni nem tudta.

A Pmt. 2017. június 26-ai hatálybalépésével a pénzmosási és terrorizmus elleni küzdelemmel kapcsolatos hazai szabályozás szigorodott. A pénzmosási és terrorizmus-ffinanszírozás megelőzési rezsím (ügyfél-átvilágítási, bejelentési kötelezettség, illetve e rendelkezések megsértése esetén szankciók) az ügyvédet akkor terheli, ha többek között gazdasági társaság vagy egyéb gazdálkodó jogi személy alapításában, illetve megszüntetésében közreműködik [Pmt. 73. § (1) bekezdés c) pont]. Magyarországon a magánjogi jogi személyek alapításához és más cégügyekhez kapcsolódó Pmt. által meghatározott kötelezettségeknek mint tipikusan közreműködők, a Pmt. hatálya alá tartozó szolgáltatók, az ügyek többségében ügyvédek tesznek eleget.

A § fenntartja azt a nyilvántartási szabályt, hogy főszabályként a kérelem előterjesztésére a jogi személy képviselője jogosult és egyben köteles. A Javaslat megtartja a Cnytv. speciális előírásait az alapítvány képviselője körében is, továbbá speciális szabályt mond ki az MRP-jogi személy esetében.

29. §

A Javaslat fenntartja a jogi személy nyilvántartásba vétele iránti kérelmének benyújtására vonatkozó harminc napos szabályt, egyezően a Ptk. előírásával. A változásbejegyzési kérelem benyújtására vonatkozó harminc napos határidőt viszont a gazdasági társaság esetén – kivéve a nyilvánosan működő részvénytársaságot – tizenöt napra szállítja le. A jövőbeli időre vonatkozó ún. előre bejegyzés lehetőségének biztosítása mellett kellően rugalmas a kérelem beadására nyitvaálló időtartam. A nyilvántartás közhitelessége is azt kívánja meg, hogy a jogi személyek döntő hányadát jelentő gazdasági társaságok esetében a lehető leggyorsabban kerüljenek átvezetésre az adatváltozások. A Javaslat megtartja a késedelmes kérelembenyújtás bírságolásának lehetőségét mint jogkövetkezményt azzal, hogy a nyilvántartási kérelem visszautasításának késedelmes előterjesztés okán nincsen helye. Ellenkező esetben a szükséges bejegyzés nem történhet meg.

30. §

A Javaslat a csalárd ügyletek, elsődlegesen a gazdasági társaságok fantomizálása, az ún. „cégtemető” szolgáltatás visszaszorítása és ezáltal a hitelezők megkárosításának visszaszorítása érdekében előremutató módon lehetőséget ad arra a Hatóságnak, hogy ha a fantomizálás, „cégtemető” szolgáltatás modellezhető magatartási formáinak vagy részelemeinek jelenlétét azonosítja – akár tendenciózus formában –, akkor a bejegyzési folyamatot, adott esetben a hullámszerűen felbukkanó ügyletek folyamat felfüggesztés intézkedéssel megakassza. A Hatóság által lefolytatható vizsgálatot, a meghozható intézkedéseket kormányrendelet állapítja meg, ahogyan azokat a szempontokat is, amelyek teljesülésekor a Hatóságnak a nyilvántartási eljárást fel kell függesztenie.

E körben utalni lehet arra, hogy az európai uniós társasági jogban is egyre inkább elterjed az a szemlélet, hogy a társasági jogi műveleteknél (így különösen a határokon átnyúló műveleteknél) a felszínen jogszerűnek tűnő cselekmények tekintetében is vizsgálatra kerüljön a felek esetleges csalárd, a jogszabály kikerülését célzó szándéka. A csalárd jelleg az ügylet tagállami megtagadásához vezethet.

31–32. §

A Javaslat általános bejegyzési szabályként írja elő a jogi képviselőnek a kérelem alapjául szolgáló iratokra vonatkozó jogszerűségi nyilatkozatát. Ilyen nyilatkozatot eddig az egyszerűsített nyilvántartási eljárásban alkalmazott a cégjog. A nyilatkozat hatálya kiterjed azokra az iratokra is, amelyet esetlegesen a Hatóságnak nem kell benyújtani, hanem a jogi képviselőnél kerülnek megőrzésre.

A Javaslat e §-a az egyik kiemelt eleme annak a szemléletváltásnak, ami megfelel a Ptk. igényeinek is. A Ptk. 2012-ben a Parlamenthez benyújtott javaslatának indokolása kiemeli az alábbiakat:

„[v]alamennyi jogi személy vonatkozásában alapelveként rögzíti a Javaslat, hogy a jogi személyek létrehozása a polgári jogi jogalanyok magánautonómiája körébe tartozó döntés, amelyet szabadon, az állam egyedi beavatkozása nélkül hozhatnak meg. Az állam a jogi személyek alapításába az alapítás szabályainak normatív meghatározásával és a jogi személyek nyilvántartásba vételével vesz részt; ezt az utóbbi – közérdekvédelmi szempontból nélkülözhetetlen – mozzanatot sem használhatja fel egyedi beavatkozásra, mert a jogi személyek nyilvántartásba vételét csak jogszabályban normatív módon meghatározott okok alapján tagadhatja meg. Mindez annyit jelent, hogy az állam nem mérlegelheti célszerűségi szempontok alapján, hogy megítélése szerint szükség van-e egy adott jogi személyre, hanem a normatív feltételek teljesítése esetén a nyilvántartásba vétellel biztosítania kell a jogi létezés lehetőségét. A jogi személy létrejötte ugyanis két mozzanatból áll: az alapítónak vagy tagoknak az alapításra irányuló szándéka egy létesítő okiratban kell, hogy kifejezést nyerjen; ehhez járul (második feltételként) az állami nyilvántartásba vétel. A Javaslat a létesítés szabadságára vonatkozó szabályok között rendelkezik arról, hogy a jogi személyek alapítói vagy tagjai nem csupán a jogi személy létesítésének tényéről dönthetnek szabadon, hanem a jogi személyre vonatkozó szabályokat is szabadon állapíthatják meg, és ennek keretében a jogszabályi rendelkezésektől is eltérhetnek. Az eltérést engedő szabályozás nemcsak azt fejezi ki, hogy a jogi személyek létesítése és működtetése is a magánjogi jogalanyok magánautonómiája körébe tartozó kérdés, de azt is lehetővé teszi, hogy a jogi személyeket létrehozó személyek a lehető leginkább az igényeiknek megfelelően alakíthassák ki a jogi személy működési szabályait.”

A nyilvántartó Hatóság elsődleges feladata a jogi személy létrejöttének, megszűnésének (törlésének) konstitutív bejegyzése, a jogi személyről és az adatairól közhiteles nyilvántartás vezetése. Mindenképpen indokolt a Hatóság általi bejegyzés során felmerülő törvényességi szempontú vizsgálat körén változtatni, annak érdekében, hogy a nyilvántartási eljárás a közhiteles nyilvántartás vezetése szempontjából érdemi jelentőséggel bíró elemekre terjedjen ki, és a tagok (alapítók) kompetenciájában maradjanak azok a kérdések, amelyeket a Ptk. diszpozitív szabályozása alapján a tagok privátautonómiája körébe tartoznak.

A szabályozási cél, hogy a nyilvántartási eljárás során a Hatóság a jogi személyek létrejöttéhez, a nyilvántartásba vételéhez, illetve létesítő okiratuk változásának bejegyzéséhez szükséges törvényi feltételeket és a bejegyzendő adatok helyességét vizsgálja. A létesítő okiratnak a szerződéses szabadság körébe eső elemeibe azonban a Hatóság ne szóljon bele (pl. taggyűlési meghívó, jogi személy szerveinek hatásköre stb.), és ezen kérdések tekintetében ne is végezzen érvényességi vizsgálati kontrollt. A Hatóság ugyanis a jogi személy nyilvántartásba vételkor, illetve a létesítő okirat módosításakor nem azt „engedélyezi”, hogy a tagok a létesítő okirat szerinti tartalommal alapítsanak vagy működtessenek jogi személyt, hanem azt vizsgálja, hogy

- a) a létrehozni kívánt jogi személy a nyilvántartási kérelemben megadott információk alapján megfelel-e a törvényben nevesített valamely – nyilvántartásba veendő – jogi személy típusnak,
- b) a nyilvántartásba vételhez előírt követelmények is teljesülnek-e (alakiság, igazolások, befizetések, a tagokkal illetve a vezető tisztségviselőkkel szembeni követelmények),
- c) bejegyezni kért adatok megfelelnek-e a követelményeknek.

E körben is utalni lehet arra, hogy a Ptk. 3:3. § (2) és (3) bekezdése alapján a Ptk. Harmadik Könyvének általános szabályait minden, magánjogi alapon létrejött jogalanyisággal felruházott jogi személyre alkalmazni kell, tehát a nem jogi személy jogi személyi formák esetében is megfelelően érvényesül a fenti okfejtés.

A Javaslat a nyilvánvaló érvénytelen kikötések elkerülése érdekében kimondja, hogy a Hatóság a Ptk. kötelezően betartandó normáit, illetve az ágazati törvény eltérést nem engedő, kógens előírásait a kérelem alapján vizsgálja. E körben helye lehet annak is, hogy a kérelemben a nyilvántartási adatokat meghaladóan is nyilatkozatot kell tennie a jogi személynek vagy a jogi képviselőnek. Az ágazati előírásra példa lehet a felügyelőbizottság, amelynek kötelező felállítását – a Ptk. kötelező esetein túl – külön jogszabályok több esetben előírják.

A nyilvántartási eljárásban a kérelem kitöltött formanyomtatványának és a kérelem mellékleteinek összhangban kell állniuk. Az automatikus döntéshozatali eljárás során ezen feltétel a jogi képviselő, illetve a kérelmező nyilatkozatának vizsgálatával, elsődlegesen a jogi képviselő eljárásába vetett jogalkotói bizalom által valósul meg.

33. §

A nyilvántartási eljárásban a jövőben is a kérelem kötelező eleme lesz a kitöltött nyomtatvány. Fontos kiemelni, hogy a nyomtatvány a jövőben a jelenleginél is hangsúlyosabb szerepet kap, mert az tartalmazni fogja a jogi képviselő törvényességi szempontú ellenőrzésére vonatkozó nyilatkozatát, továbbá a jogi képviselő szükség szerint a nyomtatványon a mellékletek tartalmáról is nyilatkozatot tesz.

A Javaslat speciális meghatalmazási szabályt ír elő arra az esetre, ha kötelmi megállapodáson alapuló tagváltozás iránt kérelmet vagy a tag részesedését terhelő jog bejegyzése vagy törlése iránti kérelmet nyújtanak be. Ezekben az esetekben a jogi személy képviseletében a kérelem benyújtására jogosult személy jogi képviselőnek adott meghatalmazása kibővül minden érintett fél jogi képviselőnek adott meghatalmazásával. A Javaslat így kívánja megelőzni a visszaéléseket. Hangsúlyozható, hogy ez a nem kötelemi jogi alapú tagváltozásra nem vonatkozik. Ha tehát a tag tagsági jogviszonya a Ptk. rendelkezésére figyelemmel azért szűnik meg, mert a vagyoni hozzájárulását nem teljesíti, e tagtól nem vár el a Javaslat meghatalmazást. És ugyanígy, mivel nem a jogi személy vagy az érdekelt fél kérelmére és nem is a nyilvántartási eljárás keretében történik a bejegyzés, a végrehajtási jog és egyéb, automatikus bejegyzéssel a nyilvántartásba kerülő adatokra sem vonatkozik a rendelkezés.

A Javaslat fenntartja azt a Ctv.-beli rendelkezést, hogy az okiratot szerkesztő jogi képviselőnek tájékoztatnia kell a felet, ha olyan személyes adatok is szerepelnek az iratokban, amelyeket a törvény nem ír elő. E rendelkezés az okiratot szerkesztő jogi képviselő feladatain keresztül közelíti meg a problémát. Az okiratot szerkesztő jogi képviselőnek a feladata ugyanis, hogy az okirat jogszabályoknak való megfelelését garantálja, így mérlegelje azt, milyen adatok és nyilatkozatok feltüntetése szükséges. A szükséges mértéket meghaladó adatközlés veszélyeire neki kell a felek figyelmét felhívnia és az okiratot szerkesztő jogi képviselőnek az ügyfél érdekében e körben is kellő körültekintéssel kell eljárnia, és felesleges személyes adatok szerepeltetését el kell kerülnie.

A Javaslat fenntartja azt a garanciális szabályt, hogy az eljáró jogi képviselőnek kell a benyújtandó papír alapú okiratokat elektronikus formátumúvá alakítania.

A Javaslat egyértelműen rögzíti, hogy az elektronikus közokiratok és az elektronikus magánokiratok közvetlenül csatolhatóak a kérelemhez. Ezen okiratok tekintetében nincs szükség a jogi képviselő részéről sem külön elektronikus aláírásra, sem ezen elektronikus okiratok bármilyen átalakítására.

34. §

A Javaslat a személyes adatok, az üzleti titkok védelme érdekében azon az elvi alapon közelít a nyilvántartási eljáráshoz, hogy a jövőben csak a legszükségesebb iratok váljanak nyilvános irattá, nyilvántartási irattá. Az automatikus döntéshozatal egyik fontos feltétele továbbá, hogy az a nyilvántartási kérelem nyomtatványából megismerhető adatokon és jogi nyilatkozatokon nyugodjon. E két fontos szempont az, amely alapján a Javaslat megkülönbözteti a nyilvántartási kérelemhez csatolt iratokat, és egyéb, a jogi képviselő törvényességi ellenőrzésébe eső iratokat.

Korábban az egyszerűsített cégeljárás körében volt hatályban olyan szabályozás, amely ismerte a bírósághoz be nem nyújtott, a jogi képviselő által őrzött nyilvántartási iratot. E megoldást alkalmazza a Javaslat is akkor, amikor rögzíti, hogy a jövőben kétféle irat képezi a jogi személy kérelme szerinti bejegyzés jogszerűségének alapját. Az iratok egy részét a jogi személynek továbbra is be kell nyújtania a Hatósághoz, ezek a jogi személy működésének legfontosabb iratai. Az iratok egy része azonban benyújtásra nem kerül, hanem a jogi képviselő vizsgálja meg azokat, hogy azok megfelelőek-e. Hogy egyes nyilvántartási eljáráshoz, egyes jogi személyi formák esetében milyen iratok benyújtására lesz szükség, illetve mi marad a jogi képviselő őrzetében, a Javaslatához kapcsolódó végrehajtási rendelet fogja meghatározni.

35. §

A nyilvántartási kérelem adatai ellenőrzésének két fázisa különböztethető meg: az egyik az előzőekben ismertetett, a kérelem űrlapjának kitöltése során elvégzett vizsgálat, a másik pedig a kérelem benyújtását követő vizsgálat.

Így különösen az űrlap kitöltésekor szükséges a kérelem nyomtatványában feltüntetett természetes személyek azonosítása az informatikai rendszer által. Ezért a § speciális kiegészítő rendelkezésként rögzíti a természetes személyek nyilvántartásából történő adatigénylést, amely az előzetes ellenőrzés része. A Hatóság az adatigénylés útján tud meggyőződni a kérelemben feltüntetett természetes személy adatainak pontosságáról, valóságtartalmáról. Az adatigénylés célja tehát, hogy tisztázásra kerüljön, hogy a kérelemben és a természetes személyek nyilvántartásában szereplő személy beazonosítható, és a kérelemben megadott adatai ellenőrzésére is sor kerüljön.

A közreműködő jogi képviselő több célból is ellenőrzi a természetes személy ügyfél azonosságát. A jogi képviselőnek személyazonosság-ellenőrzést kell végeznie, továbbá a nyilvántartási eljárás olyan eljárás, amelynél a jogi képviselőnek a pénzmosás és terrorizmus finanszírozás megelőzéséről szóló törvény alapján is ellenőrzést kell végeznie.

Ha a kérelemben megjelölt természetes személy a nyilvántartásba bejegyzésre kerül, a természetes személyazonosító adatait, továbbá a képzett kapcsolati kódot az informatikai rendszer tárolja a természetes személy nyilvántartásból való törléséig. Az automata által nem kezelhető formai hiba esetén, amelyet a Javaslat a hatályos szabályozással egyezően érdemi hibának nevez, a kérelem nem nyújtható be.

36. §

Az informatikai rendszer a kérelem benyújtási előtti vizsgálat keretében a BRIS rendszeren keresztül ellenőrzi a kérelemben feltüntetett, EUID-val rendelkező külföldi vállalkozás adatait. Ha e tekintetben a nyilvántartási kérelem – jogszabályban meghatározott – érdemi hibának minősülő adathibát tartalmaz, a nyilvántartási kérelem szintén nem nyújtható be.

37. §

A rendelkezés a sorrendiség szabályához kapcsolódóan szabályozza azt a különleges esetet, ha „feltorlódnak” a jogi személyt tekintetében a nyilvántartási kérelmek.

38. §

A Javaslat nem változtat a Ctv.-ben már bevált, egymásra épülő és egyablakos intézkedések rendszerén. Vagyis a jogi személy a nyilvántartásba vétel iránti kérelem érkezésekor nyilvántartási számot kap, továbbá szükség szerint EUID-t is kap. Ezt követően kerül sor – szükség szerint – az adóhatósági és statisztikai jelzőszámok igénylésére. Annyi változás történik, hogy az adatok – ha a kérelem benyújtása az informatikai rendszeren keresztül szabályszerűen megtörtént – már az informatikai rendszerbe való beérkezéskor rögzítésre és megjelenítésre kerülnek a bejegyzés alatt megjegyzéssel.

39–42. §

A nyilvántartás közhitelességét, a forgalom biztonságát szolgálja a kérelemben feltüntetett személyek tekintetében az ellenőrzés lefolytatása a bünyügyi nyilvántartási rendszerből, az Európai Unió és az ENSZ Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedésekről hozott határozatokból, az ún. szankciós listából, a gondnokoltak nyilvántartásából, és szükséges szerint más nyilvántartásokból (például címregiszter). A szankciós lista az ENSZ és az Európai Unió honlapján közzétételre kerül. Az ellenőrzések célja, hogy a Hatóság feltárja, ha olyan személy bejegyzését kéri, aki nem jegyezhető be a nyilvántartásba, mert az anyagi jogi szabályok abszolút kizáró oknak tekinti azokat.

A székhelyszolgáltatással biztosított székhely lehetősége a jövőben is fennmarad. Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény alapján kockázatos adózó, amelynek székhelye székhelyszolgáltatóhoz van bejegyezve, és az adóigazgatási eljárás akadályozása miatt véglegessé vált döntésben eljárási bírságot szabtak ki terhére a tárgyévben vagy az azt megelőző három évben. A székhelyszolgáltatás igénybevétele ugyanis a gyakorlati tapasztalatok alapján sok esetben nem jogszerű célra történik. Kiemelhető, hogy a székhelyszolgáltatók a pénzmosási szabályok tekintetében is külön kezelendők. A pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2017. évi LIII. törvény 19/A. alcíme a székhelyszolgáltatók nyilvántartásba vételét és ellenőrzését írja elő. Mindezekre figyelemmel a Javaslat előírja, hogy

ha székhelyszolgáltatót vesz igénybe a jogi személy a székhelye biztosítására, a bejegyzés előtt a Hatóság ellenőrzi, hogy a székhelyszolgáltató valóban szerepel-e az érintett hatósági nyilvántartásban.

43. §

A Javaslat az automata által elvégzett ellenőrzések és vizsgálatok alapján a jövőben biztosítani tudja, hogy egyes visszautasítási okok fennállása egyértelműen megállapítható legyen. A visszautasítási okok tekintetében az alábbiakat szükséges kiemelni.

Fontos kiemelni, hogy a visszautasítási okokat az Ákr. rendelkezései mellett kell alkalmazni, ugyanakkor a nyilvántartási eljárás világos eljárásrendjének rögzítése azt igényli, hogy az Ákr. magas absztrakciós szinten megfogalmazott egyes visszautasítási oka nyilvántartási eljárásban való leképeződése világosan megfogalmazott legyen.

A visszautasítási okokként olyan okok jelennek meg, amelyek alapján vagy jogi értelemben véve teljesen alkalmatlan a kérelem a vizsgálatra (például jogképesség hiánya, a kérelmező személyének hibája) vagy forma értelemben nem alkalmas a kérelem az elbírálásra (például rossz űrlap, iratminta hiánya).

44. §

A nyilvántartási eljárás természete, a cég- és civil nyilvántartási eljárások több évtizedes tapasztalata alapján szintén az szolgálja a joggyakorlat érdekét, ha az eljárás felfüggesztésének esetei is igazodnak az ilyen jellegű eljárásokban felmerülő kérdésekhez. Ezáltal az eljárás felfüggesztésének esetei a nyilvántartási eljárásban szélesebb okokat fednek le, mint amiket az Ákr. meghatároz. Fontos ugyanakkor e kérdésnél is az, hogy az Ákr.-ben szabályozott felfüggesztési okokat is alkalmazni kell a nyilvántartási eljárásban.

A Javaslat az eljárás felfüggesztésére vonatkozó rendelkezések között szerepelteti azt az esetet, amikor a jogi személy nyilvántartásba vételére irányuló eljárás alatt a létesítő okirat érvénytelenségének megállapítása iránt per indul. Ezen eset száma az automatikus döntéshozatal mellett igen kevés lehet, azonban mégsem zárható ki. Ha a jogi személy nyilvántartásba vétele előtt a létesítő okirat teljes érvénytelenségét állapítja meg a bíróság, az azzal a következménnyel jár, hogy a jogi személy a nyilvántartásba nem jegyezhető be.

A további felfüggesztési okok a kérelem elbírálásához szüksége adatigénylések, adategyeztetések miatti fennakadások, időigények miatt kerülnek megfogalmazásra. E körben külön is kiemelhető az adóregisztrációs eljárás, valamint pénzmosás és terrorizmus-finanszírozás elleni hatóság által lefolytatandó vizsgálat. Ritkán, de előfordul, hogy akár az adóregisztrációs vizsgálat az adószám kiadását akadályozó okot, vagy vizsgálandó körülményt tár fel. Ebben az esetben az adószám kiadása vagy akár az adószám kiadásának megtagadása több időt vesz igénybe, mint a nyilvántartási eljárás lefolytatására nyitva álló ügyintézési idő, ugyanakkor a kérelemről való hatósági döntés adószám nélkül nem hozható meg, így az eljárás felfüggesztésére kell, hogy sor kerüljön.

45. §

A nyilvántartási eljárás, a Hatóság eljárásának fontos garanciális feltétele, hogy a Javaslat meghatározza azokat az okokat, amelyek fennállása, megállapítása esetén a kérelmet el kell utasítani.

46. §

A Javaslat célja, hogy a nyilvántartás eljárás iránti kérelmek elbírálására főszabályként automatikus döntéshozatali eljárásban kerülhessen sor.

Az automatikus döntéshozatali eljárásban, figyelemmel arra, hogy ezekben az ügyekben percek alatt megszületik a döntés, hiánypótlási felhívásra lehetőség nincs, illetve az nem szükséges. Ha az informatikai rendszer a vizsgálat során bejegyzési akadályt nem észlel, a bejegyzés megtörténik.

47. §

A Javaslat garanciális okokból meghatározza azokat az esetszortokat, amelyek esetében az automatikus döntéshozatali eljárásra nincs lehetőség. Fontos kiemelni azonban, hogy a teljes eljárásban lefolytatott vizsgálat nem terjeszkedhet túl a kérelem és a kérelem mellékletét képező iratok vizsgálatának korlátain. A teljes eljárástól

meg kell különböztetni azokat az eseteket, amikor a nyilvántartási kérelem benyújtása előtt előzetes engedélyezési (alapítás) vagy törvényességi ellenőrzés történik. Ilyen esetek lehetnek az alapítási engedélyhez vagy egyéb előzetes engedélyhez kötött bejegyzések, valamint garanciális okokból szükséges előzetes bírósági érvényességi kontroll.

48. §

A Javaslat a cégeljárás már megszokott eljárási dinamikát tartja meg a teljes eljárásban, ugyanakkor rövidülnek az ügyintézési határidők. A határidők tekintetében a változást az indokolja, hogy a kérelem visszautasítására az automata által fog sor kerülni, így ezen eljárási szakaszra fordított idő kiiktatható az eljárásból. A hiánypótlásra felhívó végzést így öt munkanapon belül kell kiadni. A hiánypótlási felhívásra csak egy ízben kerülhet sor. A Hatóságnak a hiánypótlásra felhívó végzésben a kérelem minden hibáját meg kell jelölnie. A Hatóságnak a végzését úgy kell megfogalmaznia, hogy abból egyértelműen megállapítható legyen a bejegyzés akadálya, vagyis a kérelem hibája, valamint az is, hogy kérelem bejegyzésének akadályát képező hiányosság hogyan szüntethető meg, illetve pótolható.

A rendelkezés nem ismétli meg azokat a rendelkezéseket, amelyek az Ákr. rendelkezéseiből következnek, így itt azt, hogy az ügyintézési határidőbe nem számít bele az idő, ami az ügyfél mulasztásának időtartama, vagyis a hiánypótlás időtartama.

A Javaslat fenntartja a Ctv. azon fordulatát, amely szerint a forgalom biztonsága védelme érdekében a törvényben meghatározott határidőn belül kell a Hatóságnak döntenie a kérelemről. A Javaslat azonban elhagyja a hitelezői érdek védelmét a szövegből. Egyrészt mert az már a forgalom biztonsága fordulatban is benne foglaltatik, másrészt azért mert a hitelezőknek, a hitelezők érdekének a nyilvántartási eljárásban önálló szerepe nincs. A nyilvántartási eljárásban, ha a feltételek fennállnak, a Hatóságnak a bejegyzésről rendelkeznie kell, vagyis például általános értelemben vett hitelezői érdekre hivatkozással egy tőke kivonási célú tőkeleszállítási kérelmet nem utasíthat el.

49. §

A Javaslat fenntartja a törvény erejénél fogva történő garanciális bejegyzést.

50. §

Az automatikus döntéshozatal mellett felgyorsuló nyilvántartási eljárásban életszerűen fordulhat majd elő, hogy a kérelem nyomtatványán tévedésből nem jól kerül valamely adat megadásra és a hiba olyan, amit az automata sem tud felismerni (például beltag és a kültag felcserélése, ügyvezetőként bejegyezni kért személy helyett a cégvezető személyének megadása, és akár ez fordítva stb.). Ezekre az esetekre a közhitelességről és a közhiteles nyilvántartások egységes vezetéséről szóló 2024. évi LXXXII. törvény 13. §-a bevezeti a helyesbítési eljárást. A helyesbítés a kérelemre induló nyilvántartási eljárásban akkor áll rendelkezésre, ha automata hozta a döntést és a nyomtatvány kitöltése során adatcsere történt. Új adat bejegyzésére nincs mód, és arra sem, hogy az adat kijavítása történjen meg vagy a kérelem mellékletei kicserélésre, módosításra kerüljenek. A helyesbítés hatálya alá tartozó hibák a bejegyzésről kapott hatósági okiratból rögtön kitűnnek. A Hatóság azt fogja vizsgálni, hogy a javított nyomtatványi adattartalom bejegyezhető-e. Vagyis, ha a fenti példával élve a beltag és a kültag felcserélődése a helyesbítés tárgya, azonban a beltagként megjelölt személy beltagként nem jegyezhető be, mert a beltag már más társaságban korlátlanul felelős tag, a kérelmet a Hatóság elutasítja. Ebben az esetben a kötelező változásbejegyzés szabályai szerint a társaságnak a törvényes működés, a jogszabályoknak megfelelő változásbejegyzési kérelem benyújtása iránt intézkednie kell.

A helyesbítés lehetőségét a Javaslat biztosítja abban az esetben is, amikor a teljes eljárásban történt meg a törvény erejénél fogva történő automatikus bejegyzés, hiszen ebben az esetben sem folyt le szabályszerűen az eljárás, hanem a Hatóság hallgatása bejegyzéssel járt.

Ha a helyesbített kérelem alapján a helyesbített adat bejegyzésre, a helytelen adat törlése kerül, azonban a nyilvántartás jelzi, hogy helyesbített adatról van szó.

A további eljárási kérdéseket az Ákr. és a közhitelességről és a közhiteles nyilvántartások egységes vezetéséről szóló törvény rendezi.

51. §

A Javaslat változásbejegyzési kérelem esetében továbbra is fenntartja azt a lehetőséget, hogy a jogi személy a már elhatározott adatváltozásokat tartalmazó változásbejegyzési kérelmét még a változás bekövetkezte előtt benyújthassa a Hatósághoz. Legfeljebb harminc nappal előre lehet változást bejelenteni. A Javaslat utal arra, hogy ezen utóbbi rendelkezés alól lehetnek kivételek. Ilyen kivétel az átalakulás, egyesülés, szétválás esete, ahol a változás napja legfeljebb kilencven nappal előzheti meg a kérelem benyújtásának napját.

52. §

A Javaslat nem szünteti meg a Ctv. nyújtotta rugalmasságot, hogy a jogi személy meghatározhatja az adata változásának időpontját, azonban nem teszi általános lehetőséggé, mert jogszabály meghatározhatja azokat az adatokat, ahol a bejegyzés konstitutív hatályú. Gazdasági társaságok, továbbá azon jogi személyi formák esetében, amelyekre a gazdasági társaságok vagy valamely gazdasági társasági forma szabályait kell alkalmazni (például közjegyzői iroda), a jegyzett tőke leszállításakor továbbra sincs lehetőség a változás időpontjának megadására.

Fontos kiemelni továbbra is azt, hogy az adat változásának feltüntetése a jogi személy részéről nem kötelező eleme a kérelemnek. Ha a jogi személy nem adja meg a változás időpontját, vagy azok ellentmondóak, a változás időpontja a változásról döntő bírósági határozat meghozatalának a napja.

53. §

A nyilvántartás közhitelességének biztosítása érdekében a Javaslat garanciális kötelezettségként írja elő, hogy ha a Hatóság visszautasít vagy elutasít valamely változásbejegyzési kérelmet, vagy a nyilvántartási eljárást megszünteti, azonban az adat bejelentése kötelező, akkor a jogi személy köteles a változásbejegyzési kérelmét – javított tartalommal – ismételten benyújtani.

54. §

A Javaslat lényegét tekintve fenntartja az egységes létesítő okiratra vonatkozó gyakorlatot. Fontos változás azonban, hogy a nyilvántartási portál adta informatikai lehetőségek segítségével az egységes létesítő okirat elkészítése egyrészt az informatikai alkalmazáson belül megtörténhet, másrészt az egységes szerkezetű szövegezés az informatikai rendszerben tárolt korábbi létesítő okirat alapján készíthető el. Az egységes szerkezetű létesítő okirat egyéb részletes feltételeire, tartalmi frissítésére vonatkozó rendelkezéseket végrehajtási rendelet fogja tartalmazni.

A Javaslat egyértelművé teszi, hogy az eljáró jogi képviselőnek az egységes szerkezetű létesítő okiratot főszabályként nem kell ellenjegyeznie, csak aláírnia kell.

55. §

A jogi személy székhelye a jogi személy működését felügyelő állami szervek, különösen a törvényességi felügyeleti eljárást lefolytató bíróság illetékességét is meghatározza, vagyis a jogi személy székhelyének módosítására visszaélésszerűen is sor kerülhet annak érdekében, hogy a jogi személy így kikerüljön valamely állami szerv illetékessége alól. Erre figyelemmel, ha a jogi személy Hatóság általi felhívása folyamatban van, vagy a jogi személlyel szemben törvényességi felügyeleti eljárás folyik, akkor a jogi személy székhelyáthelyezési kérelme addig nem teljesíthető, ameddig a törvényes működését nem állítja helyre. A Javaslat nem tiltja, hogy a jogi személy a törvényességi felügyeleti eljárás miatt változásbejegyzési kérelmet nyújtson be, és azt sem, hogy a Hatóság annak helyt adjon. A törvényességi felügyeleti eljárás alatt is jogosult ugyanis a jogi személy működni, adatai változásának átvezetését kérni. Ha azonban új székhellyel kapcsolatos az adatváltozás egyben más vármegyébe történő székhelyáthelyezést jelent, a Hatóság vizsgálni fogja, hogy az összefügg-e a törvényes állapot helyreállításával, és ha nem, el fogja utasítani a változásbejegyzési kérelmet.

56. §

A Javaslat új megoldással biztosítja a részvénytársaságok esetében a nyilvánosan működő részvénytársasággá való átalakulás bejegyzését. A Ctv. megoldása a gyakorlatba nem ágyazódott be, mert a tőkepiaci szereplők továbbra is kockázatot látnak abban, hogy a nyilvántartási eljárási folyamat nincs véglegesen lezárva, a nyilvánosan működő

részvénytársaság csak függő hatállyal kerül bejegyzésre a nyilvántartásba, és a függő hatály megszüntetéséhez egy további, Hatóságnak benyújtott kérelem szükséges. A Javaslat – a Ptk. vonatkozó rendelkezésének párhuzamos módosításával – lehetővé teszi a jövőben, hogy a nyilvánosan működő részvénytársaság a működési formaváltásról hozott döntésre, és az elfogadott alapszabályra alapítva a nyilvántartásba bejegyzésre kerüljön. Bár a bejegyzéssel még nem teljesül a Ptk. azon kitétele, hogy a nyilvánosan működő részvénytársaságnak legalább egy részvénytársaságnak lennie kell, amely a tőzsdére bevezetésre került, mivel a nyilvánosan működő részvénytársaságot és ezzel az alapszabályát a Hatóság bejegyezte, így a társaság ezen új, nyilvánosan működő részvénytársasági alapszabálya szerint működik. A társaságnak a tőzsdei engedélyeztetési eljárások lefolytatására egy év áll a rendelkezésére. Ha a társaság egy éven belül nem igazolja legalább egy részvénytársaságnak a tőzsdére való bevezetését, akkor a társaságnak a zártkörű működés érdekében megfelelő változásbejegyzési kérelmet kell előterjesztenie.

A Javaslat rendelkezést tartalmaz arra is, hogy milyen kötelezettsége van a nyilvánosan működő részvénytársaságnak akkor, amikor a tőzsdei társaságként való működésének feltételeit már nem tudja biztosítani.

57. §

A Javaslat lehetővé teszi, hogy a közkereseti társaság, a betéti társaság és a korlátolt felelősségű társaság nyilvántartásában a társasági részesedést, üzletrészt terhelő egyes kötelmi alapú jogok (vételi, visszavásárlási, opciós jog stb.) bejegyzésre kerülhessenek. E bejegyezhető jogokat ezen formák nyilvántartási adatait meghatározó végrehajtási rendelet fogja megállapítani. A Javaslat ezért általános jelleggel határozza meg a Hatóság vizsgálatának terjedelmét ezen kérelmek esetében. A zálogjoggal kapcsolatos cégjogi szabályozással egyezően a Javaslat nem teszi lehetővé a Hatóság számára, hogy szerződés vagy egyoldalú jognyilatkozat érvényességét, vagy annak kötelmi tartalmát vizsgálja, csupán azt, hogy a felek megjelölését ellenőrizze. A zálogjogi bizományosra vonatkozó cégjogi rendelkezést a Javaslat változatlan módon fenntartja.

58. §

A nyilvántartás gazdasági társaság esetén a jövőben tartalmazza azt a tényt, hogy a nyilvántartásba bejegyzett jegyzett tőkét a tagok valóban a társaság rendelkezésére bocsátották-e. E jogi tény bejelentésére és bejegyzésére változásbejegyzéssel kerül sor, feltéve, hogy a teljes jegyzett tőke már bejegyzéskor nem kerül rendelkezésre bocsátásra.

59. §

A Javaslat az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil jogi személyek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvénnyel és más törvényekkel összhangban rendelkezik arról, hogy amennyiben a szövetséghez újabb tag (egyesület, alapítvány, egyéb jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező jogi személy vagy civil társaság) csatlakozik, a Hatóság a szövetség erre irányuló változásbejegyzési kérelmére a szövetség adatai közé bejegyzi az új tag nevét, székhelyét és nyilvántartási számát.

60. §

A Javaslat megtartja a Cnytv. speciális rendelkezését a kérelem benyújtója tekintetében, ha a közhasznú jogállású alapítvány alapítói jogainak gyakorlójává települési önkormányzat 100%-os tulajdonában álló gazdasági társaság válik.

61–63. §

Az elektronikus ügyintézésre figyelemmel az eljárási szabályok jelentős egyszerűsítésére van mód. A Javaslat az átalakulás időpontjaként a jogelőd jogi személy törlésének napját tekinti. A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 141. § (3a) bekezdése szerint az átalakulással létrejövő gazdasági társaság (kivéve beolvadásnál az átvévő, kiválásnál a változatlan társasági formában továbbműködő gazdasági társaságot) könyvviteli nyilvántartásait az átalakulás napját követő nappal nyitja meg a végleges vagyonmérlege és a végleges vagyonleltára alapján. Annak érdekében, hogy a jogelőd törlése, a jogutód bejegyzése és az átalakulás napja igazodjon a számviteli elvekhez, továbbra is arra van szükség, hogy a magánjogi nyilvántartási szabály ne a jogutód bejegyzéséhez, hanem a jogelőd törléséhez kösse az átalakulás napját. Az átalakulás, egyesülés, szétválás a magánjogi szempontok

mellett elsődlegesen gazdálkodási, gazdasági üzleti döntés, így a jogi keretek meghatározásakor figyelembe lehet venni a kapcsolódó számviteli előírásokat is. A bejegyzés részletes szabályait az egyes jogi személyek átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról szóló 2013. évi CLXXVI. törvény tartalmazza. Ennek szabályozása szerint a jogelőd jogi személy törlése és a jogutód jogi személy bejegyzése nem eshet azonos napra, hanem a jogutód bejegyzésének hatálya csak a törlést követő nap lehet.

64. §

A § alapítványok egyesülésének vagy szétválásának bejegyzésére vonatkozó speciális szabályokat állapít meg a Ptk.-val összhangban.

65. §

A Javaslat érdemben nem változtat az eddig a Ctv.-ben szereplő rendelkezéseken.

66–68. §

A Javaslat nem változtat érdemben a Ctv. rendelkezésein.

69. §

Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvény (a továbbiakban: Inytv.) azt a követelményt támasztja a nem természetes személyeket nyilvántartó nyilvántartásokkal szemben (vagyis gazdálkodó szervezeteket, civil szervezeteket nyilvántartó állami nyilvántartásokkal szemben), hogy ha a jogi személyek bejegyzése, adataik változásának bejegyzése egyben ingatlan-nyilvántartásban vezetett jog vagy tény változásával jár együtt, akkor a jogi személy helyett a nyilvántartást vezető szerv járjon el az ingatlan-nyilvántartás felé.

Ilyen eset a jogi személyek nyilvántartása esetében akkor merülhet fel, ha a jogi személy tagja a vagyoni hozzájárulását ingatlanhoz kapcsolódó jogának átruházásával teljesíti, vagy ha a jogi személyek átalakulása, egyesülése, szétválása miatt a jogi személyt illető ingatlan-nyilvántartási jogok és tények tekintetében az ingatlan-nyilvántartásban feltüntetett jogosult személye változik.

A rendelkezés szabályozási tartalma ezért kettős. Egyrészt kimondja annak kötelezettségét, hogy a Hatóság köteles hatósági felhívással intézkedni az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés iránt. Másrészt rendezi azt az eljárásrendet, ha az ingatlan-nyilvántartási hatóság az Inytv. 59. § (3) bekezdés szerinti jelzést küld. Fontos jelezni, hogy a jogi személyek érdekét az szolgálja, ha a Hatóság rendelkezik azzal az eljárási eszköztárral, amivel élve gyorsan és a további jogi eljárások nélkül a felmerülő akadály megszüntethető. Ezért az Inytv. rendelkezésében megjelenített határozatkijavítás és -kiegészítés mellett egy különleges lehetőséget is biztosít a Javaslat. A Hatóság ugyanis annak érdekében, hogy az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés akadályai elhárítható legyen, módosíthatja a véglegessé vált határozatát.

70. §

A Javaslat a cégeljáráásban már megszokott módon fenntartja azt a megoldást, hogy a bejegyzéssel a bejegyző döntés véglegessé válik. A bejegyző határozattal szemben a továbbiakban pernek van helye, azonban immár a közigazgatási per szabályai szerint kell az eljárást lefolytatni. A bejegyzési kérelmet elutasító vagy – ha a változásbejegyzési kérelem egyes részei elkülöníthetők – a változásbejegyzési kérelmet részben elutasító határozat ellen a jövőben fellebbezésnek sem lesz már helye, hanem ebben az esetben is pert kell indítani.

Általános szabályként rögzíti a §, hogy ha a jogi személy felett az ügyész törvényességi ellenőrzést gyakorol, a bejegyző határozatot számára is meg kell küldeni.

71. §

A Javaslat meghatározza a megtámadható határozatok típusára, a perindításra jogosultak körére és a perindítás határidejére vonatkozó rendelkezéseket. A (4) bekezdés utolsó mondata egyértelműsíti mely határidőre vonatkozik a rendelkezés, másrészt követve számos egyéb ágazati törvény gyakorlatát, a jogvesztő határidő elmulasztása esetére egyértelműen kizárja az igazolási kérelem előterjesztésének lehetőségét.

Az (5) bekezdés egyértelműsíti nem csak azt, hogy szétválás esetén mely bíróság előtt kell a pert megindítani, hanem azt is, hogy hogyan kell eljárni egyesülés esetén.

A jogi személy bejegyzési kérelmét elutasító, – ha a változásbejegyzési kérelem egyes részei elkülöníthetők – a változásbejegyzési kérelmét részben elutasító határozat ellen, vagy ezen határozatok meghozatala alapjául szolgáló eljárás jogszabályba ütközése miatt indított közigazgatási perben felperes lehet a jogi személy, továbbá az, akire a határozat rendelkezést tartalmaz. A nyilvántartási kérelem, mely tekintetében a Hatóság az elutasító határozatot hozta, lehet nyilvántartásba vétel iránti kérelem, vagy változásbejegyzés iránti kérelem. Tekintettel arra, hogy a változásbejegyzést elrendelő kérelem esetén lehetőség van a kérelem részbeni elutasítására, a Javaslat külön kiemeli, hogy ebben az esetben a kérelmet részben elutasító határozat ellen van helye perindításnak.

Közvetett érintettségre keresetösségi jogot nem lehet alapozni, továbbá az érintettség kérdését a bírói gyakorlat atekintetben is megszorítóan értelmezi, hogy az érintett személy is csak a közvetlenül rá vonatkozó rendelkezés tekintetében támadhatja meg a határozatot.

Az ügyész vonatkozásában a Javaslat – alkalmazva a civil eljárásjogban már bevezetett szabályt – akkor biztosítja a perindítás lehetőségét, ha a bejegyzéssel egyben a közérdek is sérült. Ennek oka az, hogy a Javaslat egésze azt célozza, hogy a magánautonómia Ptk. által kijelölt kereteit a nyilvántartási eljárás ne korlátozza. Ebből következően nem indokolt az ügyészt minden esetben „érintett félként” kezelni, csak akkor, ha a bejegyzés hatályban maradása sérti a közérdeket (például figyelmen kívül hagyva a bünyügyi nyilvántartás adatait, kizárt személyt jegyez be a bíróság vezető tisztségviselőként).

Figyelemmel a közigazgatási perrendtartásra, a Javaslat kimondja, hogy a bíróság a Hatóság döntését megváltoztathatja, ugyanakkor arra nincs mód, hogy a jogi személy az alapeljárásban, vagyis a hatósági eljárásban felmerült hiányosságokat a perben pótolja.

72. §

A rendelkezés érvényre juttatja ehelyütt is azt a polgári jogi jogi személyekre vonatkozó alapelvet, hogy a jogi személyt, ha a nyilvántartásba bejegyezték, még az alapításának érvénytelensége esetén sem lehet az alapítására visszamenőleges hatállyal törölni a nyilvántartásból. Ha a jogi személy alapítására érvénytelenül került sor, a megfelelő, jogutód nélküli eljárás lefolytatását követően (kénysztörölés, fizetéseképtelensége esetén felszámolás) lehet csak törölni a nyilvántartásból.

73. §

A Javaslat szerinti jogorvoslati rendszer jelentős részben elválasztja a jogi személy létesítő okirata, határozatai érvényességének, jogszerűségének vizsgálatát a nyilvántartás szabályrendszeréről, azonban figyelemmel arra, hogy ebben a kérdésben elmozdulás történik a cégjogi szabályrendszertől, a Javaslat joggyakorlat támogatása érdekében egyértelműen jelzi is, hogy a javaslatbeli jogorvoslati eszközök nem érintik az egyébként rendelkezésre álló egyéb igényérvényesítési lehetőségeket.

74. §

A Ptk. 3:48. §-ával összhangban áll az a megoldás, hogy a jogi személy vagyoni viszonyait lezáró eljárás után, önálló nyilvántartási aktussal kerül sor a jogi személy törlésére. A jogi személy törlésére a jogutód nélküli megszüntetési eljárásokhoz kapcsolódóan, bírósági elrendelésre kerül sor. A törvény érthetőségét javítja az, ha a törlés mint változás ehelyütt csak azt az esetet határozza meg részletesebben, ahol végelszámolás lefolytatására nem kerül sor.

75. §

A Javaslat egy szakaszba gyűjti össze azon nyilvántartási adatcsoportokat, amelyek bejegyzésére nem kerülhet sor a jogi személy kérelmére, hanem csak bírósági elrendelésre vagy hatósági felhívásra.

76–77. §

Annak érdekében, hogy a bírósági elrendelésre a nyilvántartásba kerülő adatok bejegyzése során a minimálisra lehessen csökkenteni a bejegyzési akadályok felmerülését, a bíróság jogosult kérni a várhatóan bejegyezni kért

adatok előrgyztését, a szükséges adatigénylések elvégzését. Ennek azokban az esetekben van jelentősége, ahol a bíróság folytatja le nemperes eljárásban a bejegyezhetőség vizsgálatát. Ilyen a bejegyzett egyház, a nyilvántartásba vett egyház, a vallási egyesület ügyei.

Fontos, hogy ezekben az esetekben a törvényben tételesen megjelölt vizsgálatok lefolytatása történik meg: azok az adatellenőrzések, amelyek biztosítják, hogy bejegyzést kizáró ok nem áll fenn. Ugyanakkor a Hatóság nem veszi át a bíróság törvényességi ellenőrzési jogkörét. Tehát például a jogi személy nevének megfelelőségét ilyen esetekben a Hatóság nem vizsgálja, mert arra nem terjed ki a jogköre.

Bírósági elrendelésre bejegyzésre kerülő jogi személyeknél és adatoknál is meghatározza a törvény azokat az okokat, amelyek elutasítási okok.

78. §

A bírósági elrendelésre vagy hatósági felhívásra a nyilvántartásba kerülő adatok esetében is biztosítani kell a nyilvántartás adatainak megbízhatóságát, vagyis ezekben az esetekben is vizsgálni kell, hogy az adat a nyilvántartás tartalma alapján értelmezhető, értelmes és az adat minősége (tehát név, azonosítási adatok) pontos és megfelelő. Emiatt – bár a Hatóság nem „elbírálja” a bírósági elrendelés vagy hatósági felhívás tartalmát – felmerülhetnek bejegyzési akadályok. Ezek lehetnek a fentiekben ismertetett elutasítási okok. Fontos, hogy az elutasítási okként megfogalmazott okok taxatívok, tehát más ok elutasítási okként nem merülhet fel. (Így például a jogi személy nevét a bírósági elrendelésnek megfelelően kell bejegyezni.) Bejegyzési akadály lehet a nyilvántartási állapot (tehát például olyan személy üzletrésze tekintetében kellene bejegyezni jogot, tényt, aki nem is szerepel a nyilvántartásban), vagy a bírósági elrendelés, hatósági felhívás hiányos tartalma, és az is, ha előírt – a bejegyzést megalapozó – okirat nem került megküldésre.

Ha bejegyzési akadály merül fel, a Hatóság a bírósági elrendelést kibocsátó, hatósági felhívást küldő bíróságot, hatóságot tájékoztatja az akadályról, és ezen bíróság vagy hatóság intézkedése nyomán történhet meg vagy hiúsulhat meg a bejegyzés.

79. §

A Javaslat speciális eljárási szabályokat állapít meg arra az esetre, ha pártot nyilvántartó bíróság a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló törvény alapján az ügyészség indítványára – a párt egyesületként való további működésének érintetlenül hagyásával – megállapítja a párt működésének megszűnését és a jogi személyekkel kapcsolatos egyes bírósági eljárásokról és a végelszámolásról szóló törvény rendelkezései alapján elrendeli a pártnak a jogi személyek nyilvántartásában immár egyesületként történő nyilvántartásba vételét. A bíróság a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló törvény alapján a párt működésének megszűnését a párt egyesületként való további működésének érintetlenül hagyásával állapítja meg. Erre tekintettel biztosítani kell, hogy ebben az esetben a bíróság által vezetett nyilvántartásból kikerülő párt átkerüljön egyesületként a Hatóság által vezetett nyilvántartásba. A működési folytonosság akkor biztosítható, ha a bejegyzés mindenképpen megtörténik, akkor is, ha egyébként elutasítási ok áll fenn, vagy bejegyzési akadály áll fenn. A nyilvántartás közhitelessége érdekében azonban azt is biztosítani kell, hogy az elutasítási ok vagy bejegyzési akadály a lehető legrövidebb időn belül kiküszöbölésre kerüljön. Ennek érdekében a Hatóságnak a bejegyzéssel egyidejűleg fel kell hívnia a jogi személyt ezen okok kiküszöbölése érdekében változásbejegyzési kérelem előterjesztésére. A határidő eredménytelen elteltét követő munkanapon a Hatóság a jogi személlyel szemben törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményez. A jogi személyekkel kapcsolatos egyes bírósági eljárásokról és a végelszámolásról szóló törvény alapján a Hatóság jelzésére indult törvényességi felügyeleti eljárást a bíróság a Hatóság jelzését követő egy munkanapon belül hivatalból megindítja, és a törvényességi felügyeleti felhívás eredménytelensége esetén további törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazása nélkül a jogsértést megállapítja, és a jogi személlyel szemben kényszerelőrlést rendel el.

80. §

Körültekintő eljárás mellett is előfordulhat, hogy a nyilvántartásba olyan adat kerül bejegyzésre, amely hibás. Ha a Hatóság bíróság vagy más hatóság, egyéb személy jelzése alapján jegyez be egy adatot (végrehajtás, zár alá vétel, büntetőjogi intézkedés, stb.) az informatikai rendszer a megküldött adatok megalapozottságát ellenőrizni nem jogosult, csupán arra van módja, hogy a jogi személyre vagy a bejegyzett személyre vonatkozóan megadott

adatokat egyezőség vizsgálja a nyilvántartás adataival. Emiatt lehetséges, hogy valamely jogi személy vagy egyéb bejegyzett személy vonatkozásában olyan adat kerül bejegyzésre, amely a jogi személyre (tagra) nézve hátrányos, ugyanakkor valójában nem is rá vonatkozik. Annak érdekében azonban, hogy ezen nyilvántartási bejegyzések hibája esetén is érdemben fel lehessen lépni, a Javaslat fenntartva a cégeljárásban már ismert megoldást, speciális eljárást biztosít a bejegyzés kijavítására. A rendelkezések kötelezővé teszik a bejegyzés alapját képező bírósági elrendelést, hatósági felhívást küldő szerv (bíróság, hatóság stb.) megkeresését, annak érdekében, hogy a Hatóság bizonyosságot szerezhessen arról, hogy az eredeti bejegyzés helyes vagy hibás adatokat tartalmazott. Másrészt a szabályozás kötelezővé teszi minden olyan hibás adat törlött adatként való megismerést is kizáró törlését a nyilvántartásból, amelyről beigazolódott, hogy vagy a Hatóság hibájából, vagy az értesítés tartalmi hibájából került sor annak bejegyzésére.

A Javaslat továbbra sem teszi lehetővé, hogy a jogi személy vagy más személy a rá vonatkozó – helyesen bejegyzett – negatív tartalmú bejegyzés (végrehajtás, büntetőjogi intézkedés stb.) törlött adatként való megismerést is kizáró törlését kérje arra hivatkozással, hogy a bejegyzést utóbb törlték az adott eljárás megszűnése, megszüntetése miatt. Ezek az adatok a jogi személy nyilvántartási adatairól kiadott másolatban továbbra is megjelennek, ezek törlött adatként való megismerést is kizáró törlésére nincs mód, hiszen azok hitelezővédelmi célból kerültek a nyilvántartásba, ez a cél az adatok törlése után is fennáll, mivel a jogi személy előéletéről adnak közhiteles tájékoztatást.

Ezen eljárás a civil jogi személyek és egyéb jogi személyek esetében új eljárásként kerül bevezetésre.

81. §

A Javaslat biztosítja azt a lehetőséget is, hogy a jogi személy vagy az ügyész jelezze, hogy valamely bíróság, hatóság, illetve egyéb személy elmulasztotta bejelenteni azt, hogy valamely hitelezővédelmi okból bejegyzésre került adatot be kell jegyezni, vagy épp törölni kell a nyilvántartásból.

82. §

Egyes nyilvántartási adatokat nem tárolja a rendszer, hanem azokat adatátvétel útján biztosítja. Ezen adatok körét ismerteti a rendelkezés.

83. §

Nemperes bírósági eljárás marad a kénysztörlés, továbbá nemperes eljárás keretében történik meg a kénysztörlésen kívüli más okból történő eltiltás megállapítása, így az eltiltás bejegyzésére bírósági elrendelésre kerül sor. A rendelkezés az eltiltás nyilvántartásbeli kezelésére vonatkozó rendelkezéseket tartalmazza.

84. §

A nyilvántartás vezetése során felmerülnek olyan helyzetek, amikor a nyilvántartáson belül koherencia érdekében a Hatóságnak bejegyzési intézkedéseket kell hoznia. Ilyen intézkedések már a cégjogi szabályozásban is létezhet, és azok fenntartása indokolt.

85–86. §

A Javaslat fenntartja az uniós jogi személyi formák és EUID-val rendelkező jogi személyek esetében meglévő sajátos szabályokat.

87. §

A rendelkezés irányelvi harmonizációt valósít meg, tartalmában megfelel a már hatályos rendelkezéseknek.

88. §

Az (EU) 2017/1132 irányelvnek a digitális eszközök és folyamatok társasági jog terén történő használata tekintetében történő módosításáról szóló 2019. június 20-i 2019/1151 (EU) európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Digitális Irányelv) értelmében a „tagállamok biztosítják, hogy képesek legyenek választ adni

egy másik tagállam olyan megkeresésére, amelyben a másik tagállam információt kér az igazgatók eltiltásáról a válaszadó tagállam joga szerint.” A „megkeresés megválaszolása érdekében a tagállamok meghozzák a szükséges intézkedéseket legalább annak biztosítására, hogy a 22. cikkben említett rendszer [a tagállami cégnyilvántartások összekapcsolására szolgáló rendszer, a BRIS] útján képesek legyenek késedelem nélkül tájékoztatást adni arról, hogy egy adott személy el van-e tiltva vagy szerepel-e az igazgatók eltiltása szempontjából lényeges információkat tartalmazó bármely nyilvántartásukban.”

A Digitális Irányelv átültetésének időpontjában a magyar jogban a Digitális Irányelv előírása szerinti „eltiltott igazgatónak” az a személy minősül, aki a Ctv. szerinti eltiltás hatálya alatt áll, vagy vele szemben a Ptk. 3:22. § (4) illetve (5) bekezdésben foglalt kizáró ok fennáll.

Figyelemmel arra, hogy mind a nyilvántartó szerv által alkalmazott eltiltás, mind a büntetőjogi okon alapuló tisztség viseléséből való kizárás azt eredményezi, hogy az érintett személy vezető tisztségviselőként (cégvezetőként, felügyelőbizottsági tagként) nem jegyezhető be a nyilvántartási jegyzékbe, továbbá arra, hogy a büntügyi nyilvántartási rendszer büntügyi személyes adatot tartalmaz, a Javaslat – fenntartva a hatályos cégjogi szabályozást – többlépcsős eljárást határoz meg.

A tagállami megkeresések lebonyolításának módját szabályozó európai uniós végrehajtási rendelet [az (EU) 2017/1132 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a nyilvántartások összekapcsolására szolgáló rendszerre vonatkozó műszaki leírások és eljárások tekintetében történő alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az (EU) 2020/2244 bizottsági végrehajtási rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. június 18-i (EU) 2021/1042 bizottsági végrehajtási rendelet (a továbbiakban: 2021/1042 rendelet)] pontosítja a vonatkozó irányelvi rendelkezést, és egyértelművé teszi, hogy a tagállami megkeresésnek két szintje lehet. Az első szinten a megkeresett tagállam annak tényéről ad „igen/nem” tartalmú választ, hogy a tagállami jogában szabályozott eltiltási vagy kizárási rendelkezések alapján az érintett személy „eltiltott igazgatónak” minősül-e. Ha a megkeresés alapján nincs elegendő adat a válaszadáshoz, akkor a tagállam „nincs elegendő adat az azonosításhoz” üzenetet küld válaszként.

Fontos kiemelni azt, hogy az információcsere során a megkeresett tagállam arra ad választ, hogy az adott személy „el van-e tiltva vagy szerepel-e az igazgatók eltiltása szempontjából lényeges információt tartalmazó bármely nyilvántartásban”. A 2021/1042 rendelet rögzíti, hogy az információcsere „nem terjed ki azokra az esetekre, ahol a nemzeti jog szerint az adott személy általános jelleggel nem képes szerződéskötésre vagy általános jogi cselekvőképessége korlátozott egy tagállam nemzeti jogával összhangban bíróság vagy egyéb illetékes hatóság határozata alapján, és emiatt nem válhat az első bekezdésben hivatkozott típusú társaság igazgatójává. Az információcsere nem terjed ki az uniós jog szerinti konkrét szabályokon, például a 2013/36/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (27) 91. cikkének (1) bekezdésében előírt, alkalmasságra és viselkedésre vonatkozó szabályokon alapuló esetekre.” A 2021/1042 rendelet nem zárja ki azt sem, hogy jogi személyre vonatkozzon az információcsere, ha az adott tagállamban jogi személy is lehet vezető tisztségviselő.

Ezen első szintű adatcserét követheti a második szintű információcsere, amelynek keretében a megkereső tagállam részletesebb adatokat is kérhet az eltiltásról. Fontos kiemelni, hogy ezen második szintű információcserére a tagállami jog az irányadó, vagyis a tagállam dönthet úgy, hogy részletes adatot nem szolgáltat.

A Hatóság először azt vizsgálja meg, hogy a nyilvántartás a tagállami megkeresésben megjelölt személy tekintetében tartalmaz-e eltiltásra vonatkozó adatot. Ha igen, a vizsgálat lezárul, és a megkereső tagállam felé a 2021/1042 rendelet szerinti tartalommal „igen” üzenet kerül megküldésre. Ha a nyilvántartás eltiltásra vonatkozó adatot nem tartalmaz, a Hatóság csak ebben az esetben igényel adatot a büntügyi nyilvántartó szervtől. Az adatigénylés módja azonos a nyilvántartási eljárásban már alkalmazott adatigényléssel. Ha a büntügyi nyilvántartó szerv adatszolgáltatása alapján a Ptk. 3:22. § (4) vagy (5) bekezdése szerinti kizáró ok fennáll, a Hatóság a 2021/1042 rendelet szerinti tartalommal „igen” üzenet kerül megküldésre. Fontos jelezni, hogy sem a Digitális Irányelv, sem a 2021/1042 rendelet nem várja el a tagállamoktól, hogy a válaszuk a megkereső tagállam jogát vagy a konkrét alapítás vagy adatváltozás körülményeit vizsgálva adjon választ. Tehát a tagállami válasz tekintetében nincs jelentősége annak, hogy a megkereső tagállam joga szerint kizáró ok-e például a Ptk. 3:22. § (5) bekezdésben foglalt foglalkozástól eltiltás és az sem, hogy az adott foglalkozástól eltiltás releváns-e a konkrét külföldi társaság alapítása során. A megkeresés tekintetében kizárólag arra kell igen/nem típusú választ adni, hogy az érintett személy olyan okból szerepel-e bármilyen magyar nyilvántartásban, amely bejegyzésének akadályát képezni az adott (a megkeresett) tagállamban. Utalni lehet arra, hogy a 2021/1042 rendelet 16.1. pontja egyértelműen

kizárja például a Ptk. 3:22. § (1) bekezdés szerinti kizáró okot a vizsgálati körből. Megállapítható tehát, hogy a Digitális Irányelv szerinti „eltiltott igazgatókra” vonatkozó információcsere a család és visszaélésszerű magatartást kívánja megelőzni, de közel sem képes arra, hogy ténylegesen tisztázza azt a kérdést, hogy az érintett személy a konkrét alapítás során bejegyezhető lenne-e a megkeresett tagállamban. Az információcsere egy általános szintű tájékoztatást biztosít.

A Digitális Irányelv és a 2021/1042 rendelet alapján lehetőség van egy újabb, ún. második szintű információcserére is. A Javaslat a Hatóság számára csak a jogi személyek nyilvántartásába feltüntetett eltiltás tekintetében ad lehetőséget a további információ biztosítására, azonban a bünyügyi nyilvántartásból származó adatot nem adhat tovább más tagállamnak, csak a Ptk. vonatkozó rendelkezésének megjelölésével azt jelzi, hogy (mely) büntetőjogi okon alapul az eltiltás. Okiratokat (eltiltást tartalmazó végzés, büntetőbíróóság ítélet stb.) a Hatóság nem továbbítja.

A Digitális Irányelv előírására figyelemmel a Javaslat meghatározza a hatósági adatkezelés célját, továbbá azt, hogy meddig kezelheti az adatokat az informatikai rendszer. Sem a Digitális Irányelv, sem a 2021/1042 rendelet nem határozza meg, hogy az első szintű megkeresés és a második szintű megkeresés között mennyi idő telhet el. Annak érdekében, hogy feleslegesen személyes adat ne kerüljön tárolásra, kezelésre, a Javaslat szerinti eltiltás fennállását kivéve, az informatikai rendszer korlátozott ideig tárolja csak a személyes adatokat. Annak érdekében, hogy megfelelő informatikai rendszert lehessen felállítani, biztosítani kell, hogy az első szintű információcserére vonatkozó adatok rendelkezésre álljanak a második szintű információcsere biztosításához, vagyis egyrészt annak igazolásához, hogy volt már első szintű információcsere, másrészt annak egyértelmű rögzítéséhez, hogy a Ptk. 3:22. § (4) illetve (5) bekezdésén alapuló kizáró ok esetén az informatikai rendszer azt jelezze vissza, hogy nem biztosítható konkrét bünyügyi nyilvántartási adat, csak a kizáró okot megjelölő, törvényhelyre mutató tájékoztatás.

89–90. §

Az informatikai rendszer évente elvégzi a nyilvántartásba bejegyzett, érintett természetes személyeknek a gondnokoltak nyilvántartásából, valamint a bünyügyi nyilvántartásból megállapítható kizáró ok fennálltára vonatkozó vizsgálatát.

91. §

A Javaslat biztosítja a pénzmossási intézkedésekhez kapcsolódó intézkedések végrehajtását.

Az Európai Unió által elrendelt és közvetlenül alkalmazandó pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedések hazai végrehajtására 2007-ben kidolgozásra kerültek a szükséges eljárási szabályok. A vagyoni nyilvántartást vezető szervek (így például a jogi személyek nyilvántartását vezető Hatóság) kötelesek

- folyamatosan figyelemmel kísérni a korlátozó intézkedéseket elrendelő uniós jogi aktusok, illetve ENSZ BT határozatok kiadását és változásait, kiemelten a szankciós listák – az azon szereplő személyek és jogi személyek – vonatkozásában bekövetkezett változásokat, és
- bejelentést tenni minden olyan adatról, tényről vagy körülményről, amely arra utal, hogy a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés alanya, azaz a szankciós listán szereplő személy vagy jogi személy Magyarország területén a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés hatálya alá eső pénzeszközzel vagy gazdasági erőforrással rendelkezik.

A pénzmossási, terrorizmus elleni fellépésben a Hatóságnak törvényben meghatározott eljárás szerinti bejelentési, intézkedési kötelezettsége van.

A szankciós listák elérhetőek az ENSZ honlapján (Consolidated United Nations Security Council Sanctions List) és az Európai Unió honlapján. Az informatikai rendszer e hivatalos forrásokból veszi át az adatokat.

92. §

Új állami szolgáltatásként kerül megjelenítésre a jogi személyek értesítése. A jogi személyek sokszor nincsenek tudatában annak, hogy valamilyen eljárási vagy anyagi jogi kötelezettségük áll fenn. Ennek oka az, hogy a jogi személyek jelentős része állandó jogi képviselői támogatással nem rendelkezik, ezért sok esetben nem is tudják,

hogy adatbejelentési, más jogi kötelezettség határideje közeleg, vagy nem tudják felmérni, valamely kötelezettség velük szemben fennáll-e vagy sem, illetve annak elmulasztása milyen következményekkel jár.

A jövőben a jogi személy a Dáp tv. szerinti hivatalos elérhetőségén értesítést fog kapni, ha a nyilvántartásból megállapíthatóan valamely bejelentési kötelezettség fennáll, vagy rövid időn belül törvénysértő helyzet alakulhat ki. Ilyen helyzet lehet, ha a jogi személy vezető tisztségviselőjének, felügyelő bizottsági tagjának határozott időre bejegyzett megbízása rövid időn belül le fog járni, ha a személyiadat- és lakcímnyilvántartás értesítése azt tartalmazza, hogy a jogi személy tagja, vezető tisztségviselője elhalálozott, továbbá akár, ha valamely kötelezettség megtételére törvény határidőt állapít meg és a jogi személy nem tett eleget a kötelezettségének.

93. §

Az előzetes értesítéssel szemben a jogi személy felhívására akkor kerül sor, amikor a jogszerűtlen állapot már fennáll, vagyis a jogi személy mulasztásos helyzetbe került. A jogi személy ekkor még súlyosabb jogkövetkezmény nélkül orvosolhatja a mulasztását, azonban eredménytelen határidő után jogi személyek esetében törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezésére kerül sor, egyéb jogi személyek esetében pedig az engedélyező szervet értesíti a Hatóság a fennálló nyilvántartási problémáról.

94. §

A Javaslat e §-a a Ptk. 3:152. § (1) bekezdésének és a Ptk. 3:158. § (1) bekezdésének igazodó új eljárási szabályokat állapítja meg. A közkereseti társaságban vagy a betéti társaságban fennálló társasági részesedés nem része a hagyatékknak, így a tag halála esetén a hagyaték átadása főszabályként független kérdés a társasággal kapcsolatos tagsági kérdésektől. A Ptk. módosítása előtti helyzetben a tagok sokszor nem voltak tisztában a jogi helyzettel, ezért a tagsági jogviszonyok rendezésével megvárták a hagyatékátadó végzést, ami azonban sok esetben ahhoz vezetett, hogy a társaság a Ptk. rendelkezése alapján törvény erejénél fogva időközben megszűnt. A Ptk. módosítása megszüntette a társaság törvény erejénél fogva történő megszűnését, mint jogkövetkezményt. Ha a Ptk. előírása alapján a társaság a hat hónapos határidő alatt új tagot nem jelent be a Hatósághoz, a társasággal szemben törvényességi felügyeleti eljárás indul, amelynek során a társaság még helyreállíthatja megfelelő intézkedések meghozatalával a törvényes működését. Előfordulhat az az eset, hogy a társaság kifejezetten az elhunyt tag örökösével kíván megállapodni, azonban az örökös személye bizonytalan. Ez a bizonytalanság fakadhat abból, hogy a hagyatékátadó végzést még nem hozták meg, de akár abból is, hogy örökösödési vita áll fenn. Ebben az esetben a rendelkezés továbbra is biztosítja, hogy e jogi eljárás lezárultáig a társaság haladékat kapjon a törvényes állapot rendezésére. A rendelkezés a korábban cégbírószági törvényességi felügyeleti jogkörben szabályozott eljárásnak azon részét, amely tényleges törvényességi felügyeleti intézkedést nem igényel, hatósági hatáskörben pozicionálja. Indokolatlan lenne ugyanis a jogi személyt ebben a helyzetben törvényességi felügyeleti eljárás alá helyezni, ameddig ténylegesen jogszabályba ütköző helyzet nem áll fenn. Ha azonban a jogi személy a törvényes állapot helyreállítására nyitva álló határidőt elmulasztja, a Hatóság a jogi személlyel szemben törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményez.

95. §

A Dáptv. szerinti hivatalos elérhetőség sajátos nyilvántartási adat. Ezen kötelező nyilvántartási adat megléte tehát nem feltétele a jogi személy nyilvántartásba való bejegyzésének, ugyanakkor kötelező nyilvántartási adat, ha hivatalos elérhetőséggel törvény alapján rendelkeznie kell. A nyilvántartás közhitelessége érdekében azon jogi személyek esetében, amelyek számára kötelezővé teszi a Dáptv., hogy hivatalos elérhetőséggel rendelkezzenek, az informatikai rendszer a jövőben figyelemmel kíséri, hogy ezen kötelező nyilvántartási adattal a jogi személy rendelkezik-e. Ha a Hatóság tudomására jut, hogy a jogi személy ilyen fennálló adattal nem rendelkezik, felhívja az intézkedésre jogosultakat. A Javaslat rendezi azt a helyzetet, amikor a jogi személynek nincs, vagy megszűnt a Dáp. tv. szerinti hivatalos elérhetősége, és a Hatóság köteles felhívást küldeni, azonban a jogi személy képviselőjében eljáró személy nem rendelkezik elektronikus elérhetőséggel, vagyis az elektronikus ügyintézés nem lehetséges. Ilyen esetben a Hatóságnak postai úton kell a felhívását megküldenie a jogi személy székhelyére. Eredménytelen felhívás esetén a jogi személlyel szemben törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezésének van helye.

96. §

A Javaslat a nyilvántartás közhitelességének erősítése érdekében a jövőben biztosítani kívánja, hogy az engedélyköteles, illetve bejelentésköteles tevékenységi körök esetében valós adatok kerüljenek a nyilvántartásba. Az állami nyilvántartások közötti adatátadás révén biztosítani kell a jövőben, hogy az engedélyező, illetve a bejelentést fogadó hatóság a szükséges adatokat átadja a nyilvántartó Hatóság részére. A Javaslat továbbra sem gördít akadályt az elé, hogy a jogi személy engedélyköteles vagy bejelentésköteles tevékenységi kört tüntessen fel tevékenységi körei között. Abban az esetben azonban, ha az illetékes hatóság a tevékenység kör bejegyzésétől (felvételétől) hat hónapon belül nem értesíti a Hatóságot az engedély véglegessé vált kiadásáról vagy a bejelentés megtörténtéről, a Hatóság törli a bejegyzett, de a tevékenység végzésének jogosultságát nem igazolt tevékenységi kört.

97. §

A Javaslat speciális hatósági intézkedésként határozza meg a jogi személy működésének felfüggesztését. Ha a jogi személy vagy annak tagja tekintetében megállapítást nyer, hogy súlyos ENSZ, illetve uniós jogi szankciós intézkedés hatálya alatt áll, késlekedés nélkül biztosítani kell, hogy a jogi személy működésének felfüggesztését.

98–99. §

A számviteli beszámolók közzétételéről és letétbe helyezéséről a számviteli jogszabályok rendelkeznek. A cégeknek eddig a Céginformációs Szolgálat részére, a civil jogi személyeknek az Országos Bírósági Hivatal részére kellett megküldeniük a számviteli beszámolóikat. A cégek a számviteli beszámolóikat 2009-től (első ízben a 2008-as üzleti évről) közzététel és letétbe helyezés céljára kizárólag az erre létrehozott informatikai rendszeren keresztül, elektronikus úton küldhették meg. A civil jogi személyek esetében – az előírásoktól függően – még papír alapon és elektronikus úton is történhetett a benyújtás. A számviteli beszámoló benyújtása elmulasztásának jogkövetkezményei is többfélék voltak. Cégek esetében a jogkövetkezményt az adózás rendjéről szóló törvény alapján az adó- és vámhivatal alkalmazta (adószámtörlesztés), a civil jogi személyek esetében pedig a Cnytv. alapján a nyilvántartó bíróság. Míg a cégek esetében akár a cég megszűntetéséhez is vezethetett a mulasztás, civil jogi személy esetén kizárólag bírság került kiszabásra. Megjegyezhető az is, hogy a helyzet az állami adó- és vámhatóság számára például azért okozhatott nehézséget, mert más szerv eljárásában elkövetett jogsértés ügyében kellett eljárnia, így például a kimentésként megfogalmazott körülményeket nem tudja közvetlen módon vizsgálni. A civil jogi személyek esetén is más jogi személyhez kellett benyújtani a beszámolót, mint amely később szankcionálta a benyújtás elmaradását.

A Javaslat ezeket a különféle megoldásokat hozza egy nevezőre, és a számviteli beszámoló letétbe helyezésével, közzétételével és a benyújtás esetleges elmulasztásával összefüggő felhívási és értesítési feladatokat kizárólagosan a Hatósághoz telepíti. Ezzel a megoldással a mulasztással összefüggő intézkedések alkalmazására (felhívás, stb.) is sokkal gyorsabban kerül majd sor.

A Javaslat a jogi személyek számviteli törvény szerinti beszámolójának közzététele körében csak a legalapvetőbb rendelkezéseket tartalmazza, a többi kérdés végrehajtási rendeleti szinten kerül meghatározásra. A civil jogi személy tekintetében jelentős változást jelent a javaslatbeli megoldás. A Javaslat alapján a számviteli beszámoló közzétételére vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni arra a nyilvántartásban szereplő jogalanyra, amelyet a rá vonatkozó törvény e § szerinti közzétételi eljárásra kötelez.

100. §

Az automatikus döntéshozatal során nem zárható ki, hogy hibás iratok kerülnek az irattárba, ezért az automatikus döntéshozattal bejegyzésre kerülő ügyekben elsődlegesen szűrőpróba szerű ellenőrzés történik. Természetesen nincs akadálya annak, hogy a Hatóság konkrét ellenőrzést folytasson, így például akkor, ha a jogi személlyel szemben törvényességi felülvizsgálati eljárás is folyik, vagy más indok támasztja azt alá. Az utóellenőrzésre kiválasztás szempontjait és az utóellenőrzés alá kerülő ügyek legkisebb számát végrehajtási rendelet fogja megállapítani.

Fontos garanciális előírás, hogy az utóellenőrzés nem automatizálható, vagyis itt humán erőforrás igénybevétele mellett kell elvégezni az ellenőrzést.

101. §

A kiemelt adatigénylők számára biztosított nyilvántartási információ már hagyományosnak tekinthető a cégek vonatkozásában. A Javaslat a kiemelt adatigénylő részére biztosított nyilvántartási információra vonatkozóan részletes szabályokat nem tartalmaz, mert az információ fajtáinak rögzítése, az igénybevételéhez szükséges feltételeknek és egyéb körülményeknek a meghatározása kormányrendeletben kerül megállapításra.

A Javaslat ugyanakkor garanciális okokból megjelenít két kiemelt adatszolgáltatást. Az egyik az, amikor a nyilvántartásba vételhez kapcsolódó egyablakos ügyintézés során – jellemzően – az állami adó- és vámhatóságnak a nyilvántartásba vételi kérelem egyes további adataira, esetlegesen nyilvántartási iratban foglalt információkra is szüksége van az adóregisztrációs eljárás lefolytatásához. Az adóregisztrációs eljárás hatékony lefolytatására érdekében a Javaslat rögzíti, hogy kérésre ezeket a kiegészítő adatokat és iratokat a Hatóság megküldi. A másik az a hagyományosnak tekinthető adatszolgáltatás, amely szerint – elsődlegesen – az állami adó- és vámhatóság, a Központi Statisztikai Hivatal a bejegyzett jogi személyek adatairól és azok változásáról automatikusan értesítést kap. Azt, hogy mely más kiemelt adatigénylők lesznek jogosultak a jövőben ilyen automatikus adatszolgáltatásra, kormányrendelet fogja megállapítani.

102. §

A törvény biztosítja, hogy a jogi személy mindig kapjon tájékoztatást arról, ha a nyilvántartásban vezetett adataiban változás történik.

103. §

A Javaslat törvényi szinten jeleníti meg az eddig rendeleti szinten a cégjogi területen szabályozott, és kellően ki nem használt állami szolgáltatást. Az üzleti élet biztonságát, a piaci szereplők magatartásának orientálását a közhiteles forrásból eredő információ biztosítani tudja. A Ctv. alapján is lehetséges volt az, hogy valamely személy megjelölt cég adataiban való változást, a cégről megjelenő cégközlönybeli közleményeket figyelemmel kíséren. Ezt azonban kevesen vették igénybe, holott az elérhető előny nagy. A jogi személy tagja, illetve a jogi személy nyilvántartásában bejegyzett egyéb személy (felügyelőbizottsági tag, könyvvizsgáló) részére bővített nyilvántartás-figyelési szolgáltatás kerül biztosításra, ugyanis ezen személyek részére tájékoztatás nyújtható arról is, ha a jogi személlyel szemben törvényességi felügyeleti eljárás indul. Ezekben az esetekben főszabály szerint nem mindig jelenik meg a Cégközlönyben közlemény, így a § (2) bekezdésében szabályozott nyilvántartás-figyelés révén a tényleges bírósággal kapcsolatos tényekről nem kapna tájékoztatást az érintett személy. Erre azonban igény mutatkozik, különösen akkor, ha a jogi személy vezetése és a tagok (egyres tag) viszonya megromlik. Figyelemmel arra, hogy a jogszabálysértő működés következménye a tagot, egyéb személyt is terhelheti (helytállás, eltiltás), biztosítani kell, hogy a tag, a jogi személy nyilvántartásába bejegyzett személy információhoz jusson.

A nyilvántartás-figyelési szolgáltatás végső soron hozzájárulhat a nyilvántartás adatai helyességének biztosításához is annak révén, hogy az esetlegesen szabályellenesen a nyilvántartásba kerülő adatok gyorsan az érintett tudomására jutnak. A nyilvántartás-figyelés továbbá erősíti a hitelezői érdekek védelmét is.

104. §

A magánjogi jogi személyek nyilvántartásával összefüggésben újdonságként jelentkezik, hogy a végrehajtási rendeletek kétszintűvé válnak. A törvényből kikerülő, illetve nem törvényben rendezett jelentősebb súlyú végrehajtási rendelkezések kormányrendeleti szintre kerülnek. Miniszteri rendeleti szinten maradnak a technikai jellegű részletező szabályok, mint például az iratminták, nyomtatványok tartalmának meghatározásai.

105–107. §

Hatályba léptető rendelkezés. Az átmeneti rendelkezéseket, a jogi személyek jogutód nélküli megszüntetésére vonatkozó eljárásokat és a Javaslatához kapcsolódó módosítandó szabályokat külön törvény határozza majd meg.

108. §

A Javaslat az implementált irányelveket sorolja fel.

109. §

A rendelkezés hatályon kívül helyezi a Ctv.-t és a Cnytv.-t.

Végző előterjesztői indokolás**a jogi személyekkel kapcsolatos egyes bírósági eljárásokról és a végelszámolásról szóló
2025. évi LX. törvényhez***ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS*

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) hatálybalépése óta számos alkalommal került módosításra, a normaszöveg mára több kérdésben is nehezen áttekinthetővé vált. A civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló törvény 2011. évi CLXXXI. törvény (a továbbiakban: Cnytv.) sok szempontból a cégjogi megoldásokból táplálkozik. Az elmúlt időszakban felerősödött az a jogalkalmazói kíváncsóság, hogy az eddig Ctv. és Cnytv. hatálya alá tartozó jogalanyokra egységes eljárási szabályok kerüljenek kialakításra.

A Javaslat az elmúlt évek jelentős kódexalkotási technikájához igazodóan szakaszcímeket alkalmaz, amely a törvény áttekinthetőségét javítja.

A Javaslat a hatálya alá tartozó jogalanyokkal kapcsolatosan bírósági polgári peres és nemperes eljárásokat szabályoz.

Figyelemmel arra, hogy a Jogi Személyek Nyilvántartását Vezető Hatóság általi nyilvántartásba vétel bevezetése jelentős ügyteherrel mentesíti a bíróságokat, a bíróságok ellenőrző funkciója a törvényességi felügyeleti eljárásokra irányítható.

A Javaslattal kapcsolatos átmeneti rendelkezések, ágazati törvények módosítása külön törvényben kerül elhelyezésre.

*RÉSZLETES INDOKOLÁS***1. §**

A Javaslat hatálya alá a jogi személyek nyilvántartásáról szóló törvény (a továbbiakban: Jszytv.) 2. §-ában megjelölt jogalanyokkal, valamint – ha a pártra irányadó törvény másként nem rendelkezik – a párttal kapcsolatos, a Javaslat hatálya alá tartozó bírósági polgári nemperes és polgári peres eljárások tartoznak.

2. §

A Jszytv. fogalomrendszerében a bejegyzés magában foglalja a nyilvántartásba vételt, a változásbejegyzést, és a változás bejegyzésének speciális esetét, a törlést is. A Javaslat a Jszytv. ezen bejegyzés fogalmához igazodik, ezért amikor a Javaslat bejegyző határozat, bejegyzés fogalmat használja, az alatt a nyilvántartásba vételt, változásbejegyzést, törlést is érteni kell.

A Jogi Személyek Nyilvántartását Vezető Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) a Jszytv. alapján a Jszytv. szerinti nyilvántartási adat (a továbbiakban: nyilvántartási adat) Jszytv. szerinti jogi személyek nyilvántartásába

(a továbbiakban: jogi személyek nyilvántartása) történő bejegyzése céljából bírósági elrendelésre is folytat le nyilvántartási eljárást. A Javaslatban szabályozott bírósági polgári nemperes és polgári peres eljárásokban a bírósági elrendelés folytán történő nyilvántartási eljárásban a nyilvántartásba vétel, változásbejegyzés vagy törlés alapjául szolgáló irat a bírósághoz kerül benyújtásra, mely iratok Jszytv. szerinti elektronikus irattárba (a továbbiakban: elektronikus irattár) helyezése érdekében a Javaslat külön jogszabály szabályozási körébe utalja az iratok felsorolását, a Hatóság részére történő megküldésének módját, valamint a bíróság és a Hatóság közötti kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezések megállapítását.

3. §

A Javaslat számos olyan eljárási cselekményt, intézkedést szabályoz (például adatigénylés, végzések közzététele), amelyek tekintetében felmerülhet, hogy azok humán erőforrás nélkül, automatizáltan is végezhetőek lehetnek, azonban a bíróság eljárási cselekményének, intézkedésének minősülnek. A Javaslat azonban nem jeleníti meg, hogy az adott eljárási cselekmény, intézkedés automatizált módon történik, hanem külön jogszabály szabályozási körébe utalja informatikai rendszer útján a bíróság intézkedéseként automatizáltan végezhető, emberi közreműködést nem igénylő eljárási cselekményekre, intézkedésekre vonatkozó részletszabályok meghatározását. Ezzel a szabályozási technikával kellően magas absztrakciós, törvényi szinten lehet szabályozni az eljárást, és az informatikai rendszer fejlesztéseit nem kell törvényi szinten lekövetni.

Tekintettel arra, hogy a jogi személyek nyilvántartását már nem a bíróság, hanem a Hatóság vezeti, a Javaslat a bíróságnak jogszabályban meghatározott feladatainak ellátása érdekében térítésmentesen biztosítja, hogy jogi személyek nyilvántartásába betekintszen, minden, nyilvános és nem nyilvános nyilvántartási irat és nyilvántartási adat megismerésére, beszerzésére jogosult legyen. Annak érdekében pedig, hogy az elektronikus irattárban elhelyezett nyilvántartási iratot az eljárásban benyújtható beadvány előterjesztőjének ne kelljen külön beszereznie, vagy a beadványban feltüntetett nyilvántartási adatot igazolnia, a Javaslat előírja, hogy ebben az esetben a bíróság hivatalból köteles ellenőrizni a nyilvántartási adatot, és beszerezni a beadványban hivatkozott nyilvántartási iratot.

4. §

A Javaslat Második Része a bírósági polgári nemperes eljárásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza. A jelen § meghatározza a Javaslat hatálya alá tartozó bírósági polgári nemperes eljárások körét.

5. §

A Javaslat önálló fejezetben jeleníti meg mindazokat az általános eljárási szabályokat, amelyek a Javaslat hatálya alá tartozó bírósági polgári nemperes eljárások tekintetében közös szabályként működnek, ezáltal az alapvető eljárási szabályokat az egyes bírósági polgári nemperes eljárások tekintetében külön megismételni nem szükséges. A fejezet rendelkezései gyakorlatilag minden, a Javaslat hatálya alá tartozó bírósági polgári nemperes eljárásban az eljárási kérdések alapját képezik, az I. fejezet szabályait az egyes eljárásokra vonatkozó fejezetekben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. Az eljárási kérdések feltárása több lépcsőben történik. A Javaslat elsődleges háttérjogszabálya a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvénynek (a továbbiakban: Pnp.) a bírósági polgári nemperes eljárásokra vonatkozó általános rendelkezései. Mindazokban a kérdésekben, amelyekről a Pnp. nem rendelkezik, ott a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) rendelkezéseit kell figyelembe venni, feltéve, hogy a Javaslat nem tér el ezen két törvény rendelkezéseitől.

A Javaslat meghatározza, hogy – a Javaslat eltérő rendelkezése hiányában – a Pp.-től eltérően a Javaslat hatálya alá tartozó bírósági polgári nemperes eljárásokban nincsen helye illetékesség kikötésének, beavatkozásnak, ideiglenes intézkedés elrendelésének, szünetelésnek, egyezségkötésnek, félbeszakadásnak. A Javaslat az általános tilalmaktól eltérően rendelkezik például a vagyonrendezési eljárásnál, ahol a félbeszakadást megengedi. Azokban a Javaslat hatálya alá tartozó bírósági polgári nemperes eljárásokban, ahol a Javaslat a szünetelést, félbeszakadást kizárja, a Pnp. 1. § (9) bekezdésében foglalt rendelkezés alkalmazásának van helye.

A bíróság fő szabály szerint csak okirati bizonyítást folytathat le.

A személyes meghallgatás nem bizonyítás, ezért külön bekezdésben rendelkezik róla a Javaslat. A személyes meghallgatás a Javaslat alapján kivételesnek tekinthető, személyes meghallgatásnak a Pp. 230. §-ától eltérően akkor van helye, ha a Javaslat megengedi (pl.: törvényességi felügyeleti eljárás, kényszersztörlési eljárás).

6. §

A Javaslat azt rögzíti, hogy főszabály szerint a bírósági titkár is önálló aláírási joggal, érdemi határozatok meghozatalára is kiterjedően eljárhat a Javaslat hatálya alá tartozó bírósági polgári nemperes eljárásokban. Ahol annak garanciális jelentősége van, ott a Javaslat kifejezetten rendelkezik a kizárólagos bírói jogkörrel. Például a törvényességi felügyeleti eljárást bíró folytatja le, ha a jogi személyek nyilvántartásába történő bejegyzés elrendelése alapjául szolgáló végzést bíró hozza; bíró folytatja le továbbá a nyilvánosan működő részvénytársasággal szembeni törvényességi felügyeleti eljárást; kényszersztörlési eljárásban bíró hozza meg a hitelezői követelések összegzéséről, az eltiltásról, és az eljárás befejezéséről szóló határozatokat. Ahol a Javaslat nem rendelkezik kizárólagos bírói jogkörrel, ott a bírósági titkárok hathatós és magas szakmai színvonalú segítséget tudnak biztosítani.

A Javaslat megjeleníti a bírósági fogalmazót megillető eljárási jogkört is. A Javaslat eltérő rendelkezése hiányában bírósági fogalmazó első fokon önállóan, önálló aláírási joggal eljárhat, azonban érdemi végzést, vagy olyan végzést, amely ellen külön fellebbezésnek van helye, nem hozhat.

A bírósági ügyintéző által ellátható feladatok a bírósági ügyintézők által ellátható egyes feladatokról szóló jogszabályban kerülhetnek a jövőben meghatározásra.

7. §

A Javaslat a Pp-től eltérően nemcsak a felek, azok képviselői és az ügyész, hanem a szervezet vezető tisztségviselője, tagja, felügyelőbizottsági tagja, az alapítvány alapítói jogainak gyakorlója, a vagyonkezelő alapítvány vagyonellenőre, az MRP-szervezet alapítója, ezek képviselője, valamint szervezet jogi személy szervezeti egységének képviselője részére is biztosítja az eljárás iratainak megtekintését, azokról maguknak másolatok vagy kivonatok készítését.

8. §

A Javaslat hatálya alá tartozó bírósági polgári nemperes eljárásokra hatáskörrel a törvényszékek rendelkeznek. A törvényszék illetékességét fő szabály szerint a szervezet székhelye alapozza meg. Ettől a fő szabálytól eltérést kizárólagos illetékesség esetén, vagy arra az esetre szabályoz a Javaslat, ha nem a szervezet székhelye alapozza meg az illetékességet. Kizárólagos illetékességgel rendelkezik a Fővárosi Törvényszék a közhasznú jogállással kapcsolatos eljárásokban, a tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló átalakulásáról, egyesüléséről, szétválásáról szóló törvényben szereplő tanúsítvány kiadására, az azt megelőző jogi vizsgálatra vonatkozó eljárásokban. A szervezet utolsó bejegyzett székhelye alapozza meg az illetékességet a vagyonrendezési eljárásban. A végintézkedéssel létesített alapítvány alapító okiratának vizsgálata iránti nemperes eljárásban a kuratórium tagjának kijelölt személy belföldi lakóhelye vagy székhelye szerint illetékes törvényszék jár el.

9. §

A Javaslat az általános eljárási szabályok között határozza meg a bíróság általános intézkedési kötelezettségének határidejét, a Pp. 110. §-tól eltérő határidőként. Mindazokban az esetekben, amikor a Javaslat valamely beadvánnyal kapcsolatban intézkedési kötelezettséget ír elő, de a Javaslat konkrét intézkedési határidőt nem állapít meg, akkor a bíróság a beadványnak a bírósághoz történő érkezését követő munkanaptól, a beadvány benyújtására nyitva álló határidő lejártától, vagy az intézkedésre okot adó egyéb körülmény bekövetkezésétől számított öt munkanapon belül megteszi a szükséges intézkedéseket. Az általános intézkedési határidő meghatározása biztosítja, hogy a Javaslatban ne kelljen minden egyes intézkedés vonatkozásában külön nevesíteni az adott intézkedéssel kapcsolatos intézkedési határidőt, csak azokban az esetekben, amikor a határidő eltér az általános intézkedési határidőtől.

10. §

A § a Javaslat hatálya alá tartozó bírósági polgári nemperes eljárásokban kiszabható pénzbírságra vonatkozó általános rendelkezéseket tartalmazza. A Javaslat ezektől a szabályoktól az adott eljárásra vonatkozó szabályoknál eltérhet a pénzbírság összege tekintetében. Ahol az adott eljárásnál a pénzbírság összege nincsen feltüntetve, ott az általános szabályok szerinti összeg irányadó. Előfordulhat, hogy az adott eljárásban kérelemre is helye van pénzbírság kiszabásának. Ilyen eset például ha a törvényességi felügyeleti eljárásban kirendelt felügyelőbiztos kéri a felügyelőbiztos tevékenységét akadályozó személy pénzbírsággal történő sújtását. A pénzbírságot kiszabó végzés, és a pénzbírság kiszabása iránti kérelmet visszautasító végzés ellen fellebbezésnek van helye. A bíróság a végzést megváltoztathatja.

11. §

A Pnp. 1. § (6) bekezdése alapján az eljárásban a jogi képviselő nem kötelező; az ítéletkor előtti eljárásban az ügy érdemében hozott végzés elleni fellebbezést, továbbá a Kúria előtti eljárásban a fellebbezést és a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő személy számára a jogi képviselő kötelező.

A Pnp. 1. § (6) bekezdése alapján a Javaslat megnevezi azokat az eljárásokat, ahol az általános szabálytól eltérően a jogi képviselő kötelező. A javaslat azonban lehetővé teszi, hogy azokban az eljárásokban, ahol a jogi képviselő kötelező, a Jszytv. 2. § (2) bekezdés 1–3. pontja szerinti jogi személy a jogi képviselő feladatainak ellátására törvényben kijelölt személyt vehessen igénybe.

12. §

Egyes speciális esetekben a bíróság rendeli el egy szervezet jogi személyek nyilvántartásába vételét (pl. vallási egyesület, nyilvántartásba vett egyház, bejegyzett egyház), vagy bíróság rendeli el meghatározott személy szervezet adataihoz történő bejegyzését a jogi személyek nyilvántartásába (pl. törvényességi felügyeleti eljárásban vezető tisztségviselői feladatokat ellátó vagyongazdálkodó kirendelése, választott végelszámoló nyilvántartásba történő bejegyzésének elrendelése, alapítvány kuratóriuma tagjának vagy kurátorának visszahívásával kapcsolatos nemperes eljárásban új kuratóriumi tag vagy új kurátor bejegyzésének elrendelése). Ezekben az esetekben minimalizálni kell a bejegyzési akadály lehetőségét.

A Jszytv. lehetőséget ad arra, hogy a jogi személyek nyilvántartásába bírósági elrendelésre bejegyzésre kerülő nyilvántartási adatok esetében a bíróság a bírósági elrendelés alapjául szolgáló végzése meghozatalát megelőzően megküldje a Hatóság részére a nyilvántartási adatokat előkészítés és adatellenőrzés céljából. Az előkészítés lehetőséget ad arra, hogy a bírósági elrendelés alapjául szolgáló végzés meghozatala előtt feltárhatóak és kiküszöbölhetőek legyenek az esetleges bejegyzési akadályok. A Javaslat az előkészítéssel kapcsolatos, Jszytv.-ben nem rendezett eljárási rendelkezéseket határozza meg.

13. §

Az előkészítés lehetősége ellenére nem zárható ki annak esélye, hogy a bírósági elrendelés jogi személyek nyilvántartásába történő bejegyzésének Jszytv. szerinti akadály felmerüljön. Ebben az esetben a Hatóság a Jszytv. rendelkezései szerint a bejegyzési akadályt jelzi a bíróság felé. A bíróságnak ebben az esetben meg kell vizsgálnia, hogy a bejegyzési akadály a bírósági elrendelés alapjául szolgáló végzés kijavítása vagy kiegészítése útján elhárítható-e. Ha a kijavítás, kiegészítés feltételei nem állnak fenn, vagy a Hatóság által jelzett valamennyi akadály a végzés kijavítással, kiegészítéssel nem hárítható el, a bíróság az elrendelést tartalmazó végzést a bejegyzési akadály kiküszöbölése érdekében megváltoztathatja, a megváltoztatáshoz szükséges körben hiánypótlási felhívást adhat ki. Ha ezen a módon sem hárítható el a bejegyzési akadály, a bíróság ezen tényekről tájékoztatja a Hatóságot, a Hatóság pedig a Jszytv. rendelkezései szerint megállapítja, hogy a bírósági elrendelés nem végrehajtható. Ha a Hatóság megállapította, hogy a bírósági elrendelés nem végrehajtható és a Hatóság ezen döntése közigazgatási perindítás hiányában, vagy annak eredményeként változatlan marad, a bíróság bírósági elrendelést tartalmazó végzést saját hatáskörben hatályon kívül helyezi. A Javaslat erre az esetre rendezi a hivatalból indult eljárás illetve a hivatalból történt bírósági elrendelés további sorsát. A kérelemre indult eljárásban az ügy körülményei alapján törvényességi felügyeleti eljárás indulhat, hogy az elmaradt bejegyzés megtörténhessen, illetve a kérelmezőtől függ, hogy kérelmét újra elő kívánja-e terjeszteni. Közigazgatási per alatt

a Jsznytv. 78. § (6) bekezdése szerinti esetben megjelölt per értendő. Ezen Javaslat szerinti eljárások kivétel nélkül mind polgári nemperes vagy peres eljárások.

14. §

A Javaslat intézkedési sorrendet állapít meg arra az esetre, ha a bíróság végzése a jogi személyek nyilvántartásába történő bejegyzés elrendelése mellett ingatlan-nyilvántartási bejegyzés elrendelését is tartalmazza. Ez esetben a bíróság a jogerős végzés alapján először az ingatlan-nyilvántartási bejegyzéshez szükséges intézkedéseket teszi meg. A bíróság azt követően intézkedik a jogi személyek nyilvántartásába történő bejegyzés iránt, ha az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés megtörtént. Az intézkedési sorrend által biztosítható, hogy a jogi személyek nyilvántartásába történő adatváltozás megjelenése előtt az ingatlan-nyilvántartási akadály kiküszöbölhető legyen. Így például még azelőtt van lehetőség az ingatlan-nyilvántartási akadály kiküszöbölésére, hogy a szervezet a jogi személyek nyilvántartásából törlésre kerül.

A Javaslat rendezi az ingatlanügyi hatóság az ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvény (a továbbiakban: Inytv.) 58. § (3) bekezdése szerinti jelzése esetén követendő eljárást. A Javaslat ebben az esetben is főszabály szerint azt az eljárásrendet határozza meg, mint amikor a Hatóság jelez bejegyzési akadályt. A bíróság tehát az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés alapjául szolgáló végzését az ingatlan-nyilvántartási bejegyzési akadály kiküszöbölése érdekében kijavíthatja, kiegészítheti vagy megváltoztathatja.

Abban az esetben, ha a bíróság végzése a szervezet jogutód nélküli megszüntetése (pl. végelszámolás, kénysztörlesztés) esetén a szervezet jogi személyek nyilvántartásából történő törlésének elrendelése mellett ingatlan-nyilvántartási bejegyzés elrendelését is tartalmazza, a Javaslat az ingatlanügyi hatóság Inytv. 58. § (3) bekezdése szerinti jelzése esetére további speciális rendelkezéseket tartalmaz. A bíróságnak – ha a jogutód nélküli megszüntetési eljárás kérelemre indult – arra is lehetősége van, hogy a szervezetet felhívja javított vagyonfelosztási javaslat benyújtására, ha ezzel az ingatlan-nyilvántartási akadály kiküszöbölhető. Ha a bírósági elrendelés alapjául szolgáló eljárás hivatalból indult, a bíróság az ingatlanügyi hatóság Inytv. 58. § (3) bekezdése szerinti jelzése esetén az általános szabály szerint hivatalból kíséri meg a bejegyzési akadály kiküszöbölését. Javított vagyonfelosztási javaslat benyújtására tehát a bíróság akkor hívhatja fel a szervezetet, ha a jogutód nélküli megszüntetési eljárás nem hivatalból indult. A szervezet jogutód nélküli megszűnése esetén ha az ingatlanügyi hatóság az Inytv. alapján megállapítja, hogy a bírósági elrendelés nem végrehajtható, nem érvényesül az általános szabály, hogy a bíróság a végzését teljes egészében hatályon kívül helyezi. Ebben az esetben ugyanis a teljes, jogutód nélküli megszüntetési eljárás esetleges megismétlése válna szükségessé. Mindezekre tekintettel, ha a bíróság végzése a szervezet jogutód nélküli megszüntetése esetén a szervezet jogi személyek nyilvántartásából történő törlésének elrendelése mellett ingatlan-nyilvántartási bejegyzés elrendelését is tartalmazza, és az ingatlanügyi hatóság az Inytv. alapján megállapítja, hogy a bírósági elrendelés nem végrehajtható, a bírósági elrendelést tartalmazó végzésnek ingatlan-nyilvántartási bejegyzés elrendelésére vonatkozó részét kell saját hatáskörben hatályon kívül helyezni a bejegyzési akadállyal érintett ingatlanok tekintetében. A végzés jogerőre emelkedését követően a bejegyzési akadállyal nem érintett ingatlanok tekintetében intézkedni kell ingatlanok ingatlan-nyilvántartási bejegyzés iránt, ezzel egyidejűleg a szervezet jogi személyek nyilvántartásából történő törlése iránt. Az ingatlan-nyilvántartási akadállyal érintett ingatlanokra vagyonrendezési eljárást kell lefolytatni.

15. §

A Javaslat lehetővé teszi, hogy jogszabály kötelezővé tegye az adott eljárásban benyújtható beadványok nyomtatványon történő előterjesztését vagy iratminta kötelező használatát.

16. §

A § valamennyi, a Javaslat hatálya alá tartozó bírósági polgári nemperes eljárásban benyújtható beadvány általános alakíthatóságát határozza meg.

17. §

A § valamennyi, a Javaslat hatálya alá tartozó bírósági polgári nemperes eljárásban benyújtható beadvány alapvető tartalmi elemeit határozza meg.

18. §

A § valamennyi, a Javaslat hatálya alá tartozó bírósági polgári nemperes eljárásban benyújtható beadvány mellékletére vonatkozó általános szabályokat határozza meg.

19. §

A Javaslat hatálya alá tartozó bírósági polgári nemperes eljárásban alapvető kérdés, hogy a beadványt az arra jogosult adja-e be, és ha jogi képviselő jár el, az eljáró jogi képviselő a kamarai nyilvántartások alapján az eljárásban eljárhat. Ennek érdekében a bíróság a kamarai nyilvántartásokból történő adatigénylés útján megbizonyosodik arról, hogy a jogi képviselő a kamarai nyilvántartásba bejegyzett és aktív tag. A jogi képviselő képviselői jogállása nemcsak meghatalmazáson, hanem törvény közvetlen rendelkezésén is alapulhat. A közjegyző a felet nem meghatalmazás alapján képviseli, hanem a törvény közvetlen rendelkezése alapján illeti meg a képviselő jogállása. Esetében tehát a bíróság nem a meghatalmazást, hanem a képviseleti jogosultságot vizsgálja, mégpedig úgy, hogy meggyőződik arról, hogy a beadványt benyújtó személy valóban közjegyző, illetve közjegyzőhelyettes.

20. §

A § rendelkezik a Javaslat hatálya alá tartozó bírósági polgári nemperes eljárásokban a hiánypótlás elrendelésének általános szabályairól, azzal, hogy ha Javaslat az adott beadvány esetében eltérő, speciális rendelkezést tartalmaz, az adott beadvány esetében a speciális rendelkezéseket kell alkalmazni. A hiánypótlási felhívásban minden esetben tájékoztatást kell adni a nem- vagy hiányos teljesítés jogkövetkezményeiről. Ha a hiányok pótlására hiánytalanul sor kerül a bíróság által megadott határidő alatt, a beadványt úgy kell tekinteni, mintha az már eredetileg is helyesen lett volna beadva. A hiányok pótlására megfelelő, legfeljebb harmincnapos határidő biztosítható, amely kérelemre legfeljebb harminc nappal meghosszabbítható. A Javaslat azonban az adott eljárás tekintetében rendelkezhet eltérő hiánypótlási határidőről vagy a hiánypótlási határidő meghosszabbításának kizárásáról. Amennyiben a beadvány hiányai hiánypótlási felhívás ellenére nem kerülnek pótlásra, annak egyik lehetséges következménye – ha a Javaslat nem írja elő a beadvány visszautasítását, vagy az adott eljárásnál más jogkövetkezmény alkalmazását – az, hogy a beadvány a hiányos tartalma szerint kerül elbírálásra.

21. §

A § a beadvány általános vizsgálatára vonatkozó szabályokat határozza meg. A Javaslat a bírósági ügyintézési határidőket határozza meg, meghosszabbítva ezzel az eredetileg rövidebb bírósági ügyintézési határidőket. Azonban a Javaslat az adott eljárásnál az adott beadvány általános vizsgálatára az általános szabályoktól eltérő határidőt állapíthat meg.

22. §

A § valamennyi, a Javaslat hatálya alá tartozó bírósági polgári nemperes eljárásban benyújtható beadvány visszautasítására vonatkozó általános szabályokat határozza meg. Tekintettel arra, hogy az eljárásbeli jogképesség fogalmát a jogszabály önmagában nem ismeri, a Pp. pedig perbeli jogképesség terminológiát használ, a Javaslat egyértelművé teszi, hogy eljárásbeli jogképesség alatt a Pp. szerinti perbeli jogképességet kell érteni.

23. §

A Javaslat a beadványok speciális fajtájaként szabályozza a Javaslat hatálya alá tartozó bírósági polgári nemperes eljárás megindítása iránti kérelmet vagy indítványt (pl.: ügyési indítvány törvényességi felülgyeleti eljárás megindítása iránt; Állami Számvevőszék vagy ügyész indítványa közhasznú jogállás megszüntetése iránti eljárás megindítása iránt). Ha a Javaslat az eljárás megindítása iránti kérelemre vagy indítványra a beadványokra vonatkozó általános szabályoktól eltérő szabályokat nem állapít meg, akkor a beadványokra vonatkozó általános szabályokat kell alkalmazni.

24. §

A § meghatározza a beadványok speciális fajtájaként szabályozott, a Javaslat hatálya alá tartozó bírósági polgári nemperes eljárás megindítása iránti kérelem alapvető kötelező tartalmi elemeit. Mivel az eljárás megindítása

iránti kérelem is beadvány, a § a beadvány alapvető tartalmi elemein kívüli tartalmi elemeket sorolja fel. Az adott bírósági polgári nemperes eljárás megindítása iránti kérelemre vonatkozó többlet követelményeket a Javaslat az adott eljárást megindító kérelemnél határozza meg. Az eljárás megindítása iránti kérelem alapvető mellékletei tekintetében a speciális rendelkezés hiányában a beadványok alapvető mellékleteire vonatkozó általános rendelkezések irányadóak. Az adott bírósági polgári nemperes eljárás megindítása iránti kérelem mellékletére vonatkozó többlet követelményeket a Javaslat az adott eljárást megindító kérelem mellékletére vonatkozó rendelkezéseknél határozza meg. A beadványokra vonatkozó általános szabályokból következik az is, hogy a Javaslat hatálya alá tartozó bírósági polgári nemperes eljárás megindítása iránti kérelemhez a jogi személyek nyilvántartásában szereplő nyilvántartási iratot csatolni nem kell.

25. §

A § a Javaslat hatálya alá tartozó bírósági polgári nemperes eljárás megindítása iránti kérelem tekintetében állapít meg további, a kérelem jellegéből adódó speciális szabályokat az általános vizsgálat, a hiánypótlás elrendelése és a visszautasítás tekintetében azzal, hogy eltérő rendelkezés hiányában a beadványokra vonatkozó általános szabályokat kell alkalmazni.

26. §

A Pnp. 1. § (5) bekezdése alapján az eljárást befejező végzés ellen fellebbezésnek van helye. A beadványt visszautasító végzés nem minden esetben jelent eljárást befejező végzést. A Javaslat a beadványt visszautasító végzés tekintetében akként rendelkezik, hogy általános szabályként lehetővé teszi a beadványokat visszautasító végzés elleni fellebbezést. Ebből következően beadványt visszautasító végzés ellen akkor nincs helye fellebbezésnek, ha a fellebbezést a Javaslat kizárja. A Javaslat nem engedi meg például a fellebbezést a beadványt visszautasító végzés ellen, ha a visszautasítás oka az illeték vagy közzétételi költségtérítés meg nem fizetése vagy hiányos megfizetése hiánypótlási felhívás ellenére.

Ha a bíróság a beadványt visszautasító végzésen kívül más olyan végzést hoz, amely nem fejezi be az eljárást, az ilyen végzés ellen fellebbezésnek akkor van helye, ha azt a Pp. vagy a Javaslat megengedi. Így például kifogás folytán a kifogásolt intézkedés végrehajtásának felfüggesztését elutasító végzés, vagy kényszerszüneti eljárásban üzletszerű gazdasági tevékenység folytatása iránti kérelmet elutasító végzés ellen van helye fellebbezésnek, mert a Javaslat a fellebbezést ezen végzések ellen megengedi.

27. §

A § a Javaslat hatálya alá tartozó bírósági polgári nemperes eljárás megindítása iránti kérelmet visszautasító végzés elleni fellebbezésre vonatkozó speciális szabályokat határozza meg. Az ilyen végzést csak a kérelem előterjesztőjének kell kézbesíteni és a végzés ellen csak a kérelem előterjesztője fellebbezhet.

28. §

A § meghatározza a Javaslat hatálya alá tartozó bírósági polgári nemperes eljárásokban előterjeszthető kifogás általános szabályait. A rendelkezéseket együtt kell alkalmazni az adott eljárásban a kifogásra vonatkozó speciális rendelkezésekkel, valamint a beadványokra vonatkozó rendelkezésekkel.

29. §

A Javaslat által meghatározott, törvényességi felügyeleti eljárásra vonatkozó rendelkezéseket azokra a szervezetekre kell alkalmazni, melyek felett törvény alapján bíróság gyakorolja a törvényességi felügyeletet.

Figyelemmel arra, hogy a Hatóság általi nyilvántartásba vétel bevezetése jelentős ügyteherrel mentesíti a bíróságokat, a bíróságok ellenőrző funkciója a törvényességi felügyeleti eljárásokra irányítható.

A jogi személyek nyilvántartása közhiteles nyilvántartás. A törvényességi felügyeleti eljárás egyik fő célja a jogi személyek nyilvántartása közhitelességének és koherenciájának erősítése akként, hogy a jogi személyek nyilvántartása a valóságnak megfelelően (például a bejegyzett személy legyen a szervezet törvényes képviselője, a szervezet a bejegyzett székhelyén működjön), naprakész, és törvényes adatokat tartsa magában (például jegyzett tőke mértéke feleljen meg a jogszabályi előírásoknak).

A törvényességi felügyeleti eljárás másik fő célja, hogy a szervezetek törvényes működését biztosítsa. A törvénytörtő működés következhet a jogi személyek nyilvántartása adataiból (például határozott időre választott vezető tisztségviselő megbízási idejének lejárta után a szervezet nem választ új vezető tisztségviselőt), vagy a jogi személyek nyilvántartása adatain kívül eső körülményekből (például a szervezet a szervezetre vonatkozó anyagi jogszabályokban meghatározott bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget).

Közérdek, hogy a közhiteles jogi személyek nyilvántartásában csak a jogszabályoknak megfelelő adatok szerepeljenek, illetve, hogy a szervezetek a jogszabályoknak megfelelően működjenek. Ezért a Javaslat kimondja, hogy a Javaslatnak a törvényességi felügyeletre vonatkozó rendelkezései az egyes szervezeti formák esetében abban az esetben is irányadók, ha az adott szervezetre vonatkozó anyagi jogi szabályok a törvényességi felügyelet jogintézményéről nem rendelkeznek.

Az adott szervezetre vonatkozó anyagi jogi szabályok más szervezet részére is biztosíthatnak – a Javaslatban foglaltaktól eltérő – törvényességi felügyeleti jogokat.

30. §

A törvényességi felügyeleti eljárás bírósági polgári nemperes eljárás, melyre az I. fejezet szabályait a törvényességi felügyeleti eljárásra vonatkozó fejezetben foglalt eltérésekkel, valamint a Pnp.-nek a bírósági polgári nemperes eljárásokra vonatkozó általános rendelkezéseit, továbbá a Pp. szabályait a nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekkel kell alkalmazni.

A Pnp. 1. § (6) bekezdéséből következően – a Javaslat eltérő rendelkezése hiányában – a törvényességi felügyeleti eljárásban a jogi képviselet nem kötelező, azonban az ítéltábla előtti eljárásban az ügy érdemében hozott végzés elleni fellebbezést, továbbá a Kúria előtti eljárásban a fellebbezést és a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő személy számára a jogi képviselet kötelező.

A törvényességi felügyeleti eljárás során a bíróság hivatalból vagy kérelemre jár el. A törvényességi felügyeleti eljárások között a Javaslat különbséget tesz az szerint is, hogy az eljárás a Hatóság kezdeményezésére indult-e. A Hatóság a Jszytv. alapján törvényességi felügyeleti eljárásra okot adó körülmény észlelése esetén a jogkövetkezményekre történő figyelemfelhívást bocsát ki, melyben felhívja a szervezetet, alapítvány esetében a döntéshozatali jogosultsággal rendelkező személyt, hogy harmincnapos határidőn belül a szükséges változásbejegyzési kérelmet terjessze elő. A határidő eredménytelen elteltét követő munkanapon a Hatóság a szervezettel szemben törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményez. A Hatóság általi felhívás, valamint a Hatóság által kezdeményezett törvényességi felügyeleti eljárás elsőbbséget élvez a többi törvényességi felügyeleti eljáráshoz képest, ezért a bíróságnak törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelem általános vizsgálatakor, vagy a nem Hatóság által kezdeményezett, hivatalból indult eljárásban hivatalból kötelessége ellenőrizni, hogy törvényességi felügyeleti ok tekintetében van-e folyamatban a Hatóság előtt a szervezet Jszytv. szerinti felhívása.

Speciális többletrendeletet tartalmaz a Javaslat, amikor a Pp. kizárásra vonatkozó szabályait azzal egészíti ki, hogy annak a törvényességi felügyeleti ügynek az elbírálásában, mely azért indult, mert a létesítő okirat vagy annak módosítása, egyéb nyilvántartási irat, illetve a jogi személyek nyilvántartásába bejegyzett adat a bejegyzést megelőzően már fennálló ok folytán törvénytörtő, vagy mert a létesítő okirat vagy annak módosítása, illetve a jogi személyek nyilvántartása nem tartalmazza azt, amit a szervezetre vonatkozó jogszabályok kötelezően előírnak, nem vehet részt az a személy, aki az eljárás tárgyává tett ügyben a jogi személyek nyilvántartásába történő bejegyzés elrendelése alapjául szolgáló végzést hozta. Ellenkező esetekben a döntéshozó személy a saját korábbi döntése helytállósága kérdésében foglalja állást, ami nem megengedhető.

A Javaslat meghatározza azokat az eseteket, amikor a törvényességi felügyeleti eljárásban csak bíró járhat el.

A Javaslat lehetővé teszi, hogy törvényességi felügyeleti eljárásban a bíróság az általa szükségesnek talált bizonyítást hivatalból is elrendelje. A Pp.-ben szabályozott bizonyítási eszközök a törvényességi felügyeleti eljárás során csak szűk körben vehetők igénybe. A Javaslat alapján csak okirati bizonyításnak van helye. A Javaslat nem korlátozza azon okiratok körét, melyek az eljárás során figyelembe vehetők: a bíróság azon, jogi képviselő által őrzött iratok bemutatását is kérheti, amelyeknek nyilvántartási iratként való benyújtását a bejegyzési eljárás során e törvény végrehajtási rendelete nem írja elő. Ezen túlmenően azonban egyéb bizonyítás lefolytatásának (például tanúmeghallgatásnak, szakértő kirendelésének) nincs helye. A Javaslat a személyes meghallgatást, írásbeli nyilatkozat beszerzését is lehetővé teszi.

A Javaslát rendelkezik a törvényességi felügyeleti eljárásban előterjeszthető jogorvoslatokról. Törvényességi felügyeleti eljárást befejező végzés ellen a Pnp. 1. § (5) bekezdése alapján van helye fellebbezésnek. Törvényességi felügyeleti eljárást befejező végzés a hivatalból indult törvényességi felügyeleti eljárásban lehet eljárást megszüntető végzés (az eljárás eredményeként a szervezet a törvénysértő állapotot megszüntette, illetve törvényes működését helyreállította; ha az eljárás lefolytatása alapján a bíróság megállapítja, hogy jogsértés nem történt; ha törvényességi felügyeleti eljárásnak nincsen helye) vagy a szervezettel szemben kényszerszünet elrendelő végzés. Ezen végzések ellen Pnp. 1. § (5) bekezdése biztosítja a fellebbezési jogot. A Javaslát ezt annyival egészíti ki, hogy a hivatalból indított törvényességi felügyeleti eljárás során hozott, eljárást befejező határozattal szemben a szervezetet terjeszthet elő fellebbezést. Kérelemre indult törvényességi felügyeleti eljárásban törvényességi felügyeleti eljárást befejező végzés lehet eljárást megszüntető végzés (az eljárás eredményeként a szervezet a törvénysértő állapotot megszüntette, illetve törvényes működését helyreállította; ha a kérelmező a kérelmét visszavonta), kérelmet elutasító végzés (ha a kérelemben megjelölt jogsértés nem áll fenn) vagy a szervezettel szemben kényszerszünet elrendelő végzés. Ezen végzések ellen Pnp. 1. § (5) bekezdése biztosítja a fellebbezési jogot. A Javaslát ezt annyival egészíti ki, hogy kérelemre indult törvényességi felügyeleti eljárás esetén – az eljárás kontradiktórius jellegére tekintettel – a szervezetet és a kérelmezőt is megilleti fellebbezési jog. Ha a törvényességi felügyeleti eljárásban a kérelem visszautasításra kerül, a visszautasító végzés elleni fellebbezésre vonatkozó rendelkezéseket a Javaslát I. fejezetének „Jogorvoslatra vonatkozó általános szabályok” alcíme tartalmazza. A költségviselést megállapító, a díjmegállapításról rendelkező végzés ellen külön fellebbezésnek van helye. Törvényességi felügyeleti intézkedést elrendelő végzés ellen a szervezet, vagy az, akire a végzés rendelkezést tartalmaz, fellebbezéssel élhet. Törvényességi felügyeleti eljárásban hozott, a szervezettel szemben kényszerszünet elrendelő végzés ellen felülvizsgálatnak van helye.

A Javaslát szerint hivatalból és a kérelemre indult törvényességi felügyeleti eljárások egyesítésére akkor sincs mód, ha a törvényességi felügyeleti eljárások ugyanazon szervezet ellen indultak.

A Javaslát újdonsága a költségviselés terén, hogy amennyiben a szervezet a törvényes működését a bíróság felhívására helyreállította és ezért bírósági intézkedés alkalmazására nem került sor, a törvényességi felügyeleti eljárásban felmerült költségeket az állam viseli. „Az eljárásban felmerült költségeket az állam viseli” megfogalmazás pontosításra került a Pp. rendelkezéseinek megfelelően. A költségviselést megállapító, a díjmegállapításról rendelkező végzés ellen külön fellebbezésnek van helye.

A törvényességi felügyeleti eljárás során a szervezet részére költségkedvezmény nem engedélyezhető. A költségkedvezmény engedélyezésének tilalma a jogszabályon alapuló költségkedvezményt nem érinti.

31. §

A § meghatározza, hogy mikor nincs lehetőség törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatására.

A korlátozások egyik célja a párhuzamos eljárások kiküszöbölése.

Negatív hatásköri szabályt jelent az a rendelkezés is, mely szerint a bíróság törvényességi felügyeleti jogköre nem terjed ki a szervezet gazdálkodásának, döntéseinek gazdasági-célszerűségi vizsgálatára. Gazdasági-célszerűségi szempontok nem érintik a jogi személyek nyilvántartása közhitelességét, ilyen jellegű szempontok vizsgálata meghaladná a bíróság általános törvényességi felügyeleti jogkörét.

A törvényességi felügyeleti eljárás és a felszámolási eljárás egymáshoz való viszonyára tekintettel – figyelemmel arra, hogy a felszámolási eljárás is bírósági felügyelet mellett folyik – felesleges és indokolatlan a szervezettel szemben törvényességi felügyeleti eljárást is lefolytatni akár kérelemre, akár hivatalból. Ennek oka ugyanis az, hogy ezekben az esetekben a törvényességi felügyeleti eljárásban a szervezetnek nincs valós érdeke a törvényes működés helyreállítására. A Javaslát ettől a főszabály szerinti rendelkezéstől eltérve a jogi személyek nyilvántartásába bejegyzett személynek a szervezettel kapcsolatos jogviszony törlésére irányuló kérelmére indult törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását engedi meg. A törvényességi felügyeleti eljárás (5) bekezdésben meghatározott okból történő megszüntetésekor azonban lehetőség van arra, hogy a bíróság pénzbírság kiszabásáról még rendelkezhessen, ha az eljárásban már megállapítható volt, hogy a bírság kiszabásának feltételei fennállnak, így ezen intézkedést a bíróság alkalmazná (alkalmazhatná), ha az eljárás tovább folya.

A Javaslát a Hatóság általi felhívás folyamatban létének elsőbbségét biztosítva kizárja a törvényességi felügyeleti eljárás megindítását, ha a törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelem benyújtásának időpontjában, vagy

a nem a Hatóság által kezdeményezett, hivatalból induló eljárás esetén a törvényességi felügyeleti eljárás oka bíróság tudomására jutásának időpontjában a kérelemben megjelölt ok, vagy a hivatalból induló eljárás alapjául szolgáló törvényességi felügyeleti ok tekintetében a Hatóságnál a szervezet Jszytv. szerinti felhívása, folyamatban van. A Hatóság által kezdeményezett és más törvényességi felügyeleti eljárások viszonyát a sorrendiség szabályai rendezik.

32. §

A § meghatározza a bíróság törvényességi felügyeleti jogkörét. A különleges törvényességi felügyeleti eljárásoknak az ezekre az eljárásokra meghatározott okok alapján van helye.

Az a) pont szerint akkor van helye törvényességi felügyeleti eljárásnak, ha bejegyzést megelőzően fennálló ok miatt törvénytört

- a létesítő okirat, vagy
- a létesítő okirat módosítása, vagy
- egyéb nyilvántartási irat, vagy
- jogi személyek nyilvántartásába bejegyzett adat (akár a létesítő okirattal vagy létesítő okirat módosításával, vagy egyéb nyilvántartási irattal összefüggésben vagy azoktól függetlenül).

Mindegyik esetben a törvénytörtésnek már a bejegyzés előtt, így a bejegyzéskor is fenn kell állnia.

A b) pont szerint akkor áll fenn a bíróság törvényességi felügyeleti jogköre, ha a bejegyzéskor a jogi személyek nyilvántartásának adata nem volt törvénytört, az adat jogi személyek nyilvántartásába történő bejegyzése megfelelt a jogszabályoknak és a valóságnak, azonban a bejegyzést követően az adat törvénytörtté vált.

Például a bejegyzett vezető tisztségviselő elláthatta a feladatát, csak később következett be olyan körülmény, mely kizárta a tisztség törvényes ellátását.

A c) pont alapján akkor áll fenn a bíróság törvényességi felügyeleti jogköre, ha

- a létesítő okirattól vagy a létesítő okirat módosításából hiányzik olyan tartalmi elem, mely jogszabály folytán kötelező; vagy
- a jogi személyek nyilvántartásából hiányzik olyan adat, melyet jogszabály folytán a jogi személyek nyilvántartásának tartalmaznia kell (függetlenül attól, hogy az adat hiánya összefügg-e a létesítő okirat vagy a létesítő okirat módosításának hiányos tartalmával).

A d) pont alapján járhat el a bíróság, ha a szervezet nem tartja be a szervezetére és működésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket (például a vezető tisztségviselők megbízatásának ideje lejárt és nem választottak új vezető tisztségviselőt, vagy a szervezet engedélyköteles tevékenységet hatósági engedély hiányában végez) vagy a saját létesítő okirata rendelkezéseit (például, ha a korlátozott felelősségű társaság társasági szerződése kizárja a taggyűlés elektronikus hírközlő eszköz közvetítésével történő megtartásának lehetőségét, azonban ezt a szabályt mégsem tartják be és ezzel a tagok egy részének számára lehetetlenné válik a taggyűlésen való részvétel).

Az e) pont alapján jár el a bíróság, ha törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását akár a Javaslat, akár más törvény kötelezővé teszi.

33. §

A törvényességi felügyeleti eljárás hivatalból vagy kérelemre indulhat.

Hivatalból indul a törvényességi felügyeleti eljárás, ha az eljárás lefolytatásának szükségességéről, az arra okot adó körülményről hivatalos eljárása során maga szerez tudomást.

Az (1) bekezdés a) pontja alapján indulhat hivatalból az eljárás, ha például a kérelmező kérelmét visszavonta, vagy ha a kérelem visszautasítására került sor (például a kérelmező nem jogosult a kérelem előterjesztésére, vagy a kérelem elkésztett), de a törvényességi felügyeleti eljárásnak hivatalból is helye van. A törvényességi felügyeleti eljárás hivatalból indulhat más, olyan személytől történő tudomásszerzés alapján, aki az eljárásban nem jogosult (például jogi érdek valószínűsítésének hiánya okán) kérelmezőként részt venni a törvényességi felügyeleti eljárásban. Amennyiben a bejelentő a beadványából a törvényességi felügyeleti eljárásra okot adó körülmény jut a bíróság tudomására, nem zárható ki a törvényességi felügyeleti jogkör gyakorlásának lehetősége, amennyiben a törvényességi felügyeleti eljárás megindításának hivatalból is helye van. A Javaslat szerint

ezt az esetet úgy kell tekinteni, mintha a bíróság saját eljárása során szerzett volna tudomást a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatásának szükségességéről. A bíróság saját hivatalos eljárásai során is észlelhet olyan tényeket, melyek törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását teszik szükségessé.

Hivatalból indul a törvényességi felügyeleti eljárás, ha azt más bíróság, közjegyző, önálló bírósági végrehajtó kezdeményezi. A Javaslát egyértelművé teszi, hogy nem kizárólag önálló bírósági végrehajtó, hanem valamennyi, a végrehajtást fogantató szerv illetve személy kezdeményezése alapján is hivatalból indul az eljárás. A törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményező bíróság lehet az adott törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróságtól eltérő bíróság, valamint ugyanazon törvényszék más szervezeti egységéhez tartozó bíró, bírói tanács is. Az eljárást kezdeményező más bíróság, közjegyző, önálló bírósági végrehajtó nem minősül kérelmezőnek, nem illetik meg a kérelmező jogai, azonban a bíróság kötelezettsége, hogy az eljárás megindításáról és befejezéséről értesítse a kezdeményező bíróságot, közjegyzőt, önálló bírósági végrehajtót.

Hivatalból indul a törvényességi felügyeleti eljárás, ha az eljárást a Jszytv. alapján a Hatóság kezdeményezi. A Hatóság a Jszytv. alapján törvényességi felügyeleti eljárásra okot adó körülmény észlelése esetén a jogkövetkezményekre történő figyelemfelhívást bocsát ki, melyben felhívja a szervezetet, alapítvány esetében a döntéshozatali jogosultsággal rendelkező személyt, hogy harmincnapos határidőn belül a szükséges változásbejegyzési kérelmet terjessze elő. A határidő eredménytelen elteltét követő munkanapon a Hatóság a szervezettel szemben törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményez.

Hivatalból indul a törvényességi felügyeleti eljárás, ha törvény előírja.

A hivatalból indult törvényességi felügyeleti eljárás nem kontradiktórius eljárás.

Hivatalból indított törvényességi felügyeleti eljárás esetén az eljárás során felmerült költségeket az állam előlegezi (pl. a felügyelőbiztos költségei, vagy meghallgatás költségei). A Javaslát alapján a költségeket a szervezet viseli, ha a bíróság intézkedést alkalmaz. A költségeket az állam viseli, ha az eljárást a bíróság jogsértés hiányában szünteti meg, vagy ha a szervezet a törvényes működését a bíróság felhívására helyreállítja, vagy ha kizáró ok miatt kellett megszüntetni az eljárást. A Javaslát a korábban hatályos szabályokhoz képest eltérően szabályozza a költségviselést abban az esetben, ha a szervezet a törvényes működését helyreállítja. Míg a korábban hatályos rendelkezések alapján, ha a hivatalból indult törvényességi felügyeleti eljárásban a szervezet a törvényes működését helyreállította, a felmerült költségek viselésére a szervezetet kellett kötelezni, a Javaslát szerint a költségeket az állam viseli, ha intézkedés alkalmazása nélkül a szervezet a törvényes működését a bíróság felhívására helyreállítja. Ennek az az oka, hogy ha a szervezet ez a bíróság felhívására eleget tesz a kötelezettségének és megszünteti a jogszabályellenes helyzetet, azt a Javaslát azzal is méltányolja, hogy költségviselésre nem kötelezi a szervezetet. „Az eljárásban felmerült költségeket az állam viseli” megfogalmazás pontosításra került a Pp. rendelkezéseinek megfelelően.

A hivatalból indult törvényességi felügyeleti eljárást a Javaslát alapján a bíróság három esetben szüntetheti meg.

Az egyik eset a törvényességi felügyeleti eljárás általános szabályai közt került elhelyezésre, így a hivatalból indult eljárásra is vonatkozik. Ennek értelmében a bíróság a törvényességi felügyeleti eljárást megszünteti, ha az eljárás eredményeként a szervezet a törvénysértő állapotot megszüntette, illetve a törvényes működését helyreállította.

A hivatalból indult törvényességi felügyeleti eljárás megszüntetésének másik esetét a Javaslát a kizárólag a bíróság hivatalból történő eljárására vonatkozó rendelkezések között szabályozza. E szerint a hivatalból indult törvényességi felügyeleti eljárást meg kell szüntetni, ha az eljárás lefolytatása alapján a bíróság megállapítja, hogy jogsértés nem történt.

A hivatalból indult törvényességi felügyeleti eljárást meg kell szüntetni akkor is, ha nincs helye törvényességi felügyeleti eljárásnak.

34. §

A kérelemre induló törvényességi felügyeleti eljárás kontradiktórius eljárás, melyben a kérelmező és a kérelmezett vesz részt.

A Javaslat taxatív felsorolásban határozza meg azokat a jogosultakat, akik törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását kérhetik. Az itt felsorolt jogosultaknak sem korlátlan azonban az eljárás megindítása iránti jogosultságuk, figyelemmel például a törvényességi felügyeleti eljárást kizáró körülményekre.

Az (1) bekezdés a) pontja szerint változatlanul megilleti az ügyészt az eljárás kezdeményezésének joga, azonban a (2) bekezdésben foglalt rendelkezések szerint nem korlátlanul illeti meg az ügyészt ez a jog. Az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény 1. § (2) bekezdése értelmében az ügyészség a közérdek védelme érdekében közreműködik annak biztosításában, hogy mindenki betartsa a törvényeket. A Javaslat alapján az ügyész közérdekvédelmi feladata szervezetek esetében a törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezésében realizálódik akként, hogy az ügyész számára – ha az ügyész a szervezet felett törvényességi ellenőrzést nem gyakorol – a Javaslat abban az esetben biztosítja a törvényességi felügyeleti eljárás indítványozásának jogát, ha indítványát az eljárásra okot adó körülmény megjelölése mellett a közérdek sérelmére alapítja, és e közérdek fennállását valószínűsíti. Ha az ügyész a szervezet felett törvényességi ellenőrzést gyakorol, a törvényességi felügyeleti eljárás megindításához nem szükséges közérdek sérelmének megjelölése és fennállásának valószínűsítése. Az ügyész a Pp. alapján a költségek előlegezésére és viselésére nem köteles.

Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott jogosultak tekintetében feltételezhető, hogy működésük során olyan tényekről, körülményekről szereznek tudomást, melyek indokoltá teszik a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását. A hatóság vagy közigazgatási szerv, illetve a területileg illetékes gazdasági vagy szakmai kamara kizárólag jogszabályban meghatározott feladatai teljesítése körében jogosult törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményezni és nem minden olyan esetben, amikor azt indokoltnak tartaná. Például a könyvvizsgálói kamara kérheti a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását, ha a jogi személyek nyilvántartásába könyvvizsgálóként bejegyzett személy nem szerepel a könyvvizsgálókról vezetett nyilvántartásban, de nem jogosult az eljárás lefolytatását kérni arra történő hivatkozással, hogy a jogi személyek nyilvántartásába bejegyzett, magyarországi lakóhellyel nem rendelkező ügyvezetőnek nincsen kézbesítési megbízottja.

A legtagabb kérelmezői kört az (1) bekezdés c) pontja határozza meg: kérelmező lehet, akinek jogi érdeke fűződik az eljárás lefolytatásához, és e jogi érdeket valószínűsíti is. A Javaslat a (3) bekezdésben törvényi szintre emeli azt a bírói gyakorlatot, mely szerint a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatásához fűződő jogi érdeke különösen akkor állapítható meg, ha az eljárás eredménye a kérelmező jogviszonyára, jogainak gyakorlására, kötelezettségei teljesítésére közvetlen hatással van. Például a kérelemben foglaltak érdemi elbírálásának eredményeképpen jogokat szerez, vagy kötelezettségektől szabadul, vagy a döntés más módon kihat rá.

A Javaslat (1) bekezdés d) pontja szerint kérelemre indul a törvényességi felügyeleti eljárás, ha annak lefolytatását az kéri, akit jogszabály az eljárás kezdeményezésére kötelez, de csak abban az esetben, ha jogszabály rendelkezése alapján a törvényességi felügyeleti eljárás nem hivatalból indul.

A kérelemre induló törvényességi felügyeleti eljárásban fél a szervezet és a kérelmező is. Alapítvány esetében fél lehet az alapítvány mellett annak alapítója, ha a törvényes működés helyreállításához, illetve az adatok törvényességének helyreállításához az alapító döntése szükséges. Több alapító esetén mindegyik alapító eljárási részvétele kötelező. Alapítványok esetében a kérelmezett szervezet nem mindig jogosult a törvényes működés helyreállításához szükséges döntések meghozatalára. Legtöbbször ezeket a döntéseket az alapítványtól elkülönült alapító(k) jogosult(ak) meghozni, ezért célszerű a félként történő bevonása is az eljárásba.

A Javaslat az (5) és (6) bekezdésben meghatározza a törvényességi felügyeleti eljárást megindító kérelem tartalmára és mellékleteire vonatkozó többletkövetelményeket. A kérelemben nem szükséges meghatározni, hogy a bíróság milyen intézkedést alkalmazzon, hiszen főszabály szerint a bíróság a kérelmező által kért intézkedéshez nincs kötve, egyes különleges törvényességi felügyeleti eljárásoknál pedig maga a Javaslat határozza meg, hogy milyen intézkedést kell alkalmaznia a bíróságnak.

A Javaslat – az általános szabályától eltérően – tizenöt munkanapos határidőt határoz meg a kérelem bíróság általi általános vizsgálatára.

35. §

Az eljárás indokolatlan elhúzódásának elkerülése érdekében az eljárás során a kérelmező a kérelme előterjesztésének okát nem változtathatja meg. Annak viszont nincs akadálya, hogy újabb okra alapozva új kérelmet terjesszen elő, ha annak feltételei fennállnak.

A Javaslat meghatározza a költségek előlegezésére, viselésére vonatkozó rendelkezéseket és a kérelem elutasításának esetét.

A kérelem visszautasítása, vagy az eljárásnak a kérelem visszavonása okán történt megszüntetése nem zárja ki annak lehetőségét, hogy a kérelemben megjelölt jogsértéssel összefüggésben a bíróság hivatalból indítson törvényességi felüyeleti eljárást, ha törvényességi felüyeleti eljárásnak hivatalból is helye van. Ez esetben az eljárásra a hivatalból indított eljárás szabályai az irányadóak.

36. §

A Javaslat a törvényességi felüyeleti eljárás megindítására vonatkozóan szubjektív, illetve objektív határidőt állapít meg. Kérelemre indult törvényességi felüyeleti eljárásban továbbra is főszabály, hogy a törvényességi felüyeleti eljárást az arra okot adó körülményről való tudomásszerzéstől számított harminc napos határidőn belül (szubjektív határidő), illetve az eljárásra okot adó körülmény bekövetkeztétől számított egy éves jogvesztő határidőn belül (objektív határidő) lehet kérni. Mind a szubjektív, mind az objektív határidő anyagi jogi jellegű, vagyis a kérelem benyújtásának időpontja az irányadó. A szubjektív határidő anyagi jogi, elévülési jellegű határidő, a késedelem kimenthető. Az objektív határidő anyagi jogi, de jogvesztő jellegű. Speciális szabály vonatkozik arra az esetre, amikor a jogszabálysértő állapot vagy helyzet változatlanul fennáll, még nem fejeződött be. Ebben az esetben az eljárás megindítása mindaddig kérhető, amíg ez a helyzet fennáll. Az objektív határidő elteltének ekkor nincs jelentősége.

Ha a kérelem előterjesztésére nyitva álló határidő elmulasztása miatt a kérelmet a bíróság jogerősen visszautasítja, a bíróság az eljárást hivatalból megindíthatja, ha a törvényességi felüyeleti eljárásnak hivatalból is helye van.

Törvényességi felüyeleti eljárás hivatalból történő megindítására a kérelemre induló eljárás határidejére vonatkozó rendelkezések irányadóak az alábbi két eltéréssel. A Javaslat kivételesen indokolt esetben arra is lehetőséget biztosít, hogy a bíróság a törvényességi felüyeleti eljárást hivatalból, a jogi személyek nyilvántartása törvénysértő adatának kiküszöbölése érdekében az egy éves határidőt követően is megindíthassa. Ellenkező esetben egy év elteltével a jogi személyek nyilvántartása közhitelességét csorbító adat véglegesen a jogi személyek nyilvántartása részét képezne.

A Javaslat határidőket határoz meg annak érdekében, hogy a törvényességi felüyeleti eljárás ne húzódhasson el és a törvényes állapot kikényszeríthető legyen. A törvényességi felüyeleti intézkedés csak eszköz annak érdekében, hogy a bíróság a szervezetet a törvényes működésre kényszerítse.

A törvényességi felüyeleti intézkedés eszköz annak érdekében, hogy a bíróság a szervezetet a törvényes működésre kényszerítse. Törvényességi felüyeleti intézkedés alkalmazása esetén akkor fejeződik be a törvényességi felüyeleti eljárás, ha törvényességi felüyeleti intézkedés eredményeképpen a törvényes állapot bekövetkezik és erre tekintettel a bíróság az eljárást megszünteti. A már megindult törvényességi felüyeleti eljárást ezért addig kell folytatni, amíg a szervezet törvényes működés helyre nem áll, vagy végső esetben a törvényességi felüyeleti eljárás befejezését a szervezettel szemben kényszertörlesztés elrendelése jelenti.

37. §

Ha a kérelemre indult törvényességi felüyeleti eljárásban a kérelem elutasításának, visszautasításának vagy az eljárás megszüntetésének nincsen helye, a bíróságnak a Javaslatban meghatározott tartalmú végzést kell hoznia. A végzést a szervezetnek kézbesíteni kell, kérelemre indult eljárás esetén a kérelemmel együtt, módot adva számára álláspontja kifejtésére, illetve, ha a végzésben, illetve a kérelemben foglaltakkal érdemben egyetért, a törvénysértő állapot önkéntes megszüntetésére. A végzésben meg kell jelölni az eljárás alapjául szolgáló jogszabálysértést, a lehetséges jogkövetkezményeket arra az esetre, ha a szervezet a törvényes működését nem állítja helyre, a határidőt, amelyen belül a szervezetnek a törvényes működését helyre kell állítania vagy nyilatkoznia arról, hogy a törvénysértő működést vitatja.

A végzésben meg kell jelölni az eljárás alapjául szolgáló jogszabálysértést. Ennek azért van jelentősége, mert felhívásában nem szereplő, a törvényességi felüyeleti eljárás tárgyát nem képező jogszabálysértés miatt törvényességi felüyeleti intézkedés alkalmazásának nincs helye.

A végzésben foglaltak teljesítésére a bíróság legfeljebb harminc napot biztosíthat, ezen a kereten belül tehát a bíróság mérlegelésétől függ, milyen mértékű határidőt ír elő, de a harminc napnál hosszabb határidőt indokolt

esetben sem határozhat meg. Ugyanakkor a bíróság az általa biztosított határidőt a szervezetnek a határidő lejártá előtt benyújtott kérelmére indokolt esetben egy alkalommal, legfeljebb harminc nappal meghosszabbíthatja. Erre különösen akkor kerülhet sor, amikor a szervezet jelzi, hogy a törvénytörő állapot fennállását nem vitatja, azonban hosszabb időre van szüksége a jogszabálysértés kiküszöbölésére, például össze kell hívnia a legfőbb szerv ülését.

Ha a törvénytörés többféle módon is megszüntethető, a szervezet jogosultsága meghatározni, hogy melyik módon szünteti meg a törvénytörést. A bíróság tehát – ha a törvénytörés többféle módon is megszüntethető – nem írhatja elő, hogy a szervezet melyik módot válassza.

A Javaslat lehetővé teszi, hogy alapítványok esetén a bíróság a felhívást az alapító részére is címezhesse, attól függően, hogy ő jogosult-e a törvényes állapot helyreállítására.

38. §

Főszabály szerint törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazására akkor kerülhet sor, ha a szervezet a bíróság felhívása ellenére nem állítja helyre a törvényes állapotot. A bíróság akkor alkalmazhat a szervezettel szemben törvényességi felügyeleti intézkedést, ha a felhívást követően az eljárás eredményeképpen megállapítja, hogy a felhívás ellenére a törvénytörő állapot vagy működés továbbra is fennáll. Ha a szervezet a végzésben megjelölt határidőn belül nem nyilatkozik, a törvénytörő állapotot vagy működést nem szünteti meg, akkor a szervezettel szemben törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazásának van helye.

A Javaslat meghatározza a bíróság által alkalmazható törvényességi felügyeleti intézkedéseket, melyek által a bíróság a szervezetet a törvénytörő állapot megszüntetésére készítheti. Az intézkedés csak eszközt jelent a bíróság számára, ezért az alkalmazása önmagában nem eredményezheti a törvényességi felügyeleti eljárás befejezését.

A bíróság az intézkedések közül az intézkedésre okot adó körülménytől, annak súlyától függően mérlegelési jogkörben választhat. A bíróság kérelemre indult törvényességi felügyeleti eljárásban nincsen kötve a kérelmező által kért intézkedéshez. Nincsen akadálya annak sem, hogy a bíróság a szervezettel szemben az a)–e) pontokban meghatározottak közül egyszerre több intézkedést alkalmazzon, illetve a pénzbírságot ismételt is kiszabja.

Gyakran alkalmazott törvényességi felügyeleti intézkedés a pénzbírság kiszabása. A bíróság a pénzbírságot ismételt is kiszabhatja. A Javaslat lehetőséget biztosít arra is, hogy a bíróság kifejezetten a vezető tisztségviselőt vagy alapítvány esetében az alapítót és ne a szervezetet sújtsa pénzbírsággal, ha megállapítható, hogy az ő tevékenységére vagy mulasztására vezethető vissza a törvénytörő állapot. Ilyen eset például, ha a szervezet döntéshozó szervének határozata nyomán a szükséges változásbejegyzési kérelmet a vezető tisztségviselő mint a szervezet képviselője nem nyújtja be a bírósághoz.

A bíróság a szervezet, illetve az alapítvány alapítója által hozott határozatot megsemmisíti, ha az jogszabályba, vagy a szervezet létesítő okiratában foglaltakba ütközik. A határozat megsemmisítése mellett ugyanakkor nem kell, hogy minden esetben új határozat hozatalára is kötelezze a szervezetet a bíróság. Amennyiben azonban a törvényes állapot helyreállításához a jogszabályba, illetve a létesítő okiratba ütköző határozat megsemmisítése mellett az is szükséges, hogy a szervezet új határozatot hozzon, a bíróságnak nemcsak a határozat megsemmisítéséről, hanem a szervezet új határozat hozatalára kötelezéséről is kell rendelkeznie.

Ha a szervezet törvényes működése a döntéshozó szervének határozatával előreláthatólag helyreállítható, összehívja a szervezet döntéshozó szervét, vagy a döntéshozó szerv ülésének összehívására, illetve ülés tartása nélküli döntéshozatal lebonyolítására megfelelő személyt vagy szervezetet rendel ki. Az (1) bekezdés c) pontja szerinti intézkedés csak a szervezet döntéshozó szervének vagy döntéshozó szerve ülésének összehívására irányulhat, a szervezet egyéb szervének összehívására ezen pont alapján nincsen lehetőség.

A törvényes állapot helyreállítása érdekében a bíróság felügyelőbiztost rendelhet ki, aki megteheti azokat a szükséges intézkedéseket, amelyek a törvényes működés helyreállításához elengedhetetlenek.

A Javaslat lehetővé teszi, hogy a bíróság hivatalból elrendelje a nyilvántartási adatnak a jogi személyek nyilvántartásába való bejegyzését, illetve törlését, ha a törvényes állapot, illetve a szervezet törvényes működése az intézkedés által helyreállítható.

A Javaslat törvényességi felügyeleti intézkedésként lehetővé teszi a szervezettel szemben kénysztörölést elrendelését, melyre akár a törvényességi felügyeleti felhívás kiadását követően, első intézkedésként is sor kerülhet. Annak érdekében, hogy a jogi személyek nyilvántartása megfeleljen a törvényes előírásoknak, a valóságos, tényleges helyzetet mutassa, a bíróság – amennyiben a szervezet nem nyújt be változásbejegyzési kérelmet a törvényes állapot helyreállítása érdekében – törvényességi felügyeleti eljárás keretén belül az (1) bekezdésben felsorolt intézkedések alkalmazása mellett hivatalból elrendelheti a jogszabálysértő adat jogi személyek nyilvántartásából való törlését.

39. §

A Javaslat a felügyeleti intézkedésként lehetőséget biztosít a bíróság számára arra, hogy – amennyiben a szervezet működése törvényességének helyreállítása más módon nem biztosítható – a szervezethez felügyelőbiztos rendeljen ki. A törvényes állapot helyreállítása érdekében felügyelőbiztos megteheti azokat a szükséges intézkedéseket, amelyek a törvényes működés helyreállításához elengedhetetlenek. Különösen akkor lehet indokolt felügyelőbiztos kirendelése, ha a szervezet törvénysértő működése bonyolultabb, összetettebb okokra vezethető vissza, illetve az olyan mulasztásban nyilvánul meg, amelynek kiküszöbölése hosszabb időt vesz igénybe és adott esetben meg kell, hogy előzze annak feltárása, hogy mi vezetett a törvényellenes működéshez. A felügyelőbiztos kirendelésére mint intézkedésre hivatalból és kérelemre egyaránt sor kerülhet.

A bíróságnak a felügyelőbiztos kirendelő végzésében – az eset összes körülményét, a törvénysértő működés jellegét figyelembe véve – pontosan meg kell határoznia a felügyelőbiztos feladatkörét. Alapvetően kétféle jogkört láthat el a felügyelőbiztos és ehhez igazodik a feladatkörének a meghatározása is. Az első esetben önálló döntési jogkörrel nem rendelkezik, a szervezet vezető tisztségviselőinek a hatáskörét nem vonhatja el, ugyanakkor a vezető tisztségviselőknek is tekintettel kell lenniük a felügyelőbiztos kirendelő végzésben foglaltakra. Ha a felügyelőbiztos kirendelése a szervezet tagja (részvényese) kérelmére történik, a bíróság feljogosíthatja arra, hogy betekintszen a szervezet könyvvézetésébe, szerződéseit, számláit megvizsgálhassa, és a halaszthatatlan intézkedések megtételére is jogosult. Szerződést azonban csak akkor köthet, ha ezáltal a szervezetet nyilvánvaló károsodásról óvja meg. A második esetben, ha a kirendelésére azért került sor, mert a szervezetnek nincs megválasztott vezető tisztségviselője (a korábbi vezető tisztségviselő megbízatása lejárt vagy az egyedüli vezető tisztségviselő meghalt és az utódját bármilyen okból nem választották meg), a felügyelőbiztos a vezető tisztségviselő jogkörét gyakorolja, a bíróság által meghatározottak szerint. Ere tekintettel a bíróság hivatalból elrendeli az adatváltozások jogi személyek nyilvántartásába történő bejegyzését, ami azt jelenti, hogy a bíróság – ha erre szükség van – elrendeli a korábbi vezető tisztségviselő jogi személyek nyilvántartásából történő törlését is. Ha a felügyelőbiztos vezető tisztségviselői tevékenységet lát el, az alapvető feladata ebben az esetben is az, hogy a működésére csak átmenetileg legyen szükség. Meg kell ezért tennie mindent annak érdekében, hogy a szervezet a jogszabályoknak megfelelően megválassza a vezető tisztségviselőjét és ezáltal a felügyelőbiztos működésére már ne legyen szükség.

Ha felügyelőbiztos munkáját a kirendelő végzésben meghatározott határidő lejárt előtt eredményesen befejezi, a felügyelőbiztos felmentésére már korábban is sor kerülhet. A végzés ellen fellebbezésnek van helye. A kilencven napos határidő legfeljebb egy alkalommal, kérelemre vagy hivatalból további legfeljebb kilencven nappal meghosszabbítható. A felügyelőbiztos megbízatása határidejének meghosszabbítása iránti kérelmet elutasító végzés ellen enged fellebbezési jogot a Javaslat. Az eljárást befejező határozatban lehet fellebbezéssel élni akkor, ha a bíróság nem rendelt ki felügyelőbiztos a kérelem szerint.

Aki a felügyelőbiztos tevékenységét akadályozza, a Javaslat szerinti pénzbírsággal sújtható.

40. §

A § meghatározza a felügyelőbiztos tevékenysége vagy mulasztása miatt benyújtható kifogás speciális szabályait. A kifogásra vonatkozó általános szabályokat a speciális szabályokra tekintettel kell alkalmazni. A kifogás attól függetlenül terjeszthető elő, hogy a felügyelőbiztos ellát-e vezető tisztségviselői feladatot vagy sem.

41. §

Ha a törvényességi felügyeleti eljárást a Hatóság kezdeményezi, az azt jelenti, hogy a Hatóság a Jszytv. alapján – fő szabály szerint – először automatikus értesítést küldött a szervezet részére, arról, hogy a nyilvántartás

adatai alapján vagy jogszabály előírása alapján a szervezetnek intézkedési kötelezettsége áll fenn, és amelynek elmulasztása esetén a szervezet nyilvántartási adatai nem fognak megfelelni a jogszabályi előírásoknak, majd felhívta a szervezetet a jogszabálysértés kiküszöbölésére, a törvényes működés helyreállítására, azonban a szervezet ennek a felhívásnak nem tett eleget. A Hatóság a Jszytv. szerinti utóellenőrzés folytán is kezdeményezhet törvényességi felügyeleti eljárást.

A Hatóság által kezdeményezett törvényességi felügyeleti eljárásban a bíróság – ha annak feltételei fennállnak – a jelzést követő egy munkanapon belül kibocsátja a törvényességi felügyeleti felhívást, és ha ez sem vezet eredményre, – további törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazása nélkül – a jogsértést megállapítja, és a szervezettel szemben kénysztörölést rendel el.

42. §

Hivatalos elérhetőség hiánya miatt a Hatóság a Jszytv. szerinti speciális felhívást bocsát ki a szervezet vezető tisztségviselőjének, illetve képviselőjének hivatalos elérhetőségére, annak érdekében, hogy tegye meg a szükséges intézkedést, hogy a szervezet hivatalos elérhetőséggel rendelkezzen. A Hatóság a felhívásában foglalt határidő leteltét követően munkanapon ellenőrzi, hogy a szervezet hivatalos elérhetőséggel rendelkezik-e. Ha a szervezet hivatalos elérhetőséggel nem rendelkezik, az ellenőrzést követő munkanapon a Hatóság a szervezettel szemben törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményez. A Hatóság jelzése alapján indult, e § szerinti törvényességi felügyeleti eljárásban a bíróság a törvényességi felügyeleti felhívást postai úton küldi meg a szervezet székhelyére azzal, hogy a szervezet harmincnapos jogvesztő határidőn belül tegye meg a szükséges intézkedést annak érdekében, hogy a hivatalos elérhetősége a jogi személyek nyilvántartásba bejegyzésre kerüljön. A felhívás eredménytelensége esetén a bíróság – további törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazása nélkül – a jogsértés tényét megállapítja és a szervezettel szemben kénysztörölést rendel el. A bíróság a végzését a szervezet székhelyére postai úton küldi meg.

43. §

A Javaslat elsőbbséget ad a Hatóság által kezdeményezett törvényességi felügyeleti eljárásoknak.

A Hatóság által kezdeményezett törvényességi felügyeleti eljárás és bármely más (akár kérelemre, akár hivatalból indult), a Hatóság általi kezdeményezés időpontjában folyamatban lévő, nem a Hatóság által kezdeményezett törvényességi felügyeleti eljárás viszonyában a Hatóság által kezdeményezett törvényességi felügyeleti eljárás elsőbbsége akként biztosított, hogy a folyamatban lévő más törvényességi felügyeleti eljárásokat fel kell függeszteni a Hatóság jelzése alapján indult törvényességi felügyeleti eljárás jogerős befejezéséig. Ha a Hatóság jelzése alapján indult törvényességi felügyeleti eljárásban nem kerül sor a szervezettel szemben kénysztörölés elrendelésére, az azt jelenti, hogy az eljárás megszűnéssel fejeződött be, mert a szervezet az eljárás eredményeként a szervezet a törvénytört állapotot megszüntette, illetve törvényes működését helyreállította, vagy a bíróság megállapítja, hogy jogsértés nem történt vagy a bíróság megállapította, hogy törvényességi felügyeleti eljárásnak nincsen helye. Ebben az esetben a bíróságnak végzést kell hoznia a felfüggesztett törvényességi felügyeleti eljárás folytatásáról. Ha a Hatóság jelzése alapján indult törvényességi felügyeleti eljárásban sor kerül a szervezettel szemben kénysztörölés elrendelésére, a felfüggesztett törvényességi felügyeleti eljárás a kénysztörölési eljárás kezdő napjával törvény erejénél fogva megszűnik.

A Javaslat rendezi azt az esetet is, ha a Hatóság jelzésének időpontjában már benyújtásra került törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelem, vagy törvényességi felügyeleti eljárást hivatalból megindítását eredményező bejelentés érkezett, de a bíróság ezek folytán még nem intézkedett (pl. kérelem általános vizsgálatát nem végezte el) és ezért törvényességi felügyeleti eljárás még nincs folyamatban. Ezen kérelmek és bejelentések tekintetében az ügyintézési határidő Hatóság jelzése alapján indult törvényességi felügyeleti eljárás jogerős befejezését követő munkanapon kezdődik, ha a Hatóság jelzése alapján indult törvényességi felügyeleti eljárásban nem kerül sor a szervezettel szemben kénysztörölés elrendelésére. Ha a Hatóság által kezdeményezett törvényességi felügyeleti eljárás a szervezettel szembeni kénysztörölés elrendelésével fejeződik be, akkor az általános szabályok alapján a kénysztörölés elrendelésével törvényességi felügyeleti eljárást kizáró ok következett be, így a törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelem visszautasításának, illetve a törvényességi felügyeleti eljárást hivatalból megindítását eredményező bejelentés tekintetében az eljárás megszüntetésének lehet helye.

A Hatóság által kezdeményezett törvényességi felügyeleti eljárások egymáshoz való viszonyát is rendezi a Javaslat. Ha a Hatóság jelzése alapján nem a hivatalos elérhetőség hiánya miatt indul több eljárás, a bíróság mérlegelése alapján az eljárásokat egyesíteni lehet.

A Hatóság által kezdeményezett törvényességi felügyeleti eljárásokon belül is elsőbbséget élvez a hivatalos elérhetőség hiánya miatt indult törvényességi felügyeleti eljárás. Ebben az esetben a már folyamatban lévő, Hatóság által kezdeményezett törvényességi felügyeleti eljárást is fel kell függeszteni a hivatalos elérhetőség hiánya miatt indult törvényességi felügyeleti eljárás jogerős befejezéséig. A felfüggesztett eljárások sorsa attól függ, hogy a hivatalos elérhetőség hiánya miatt indul törvényességi felügyeleti eljárásban sor kerül-e kénysztörölés elrendelésére.

44. §

Amennyiben anyagi jogszabály biztosítja a kisebbségvédelmi vagy hitelezői jog érvényesítése iránti jogosultságot, a kérelem tárgyában indokolt és szükséges a lehető leggyorsabban határozni, hiszen ez egyrészt a szervezet törvényes működésének megőrzését szolgálhatja, mely által elkerülhetővé válik egy későbbi törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatásának szükségessége, másrészt a kisebbség és a hitelezők hatékony védelmét szolgálja.

A kisebbségvédelmi és hitelezői jogosultságot az anyagi jogszabályok nemcsak gazdasági társaságok, hanem más szervezeti formák esetén is biztosíthatják. [Például a Ptk. 3:57. §-a, a Ptk. 3:103. §-ának (1) bekezdése, a Ptk. 3:104. § (1) bekezdése, a Ptk. 3:196. § (4) bekezdése, a Ptk. 3:261. §-ának (4) bekezdése, a Ptk. 3:362. §-ának (1) bekezdése, a Ptk. 3:363. § (1) bekezdése, az európai részvénytársaságról szóló 2004. évi XLV. törvény 3. §-a és a Tanácsnak az európai részvénytársaság (SE) statútumáról szóló 2157/2001/EK rendelete 55. cikk (1) és (3) bekezdése.]

A bíróságnak a kérelmet a beadványnak a bírósághoz történő érkezését követő munkanaptól számított tíz munkanapon belül meg kell vizsgálnia abból a szempontból, hogy a kérelem előterjesztésének e törvényben vagy az anyagi jogszabályban meghatározott feltételei fennállnak-e. A Javaslat a bírósági ügyintézési határidőket határozza meg, meghosszabbítva ezzel az eredetileg rövidebb bírósági ügyintézési határidőket. Azt, hogy a kérelem előterjesztői jogosultak-e a kérelem előterjesztésére, az adott jogosultságot szabályozó anyagi jogszabály alapján kell vizsgálni (például a Ptk. 3:57. §-a alapján indult eljárásban a kérelmezők az ellenőrzött tag tagjai-e, rendelkeznek-e a szavazatok legalább 5%-ával). Azt, hogy a kérelem tartalma megfelel-e a jogszabályoknak, az adott jogosultságot szabályozó anyagi jogszabály alapján [például a Ptk. 3:103. §-ának (1) bekezdése vagy a Ptk. 3:362. §-ának (1) bekezdése alapján indult eljárásban a kérelemben megjelölésre került-e az ok és a cél] valamint a Javaslat törvényességi felügyeleti kérelemre és a beadványok tartalmára vonatkozó rendelkezései alapján kell vizsgálni.

Ha a kérelem visszautasításának nincsen helye, a bíróságnak a kérelmet érdemben kell elbírálnia. A szervezet öt munkanapos jogvesztő határidő alatt nyilatkozhat a kérelemben foglaltakra. Nyilatkozatának hiányát úgy kell tekinteni, hogy a kérelemben foglaltakat nem vitatja.

45. §

A közkereseti társaságban vagy a betéti társaságban fennálló társasági részesedés nem része a hagyatéknek, így a tag halála esetén a hagyaték átadása főszabályként független kérdés a társasággal kapcsolatos tagsági kérdésektől.

A Javaslat e §-a a Ptk. 3:152. § (1) bekezdésében és a Ptk. 3:158. § (1) bekezdésében foglaltakhoz igazodó különleges törvényességi felügyeleti eljárási szabályokat állapítja meg arra az esetre, ha a törvényességi felügyeleti eljárás nem a Hatóság kezdeményezésére indul. Ha az eljárásra okot adó körülményt a Hatóság észleli, a Jszytv. speciális felívást küld a szervezet részére, és ha szervezet a Hatóság ezen felhívása folytán a Jszytv.-ben meghatározottak szerint nem állítja helyre a törvényes működést, a Hatóság törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményez, mely törvényességi felügyeleti eljárásra a Hatóság által kezdeményezett törvényességi felügyeleti eljárás szabályait kell alkalmazni. Ha azonban az eljárás nem a Hatóság kezdeményezésére indul, és az eljárás megindításának feltételei fennállnak (pl. felhívás sincs folyamatban a Hatóság előtt), a bíróság ezen § szerinti törvényességi felügyeleti eljárást folytat le, ha a bíróság törvényességi felügyeleti felhívására a gazdasági társaság bejelenti, hogy a működés törvényes feltételeit azért nem tudja helyreállítani, mert

a volt tag örökösével való megállapodás útján kívánja a törvényes működést helyreállítani, azonban az örökös személye bizonytalan. Ez a bizonytalanság fakadhat abból, hogy a hagyatékátadó végzést még nem hozták meg, de akár abból is, hogy örökösödési vita áll fenn. Ebben az esetben a jogi eljárás lezárultáig a bíróság felfüggeszti a különleges törvényességi felügyeleti eljárást, és a társaságnak a jogi eljárást lezárultát követően kell a törvényes működését helyreállítania.

46. §

Amennyiben az állam valamely gazdasági társaságban bármilyen mértékű társasági részesedést örökölt, az adott társaságra irányadó jogszabályok és a társaság létesítő okirata alapján az állapítható meg, hogy az állam egyáltalán beléphet-e tagként a társaságba vagy esetleg csak elszámolásra tarthat igényt (pl. korlátlan felelősséget az állam nem vállalhat, társaságba tagként ilyen esetben nem léphet be). Az állam örökösi minőségének megállapításakor a társaságnak – különösen egy elhúzódtott hagyatéki eljárás utáni – tényleges működőképessége, aktuális gazdálkodási helyzete, jövőbeli elképzelései, stratégiája, a társaság, annak tagjai vagy esetleg egyéb érdekeltek (vezető tisztségviselők, munkavállalók) állam kivásárlására vonatkozó esetleges szándékai nem ismertek. Az állam öröklése esetén első lépésként az állam nevében eljáró tulajdonosi joggyakorlónak kell tájékozódnia a társaság helyzetéről, ennek során a legfőbb szerv összehívását is kezdeményezheti, amely legfőbb szervi ülés a társaság tagja és vezető tisztségviselői részvételével transzparens egyeztetési és akár azonnali elvi döntési lehetőséget is biztosít az állami tulajdonba került részesedés, illetve – indokolt esetben – a társaság jövőbeli helyzetének rendezésére. Amennyiben a legfőbb szerv ülésének összehívása a tulajdonosi joggyakorló kezdeményezésére nem történik meg, a tulajdonosi joggyakorló jogosult a bíróság intézkedését kérni.

Amennyiben az állami örökléssel érintett társaság működésképtelen, mert nincs vezető tisztségviselője vagy az törvényes feladatait nem látja el, a bíróság törvényességi felügyeleti eljárást indíthat. Közérdekből, az állam öröklésére tekintettel indokolt, hogy az ilyen eljárásokban felügyelőbiztosként a Cstv. szerinti állami felszámoló kerüljön kijelölésre.

47. §

A Javaslat különleges törvényességi felügyeleti eljárást vezet be arra az esetre, ha a szervezet Jszytv. szerinti névfoglalási eljárásban vagy nyilvántartási eljárásban bejegyzett neve nem felel meg a Jszytv.-ben foglalt, a szervezet elnevezésére, valamint a kizárt elnevezésekre, a névre vonatkozó előírásoknak. Ezen okokból a perindítás kizárt. A Jszytv. fogalomrendszerében a nyilvántartási eljárás jelenti mind a nyilvántartásba vételi, mind a változásbejegyzési eljárást, ezért a Javaslat is ezt a fogalomhasználatot követi.

48. §

A szervezet ismeretlen székhelyű, ha a jogi személyek nyilvántartásába bejegyzett székhelyén nem található.

A szervezet a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvény alapján köteles hivatalos elérhetőséggel rendelkezni, ezért a bíróság a törvényes működés helyreállítására vonatkozó felhívását a szervezet hivatalos elérhetőségére küldi meg.

Ha a bíróság felhívása a szervezetnek azért nem küldhető meg, mert a szervezet törvényben foglalt kötelezettsége ellenére nem rendelkezik hivatalos elérhetőséggel, és a törvényességi felügyeleti eljárás megindításának egyéb feltételei fennállnak (a Hatóságnál hivatalos elérhetőség hiánya miatt a szervezet Jszytv. szerinti felhívása nincs folyamatban illetve a Hatóság jelzése alapján hivatalos elérhetőség hiánya miatt törvényességi felügyeleti eljárás nincs folyamatban), a bíróság az e § alapján indult törvényességi felügyeleti eljárást nem fellebbezhető végzéssel felfüggeszti és a hivatalos elérhetőség hiánya miatti törvényességi felügyeleti eljárást hivatalból megindítja.

A bíróság a végzést a szervezettel a Céglőny útján közli. Ha hivatalos elérhetőség miatt indult törvényességi felügyeleti eljárás eredményeként a szervezet hivatalos elérhetősége a jogi személyek nyilvántartásába bejegyzésre kerül, a bíróság a szervezettel a továbbiakban kommunikálni tud a szervezet hivatalos elérhetőségén keresztül, ezért az ismeretlen székhelyű szervezet elleni felfüggesztett törvényességi felügyeleti eljárás folytatható. Ha a szervezet hivatalos elérhetőségére megküldött, a törvényes működés helyreállítására vonatkozó felhívás eredménytelen, a bíróság a Céglőnyben felhívást tesz közzé azzal, hogy akinek a szervezet székhelyére vonatkozó adatról tudomása van, azt a közzétételtől számított harminc napon belül a bíróságnak jelentse be. Ha a Céglőnyben

közzétett felhívásban meghatározott határidő eredménytelenül telik el, a bíróság további intézkedés alkalmazása nélkül megállapítja a jogsértés tényét és a szervezettel szemben kénysztörölést rendel el. A bíróság a jogerős végzést a Céglőnyben közzéteszi.

49. §

A szervezet adatainak a jogi személyek nyilvántartásába történő bejegyzése főszabály szerint kérelemre történik.

A jogi személyek nyilvántartása közhitelessége elvének biztosítása érdekében a Javaslat biztosítja olyan törvényességi felügyeleti eljárás lehetőségét, amelyben a jogi személyek nyilvántartásába a szervezet adatainál bejegyzett személy kérelmére a bíróság a kérelmező jogi személyek nyilvántartásából történő törlését rendeli el a szervezettel fennálló jogviszonya megszűnése miatt. Például, ha gazdasági társaság tagjaiban, vezető tisztségviselőinek személyében változás történik, a változást be kell jelenteni a Hatóságnak annak érdekében, hogy a jogi személyek nyilvántartásában szereplő adat módosítása minél előbb megtörténhessen, mert harmadik személlyel szemben a nyilvántartási adatra a szervezet csak ezt követően hivatkozhat. Gyakran előfordul, hogy a szervezet törvényes képviselője elmulasztja a nyilvántartási adat változására vonatkozó bejelentést és így a jogi személyek nyilvántartása nem a valóságnak megfelelő állapotot mutatja.

Az e § szerinti különleges törvényességi felügyeleti eljárást – amennyiben annak feltételei fennállnak – a jogi személyek nyilvántartásába a szervezet adatainál bejegyzett bármely személy kérelmére le kell folytatni, tehát például a szervezet jogi személyek nyilvántartásába bejegyzett tagja (részvényese), valamint vezető tisztségviselője kérelme esetén is.

A kérelemhez mellékelni kell azt az okiratot, amely igazolja, hogy a kérelmező felszólította a szervezet vezető tisztségviselőjét (vagy ha a kérelmező a szervezet egyetlen bejegyzett vezető tisztségviselője, a szervezet tagjait, vagy alapítvány esetében az alapítót, alapítói jogok gyakorlóját) írásban arra, hogy a jogviszonyának megszűnését a Hatósághoz jelentse be. Ezen túlmenően például azokat az okiratokat is, amelyekből megállapítható, hogy a jogviszonya jogszerűen megszűnt (pl. felmondó nyilatkozat, taggyűlési jegyzőkönyvbe foglalt határozat stb.). Ha a szervezet vezető tisztségviselője azért fordul a bírósághoz, mert a Ptk. 3:25. § (4) bekezdésében meghatározott hatvan nap elteltével lemondása hatályossá vált, a kérelemhez csatolni kell a lemondó nyilatkozat másolatát és a lemondás joghatályos közlését igazoló iratot.

Ha a törvényességi felügyeleti eljárás során a bíróság az eljárás lefolytatásának eredményeként azt állapítja meg, hogy a kérelem alapos, törvényességi felügyeleti intézkedést alkalmazhat (pl. a mulasztó vezető tisztségviselőt pénzbírsággal sújthatja) annak érdekében, hogy a szervezet a törvényes működését állítsa helyre, pl. válasszon új felügyelőbizottsági tagot. A jogszabálysértő adat jogi személyek nyilvántartásából történő törlését a bíróság hivatalból is elrendelheti.

Speciális szabályok vonatkoznak arra az esetre, amikor jogi személyek nyilvántartásába a szervezet adatainál bejegyzett külföldi személy kézbesítési megbízottja kéri e minőségének a jogi személyek nyilvántartásából való törlésének elrendelését törvényességi felügyeleti eljárás keretében. A Javaslat kimondja, hogy a kézbesítési megbízottnak a felmondási szándékáról a külföldi személyt tájékoztatnia kell, és egyben fel kell szólítania arra, hogy gondoskodjon másik kézbesítési megbízottról. A kézbesítési megbízott személyére vonatkozó változásbejegyzési eljárást az érintett külföldön élő személynek kell kezdeményeznie a szervezet vezető tisztségviselőjénél, figyelemmel arra, hogy a kézbesítési megbízott közvetlenül nem a szervezettel, hanem az általa képviselt személlyel áll jogviszonyban. A kézbesítési megbízottnak a törvényességi felügyeleti kérelme benyújtásáig el kell látnia a feladatát, kivéve, ha az azért lehetetlen, mivel igazoltan nem tud kapcsolatba lépni a képviselt személlyel, mivel már a felmondását tartalmazó okirat kézbesítése is sikertelen volt számára. A bíróság a kézbesítési megbízott törlésének elrendelésével egyidejűleg megteszi a szükséges, illetve lehetséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a külföldi személynek a jövőre nézve legyen újabb kézbesítési megbízottja (például a szervezetet, illetve a vezető tisztségviselőt pénzbírsággal sújthatja).

Különleges esetet szabályoz a Javaslat arra az esetre, amikor a szervezet képviselőjére kizárólag magyarországi lakóhellyel nem rendelkező, külföldi személy jogosult, akinek a kézbesítési megbízottjának jogi személyek nyilvántartásából történő törlését a bíróság törvényességi felügyeleti eljárásban rendelte el. Ebben az esetben a törvényességi felügyeleti eljárás során a bíróságnak értelemszerűen nem kell a szervezet vezető tisztségviselőjét felhívnia arra, hogy tegye meg a szükséges lépéseket újabb kézbesítési megbízott bejelentése érdekében. Ilyenkor

ugyanis a vezető tisztségviselőnek saját magával szemben kellene eljárnia. Amikor a kézbesítési megbízott jogi személyek nyilvántartásából történő törlésére sor kerül, és új kézbesítési megbízott nem kerül bejegyzésre, arra minden esetben megbízójának, a külföldi személynek a hibájából kerül sor (ismeretlen helyre távozott, anélkül, hogy az új lakcímét közölte volna vagy a kézbesítési megbízott felhívásának ellenére nem gondoskodott az utódlásról). Ezért – figyelemmel arra, hogy a szervezet vezető tisztségviselője Magyarországon nem érhető el – ebben az esetben a bíróság a törvényességi felügyeleti intézkedés alkalmazása helyett a szervezettel szemben hivatalból törvényességi felügyeleti eljárást indít a szervezet képviselőjére jogosult személy kézbesítési megbízottjának jogi személyek nyilvántartásába történő bejegyzése iránt.

50. §

Speciális törvényességi felügyeleti eljárás, amikor a bíróság csak szignalizációs jogot gyakorol, az eljárást nem maga folytatja le, csak kezdeményezőként lép fel. Sokszor előfordul ugyanis a gyakorlatban, hogy a bíróság észleli, hogy más hatósági intézkedésre is szükség lenne a szervezet jogellenes működésére tekintettel, erre azonban maga nem jogosult. Amikor a bíróság más hatóság eljárását kezdeményezi, erre általában a szervezet tagjai (részvényesei), illetve a hitelezők védelme céljából kerül sor. A megkeresett hatóság harminc napon belül köteles tájékoztatni a bíróságot arról, hogy az eljárást megindította-e és ez a tájékoztatási kötelezettség fennáll az eljárás befejezésekor is, ideértve a megtett intézkedésekről történő információk megadását is. Természetesen az érintett hatóság diszkrecionális joga, hogy kezdeményez-e eljárást vagy sem. Amennyiben az érintett hatóság az eljárást nem indítja meg, a bíróságot nem illeti meg jogorvoslati jog, a hatóság által megindított eljárásban pedig a bíróság nem az eljárás alanya, így eljárási jogai, kötelezettségei a hatóság által indított eljárásban nincsenek.

51. §

Végelszámolásnak van helye a szervezet jogutód nélküli megszűnése esetén, ha a szervezet nem fizetésképtelen, és a szervezetre vonatkozó jogszabály eltérő rendelkezést nem tartalmaz.

A jogutód nélküli megszűnés bekövetkezhet a szervezet elhatározása alapján, törvény erejénél fogva, vagy a megszűnési ok bíróság általi megállapítása folytán. A jogutód nélküli megszűnési bekövetkezése esetén a szervezet döntéshozó szervének határoznia kell a végelszámolásról.

A végelszámolás célja a szervezet vagyoni viszonyainak lezárása, a szervezetet megillető igények érvényesítése, kötelezettségeinek teljesítése és az ezt követően megmaradt vagyon felosztásának meghatározása után a jogi személyek nyilvántartásából jogutód nélkül történő törlése.

Ha a végelszámolás szabályaihoz kapcsolódóan perindításnak van helye (így például az a hitelező, akinek bejelentett követelését a végelszámoló vitatja, igényének érvényesítése iránt a végelszámoló értesítésének kézhezvételétől számított harminc napos határidőn belül az igény érvényesítésére vonatkozó jogszabály szerint eljárást indíthat), a Javaslat kimondja, hogy a perben a szervezet székhelye szerint illetékes törvényszék jár el.

52. §

A § meghatározza a végelszámolás időszakát, a végelszámolás meghosszabbításának szabályait.

53. §

A § meghatározza a végelszámolás elhatározását és befejezését kizáró körülményeket.

54. §

A Javaslat végelszámoló gyűjtőfogalom alatt érti mind a szervezet választott végelszámolót, mind végelszámoló választásának hiányában a végelszámolói tevékenységet végző vezető tisztségviselőt.

55. §

Ha a szervezet végelszámolót választott, a Javaslat meghatározza a személyére vonatkozó feltételeket.

56. §

A § meghatározza végelszámoló választása esetén a választott végelszámoló képviseleti jogosultságát.

57. §

A § a végelszámoló, tehát mind a választott végelszámoló, mind a végelszámolói tevékenységet végző vezető tisztségviselő tekintetében meghatározza az alapvető kötelezettségeket és a felelősségi szabályokat.

58. §

A § rendezi a végelszámoló személyében bekövetkezett változásokat.

59. §

Ahhoz, hogy a szervezet döntéshozó szerve megalapozottan tudjon döntést hozni a végelszámolás elhatározásáról, a vezető tisztségviselőnek a döntést megalapozó előterjesztést kell készítenie. A § meghatározza az előterjesztés tartalmi elemeit és mellékleteit.

60. §

A végelszámolás elhatározásáról a vezető tisztségviselő előterjesztése alapján a döntéshozó szerv dönt. A § megállapítja a végelszámolás elhatározásáról szóló határozat tartalmi elemeit.

61. §

A végelszámolás elhatározását a végelszámolás kezdő időpontját követő tizenöt napon belül végelszámolási eljárás megindítása iránti kérelemben a végelszámolónak kell bejelentenie a bíróságnak. A § meghatározza a kérelem tartalmi elemeit és mellékleteit.

62. §

A bíróság a végelszámolási eljárás megindítása iránti kérelmet megvizsgálja, és ha nincs helye a kérelem visszautasításának, egy munkanapon belül a végelszámolási eljárás megindításáról végzést hoz, elrendeli a végelszámolási eljárás megindításával összefüggő adatváltozások jogi személyek nyilvántartásába történő bejegyzését, és értesíti az állami adó- és vámhatóságot a végelszámolási eljárás megindításáról. A bíróság a végzését Cégbőlönnyben azt követő egy munkanapon belül teszi közzé, hogy a Hatóság az a végelszámolási eljárás megindításával összefüggő adatváltozásokat a jogi személyek nyilvántartásába bejegyezte. Ezzel biztosítható, hogy a közzétett végzésben olyan végelszámoló kerüljön feltüntetésre, aki – bejegyzési akadály hiányában, vagy annak kiküszöbölését követően – a jogi személyek nyilvántartásába bejegyzésre került. A végzés felhívást is tartalmaz a követeléseik a közzétételtől számított negyven napon belül végelszámoló részére történő bejelentésére.

63. §

A § meghatározza a szervezet korábbi vezető tisztségviselője, ha végelszámoló választására nem került sor, a szervezet végelszámolói tevékenységet végző vezető tisztségviselője feladatait.

64. §

A § meghatározza a végelszámoló feladatait.

65. §

A § meghatározza a hitelezői igénybejelentésekre vonatkozó rendelkezéseket, és a végelszámoló ezzel kapcsolatos feladatát.

66. §

A § meghatározza a végelszámoló végelszámolás lefolytatásával kapcsolatos feladatait.

67. §

A § meghatározza a végelszámoló jogait, kötelességeit és feladatait a szervezet által kötött szerződésekkel kapcsolatban.

68. §

A § biztosítja a jövőben felmerülő szavatossági, jótállási és kártérítési kötelezettségek rendezését.

69. §

A § meghatározza, milyen esetekben és feltételek mellett teljesíthető kifizetés.

70. §

A § meghatározza, milyen esetekben fordul át a végelszámolás felszámolássá.

71. §

A szervezet döntéshozó szerve fő szabály szerint elhatározhatja a végelszámolás megszüntetését és a szervezet működésének továbbfolytatását. A § meghatározza a kizáró okokat, és a döntés tartalmát.

72. §

A végelszámolás megszüntetéséről döntő határozatban választott végelszámoló esetén a végelszámoló kijelölésének visszavonásáról kell dönteni és vezető tisztségviselőt kell választani, végelszámolói tevékenységet végző vezető tisztségviselő esetén a végelszámolói kijelölés visszavonása nem jelenti a vezető tisztségviselői pozíció megszűnését, illetve ha végelszámolói kijelölésének visszavonásakor vezetői tisztségviselői megbízatását is megszünteti a döntéshozó szerv, akkor új vezető tisztségviselőt kell választani. Erre tekintettel a végelszámolás megszüntetését a vezető tisztségviselő jelenti be a bíróságnak. A § meghatározza a végelszámolási eljárás megszüntetése iránti kérelem tartalmi elemeit, mellékleteit.

73. §

A bíróság a végelszámolási eljárás megszüntetése iránti kérelmet megvizsgálja, ha nincs helye a kérelem visszautasításának, a végelszámolási eljárás megszüntetéséről végzést hoz és elrendeli a végelszámolás megszüntetésével összefüggő adatváltozások jogi személyek nyilvántartásába történő bejegyzését, valamint értesíti az állami adó- és vámhatóságot a végelszámolás megszüntetéséről.

74. §

A § meghatározza a vezető tisztségviselő feladatait a végelszámolási eljárás megszüntetése esetére.

75. §

A végelszámolás megszűnése törvény erejénél fogva következik be a végelszámolás a két év elteltét követő tizenötödik napon, vagy végelszámolási időszak meghosszabbítása esetén a bíróság végzésében a végelszámolás meghosszabbított határidejének záró időpontjaként megjelölt időpontot követő tizenötödik napon. Ebben az esetben a szervezet fő szabály szerint nem szűnik meg, tovább működik. Nem folytathatja tovább a működést a szervezet, ha a szervezet jogutód nélküli megszűnésének oka törvény erejénél fogva következett be, vagy a jogutód nélküli megszűnési ok bekövetkeztét bíróság állapította meg, ebben az esetben a bíróság a szervezettel szemben kényszersztörlést rendel el.

76. §

A § meghatározza a bíróság feladatait a végelszámolás megszűnése esetére.

77. §

A § meghatározza vezető tisztségviselő feladatait a végelszámolási eljárás megszűnése esetére.

78. §

A § meghatározza a végelszámoló végelszámolás befejezésével kapcsolatos feladatait.

79. §

A § meghatározza a vagyonfelosztási javaslat tartalmát.

80. §

A végelszámolás befejezéséről a döntéshozó szervnek kell döntenie. A § meghatározza a végelszámolás befejezéséről szóló határozat tartalmát.

81. §

A végelszámolás befejezésének bírósághoz történő bejelentése a végelszámoló feladata. A § meghatározza a végelszámolási eljárás befejezése iránti kérelem tartalmi elemeit, mellékleteit.

82. §

A § meghatározza a bíróság feladatait a végelszámolási eljárás befejezésével kapcsolatban.

83. §

A § meghatározza a végelszámolási kifogás szabályait, melyet a kifogásra vonatkozó általános szabályokkal együtt kell alkalmazni.

84. §

A § rendelkezik arról, hogy azok közül a végzések közül, melyek nem az eljárást befejező végzések, melyik ellen van helye fellebbezésnek.

85. §

A § felülvizsgálatot is biztosít a kénysztörölést elrendelő végzések ellen.

86. §

A Javaslat szerint a bíróság a Ptk. 3:48. § (1) bekezdés a), b), illetve 3:403. § (1) bekezdés a), b), c) pontjaiban meghatározott esetekben nem az alapítvány megszűnését, hanem a jogutód nélküli megszűnési ok bekövetkezését állapítja meg. Ezekben a nemperes eljárásokban – tekintettel arra, hogy alapítvány felett az ügyész nem gyakorol törvényességi ellenőrzést – az ügyész akkor illeti meg az eljárás indítványozásának a joga, ha indítványát – a jogutód nélküli megszűnési ok bekövetkeztén túl – közérdek sérelmére alapítja és e közérdek sérelmének fennállását valószínűsíti.

87. §

A § tartalmazza az állami alapító által alapított alapítvány és közalapítvány megszüntetésére irányuló nemperes eljárás szabályait.

88. §

A Javaslat szerint a bíróság a Ptk. 3:48. § (1) bekezdés a), b), illetve 3:84. § a), b) pontjaiban meghatározott esetekben nem az egyesület megszűnését, hanem a jogutód nélküli megszűnési ok bekövetkezését állapítja meg. Ezekben a nemperes eljárásokban – tekintettel arra, hogy egyesület felett az ügyész nem gyakorol törvényességi ellenőrzést –

az ügyészt akkor illeti meg az eljárás indítványozásának a joga, ha indítványát – a jogutód nélküli megszűnési ok bekövetkeztén túl – közérdek sérelmére alapítja és e közérdek sérelmének fennállását valószínűsíti.

89. §

A § lényegileg megtartja a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvényben vonatkozó szabályait.

90. §

A kénysztörlési eljárás egy szankciós jellegű eljárás, melynek célja a szervezet jogi személyek nyilvántartásából történő törlésének elrendelése.

A Javaslat különbséget tesz a kénysztörlés elrendelése és a kénysztörlési eljárás megindítása között.

A kénysztörlés elrendelésére az alábbi esetekben kerülhet sor. Törvényességi felügyeleti eljárásban, ha a bíróság törvényességi felügyeleti intézkedésként a szervezettel szemben kénysztörlést rendel el. Végelszámolási eljárásban, ha a szervezet jogutód nélküli megszűnésének oka törvény erejénél fogva következett be, vagy a jogutód nélküli megszűnési ok bekövetkeztét bíróság állapította meg, de végelszámolás kezdő időpontjától számított két év alatt a végelszámolási időszak meghosszabbítására, a végelszámolási eljárás megszüntetésére vagy végelszámolási eljárás befejezése iránti kérelem előterjesztésére nem kerül sor, a bíróság a szervezettel szemben kénysztörlést rendel el. A bíróság akkor is elrendeli a szervezettel szemben a kénysztörlést, ha a szervezet tekintetében a szervezet jogutód nélküli megszűnését eredményező ok bekövetkeztét bíróság állapította meg, és a szervezet az erről szóló jogerős végzés kézbesítését követő hatvan napon belül nem terjeszt elő végelszámolási eljárás megindítása iránti kérelmet, vagy a kérelem jogerősen visszautasításra vagy elutasításra került.

A kénysztörlési eljárás megindítását rendeli el a bíróság, ha a szervezettel szemben a fent ismertetettek szerint kénysztörlés elrendelésére sor került, ha az állami adóhatóság bejelenti a bíróságnak, hogy a szervezet adószámát törölte, vagy törvény rendelkezése folytán más bíróság jogerős határozata alapján (pl. egyesület feloszlásáról szóló jogerős ítélet alapján).

Kénysztörlési eljárás megindítását rendeli el a bíróság továbbá akkor is, ha szervezet jogutód nélküli megszűnését előidéző ok következett be, és végelszámolási eljárás lefolytatásának jogszabály alapján nincs helye.

Azokban az esetekben, amikor a kénysztörlési eljárás megindítása a szervezettel szemben kénysztörlést elrendelő végzés alapján történik, az adott eljárás szabályai rendelkeznek arról, hogy e végzés ellen van helye jogorvoslatnak. Ezért ha szervezettel szemben kénysztörlést elrendelő jogerős végzés folytán rendeli el a bíróság a kénysztörlési eljárás megindítását, a kénysztörlési eljárást megindító végzéssel szemben nincs helye fellebbezésnek, felülvizsgálatnak. Hasonló megfontolás alapján, ha a kénysztörlési eljárás megindítására törvény rendelkezése folytán más bíróság jogerős határozata alapján kerül sor, az adott eljárásban a jogorvoslati jog kimeríthető, ezért ebben az esetben sincs helye fellebbezésnek, felülvizsgálatnak a kénysztörlési eljárás megindítását elrendelő végzés ellen. Abban az esetben viszont, ha az állami adóhatóság bejelenti a bíróságnak, hogy a szervezet adószámát törölte, vagy a kénysztörlési eljárás megindítását azért rendeli el a bíróság mert a szervezet jogutód nélküli megszűnését előidéző ok következett be, és végelszámolási eljárás lefolytatásának jogszabály alapján nincs helye, a kénysztörlési eljárás megindítását elrendelő végzés ellen van helye jogorvoslatnak.

A § felsorolja a kénysztörlési eljárás megindítását kizáró okokat is.

91. §

A § rendelkezik arról, hogy a bíróság hivatalból intézkedjen a kénysztörlési eljárás megindítását elrendelő végzés jogerőre emelkedésekor a kénysztörlési eljárásra vonatkozó nyilvántartási adatok jogi személyek nyilvántartásába történő bejegyzése iránt.

92. §

A kénysztörlési eljárásra az I. fejezet szabályait az kénysztörlési eljárást szabályozó fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A Javaslat rendelkezik arról, hogy milyen eljárási cselekmények tartoznak bírói hatáskörbe. A kénysztörlési eljárásban valamennyi, a Javaslat hatálya alá tartozó szervezet tekintetében kizárt a költségkedvezmény engedélyezése. A költségkedvezmény engedélyezésének tilalma a jogszabályon alapuló költségkedvezményt nem érinti. A Javaslat az eljárásban megengedi a személyes meghallgatást. Bizonyítást a bíróság hivatalból is elrendelhet, ha a kénysztörlési eljárást törvényességi felügyeleti eljárás vagy végelszámolás előzte meg, a bíróság a törvényességi felügyeleti eljárás illetve a végelszámolási eljárás iratait is beszerzi. A bíróság általános intézkedési kötelezettségének határideje kénysztörlési eljárásban fő szabály szerint tizenöt munkanap.

93. §

A Javaslat lehetővé teszi, hogy a szervezet a kénysztörlési eljárás alatt a szokásos napi működését folytassa, ha úgy nyilatkozik, hogy a törvényes működése helyreállításával és egyéb feltételek teljesítésével a kénysztörlési eljárás megszüntetését fogja kérni. A szervezet csak a Javaslatban meghatározott időszakban nyújthat be ilyen kérelmet. Bizonyos helyzetekben a Javaslat nem teszi lehetővé ilyen kérelem benyújtását.

A működés csak a szokásos napi üzletmenetre vonatkozhat, tehát a szervezet a szokásos megrendeléseket teljesítheti, munkavállalóinak bért fizethet stb. Ha a szervezet nem nyújtja be a kérelmet, vagy az jogerősen visszautasításra vagy elutasításra kerül, a szervezet továbbiakban nem végezhet üzletszerű gazdasági tevékenységet. E jogkövetkezmény a törvény erejénél fogva áll be, arról a bíróságnak külön végzést nem kell hoznia.

94. §

A Javaslat megtartja azt a szabályt, amely szerint a szervezet a kénysztörlési eljárás céljával ellentétes döntéseket nem hozhat. A Javaslat pontosabban rögzíti, hogy bár a vezető tisztségviselő nem kerül törlésre, képviseleti joga azonban korlátozottá válik. A vezető tisztségviselő továbbra is képviseli a szervezetet a hatósági és bírósági eljárásokban és az üzleti életben, azonban az előírások betartásával tehet jognyilatkozatot. A kénysztörlési eljárás alatt a szervezet vagyonának elidegenítése vagy a megterhelése esetén a Javaslat a jogügylethez a semmisség jogkövetkezményét fűzi. Ha a szervezet a szokásos napi működését folytathatja, akkor megtehet minden olyan intézkedést, ami ahhoz szükséges, hogy a kénysztörlés megszüntetéséhez szükséges feltételeknek meg tudjon felelni. Azonban ebben az esetben is a hitelezői érdeket figyelembe véve kell eljárnia a szervezetnek és az ügyvezetésnek.

95. §

A kénysztörlési eljárás megindításáról rendelkező végzésben felhívást kell közzétenni annak érdekében, hogy a szervezet vagyoni helyzete minél szélesebb körben feltárható legyen. Ennek érdekében a Céglközönyben történő közzétételtől számított 40 napon belül lehet megtenni a bejelentéseket. A kénysztörlés kezdő időpontja a közzététel napja.

96. §

A rendelkezés részletesebben határozza meg a követelés bejelentésének tartalmi elemeit annak érdekében, hogy a Javaslatban szabályozott részletes vizsgálat hatékonyan legyen lefolytatható.

97. §

A § részletezi, hogy a kénysztörlési eljárás megindításáról rendelkező végzés Céglközönyben történő közzétételével egyidejűleg milyen intézkedéseket kell tennie a bíróságnak a szervezet vagyonának feltárása érdekében.

98. §

A § meghatározza a vezető tisztségviselőknek és a tagoknak a szervezettel kapcsolatos adatszolgáltatására vonatkozó rendelkezéseit, a mulasztás jogkövetkezményét. A vezető tisztségviselő, illetve a volt végelszámoló köteles az az adózás rendjéről szóló törvény szerinti adókötelezettségeket teljesíteni, valamint a kénysztörlés

kezdő időpontját megelőző nappal, mint mérlegfordulónappal, számviteli beszámolót készíteni, majd azt a számviteli törvényben foglaltak szerint letétbe helyezni és közzétenni. Abban az esetben, ha a szervezetnek munkaviszonyban álló munkavállalói vannak, kénysztörlesztés kezdő időpontját követő húsz napon belül a kénysztörlesztés alatt álló szervezettel jogviszonyban álló munkavállalók részére a kénysztörlesztési eljárás kezdő időpontjáig esedékes bért kifizetni.

99. §

Abban az esetben, ha a szervezetnek van még munkavállalóval fennálló munkaviszonya, és a felszámolási eljárás megindítására nincs lehetőség, úgy a bíróság feladata a felszámoló névjegyzékéből ún. Bérgarancia biztost kijelölni, akinek feladata kiadni a munkaviszonyra vonatkozó jogszabályokban előírt igazolásokat és igényelni a Bérgarancia Alapból kérhető támogatást.

A Bérgarancia biztos köteles tájékoztatni a bíróságot feladatainak maradéktalan elvégzéséről. Készkiadását és munkadíját a bíróság végzésben állapítja meg, rendelkezve egyidejűleg annak kifizetéséről.

100. §

A Javaslat a kénysztörlesztési eljárásban meghatározott ideig lehetőséget biztosít arra, hogy a szervezet teljesítse a törvényes működéshez szükséges feltételeket, és kérje a kénysztörlesztési eljárás megszüntetését. Ha nem áll fenn kizáró ok, és ha a kénysztörlesztés elrendelésének oka már nem áll fenn, a szervezet érvényes adószámmal rendelkezik, és a szervezettel szemben fennálló tartozás kielégítése megtörtént, valamint megfizette az illetéket, a Javaslat megteremti a lehetőséget a kénysztörlesztési eljárás megszüntetésére.

Nincs helye a kérelem előterjesztésének, ha a szervezet törvény erejénél fogva történő megszűnése bekövetkezett vagy a megszűnési ok bekövetkeztét bíróság állapította meg, de a kénysztörlesztést azért rendelte el a bíróság, mert a szervezet a végelszámolást határidőben nem fejezte be, vagy nem is indította meg a végelszámolási eljárást. Nincs helye a kérelem előterjesztésének akkor sem, ha a kénysztörlesztési eljárás más bíróság jogerős határozata alapján indult (pl. egyesület feloszlását kimondó jogerős bírósági határozat alapján indult kénysztörlesztési eljárás).

101. §

A Javaslat előírja, hogy ha az eljárás kérelemre nem került megszüntetésre, a bíróság megvizsgálja a vezető tisztségviselő és a tag korábbi eljárásának, magatartásának felróhatóságát a kénysztörlesztési eljárásra vezető törvénytől működés létrejöttében és fenntartásában. Noha a Ptk. 3:90. § (4) bekezdésében foglaltak alapján a részvénytársaság részvényese a társaság tagjának számít, a tagi mulasztás vizsgálata alól nyilvánosan működő részvénytársaság esetén a Javaslat felmentést ad, mivel a jogi személyek nyilvántartása a nyilvánosan működő részvénytársaság tagjait nem tartja nyilván, és tagi minőségük, a társasághoz fűződő kapcsolataik is sajátosak.

102. §

A bíróság végzésben összegzi a bejelentett követeléseket, valamint a szervezettel kapcsolatos egyéb körülményeket. A bíróságnak lehetősége van arra, hogy a nem megfelelő módon alátámasztott, vagy nem megfelelő tartalommal bejelentett követeléseket figyelmen kívül hagyja és vitatottként jelölje meg.

103. §

A bíróság a Javaslat szerinti vezető tisztségviselőt, illetve tagot nyilatkozattételre hívja fel. A bíróság a hitelezői bejelentésekről, valamint az egyéb vizsgálandó körülményekről tájékoztatja az eltiltással érintett személyeket.

A vizsgálat arra terjed ki, hogy vizsgálatba bevont, ún. eltiltással érintett személyeknek a szervezetben betöltött pozíciója alapján milyen intézkedéseket kellett volna megtenniük annak érdekében, hogy helyreálljon a szervezet törvényes működése (vagy a szervezet végelszámolás útján törlésre kerüljön), és mik voltak azok az intézkedések, amelyeket ténylegesen meg is tett.

A Javaslat a vizsgálódás körét a kénysztörlesztési eljárás megelőző két évre is kiterjeszti, és szükség szerint bevonásra kerül a korábbi vezető tisztségviselő és tag is.

Az eltiltással érintett személynek arról szükséges nyilatkoznia, hogy vitatja-e a követeléseket, valamint tájékoztatást kell adnia a bíróságnak arról is, hogy a megvalósított mulasztások elkerülése érdekében milyen intézkedéseket tett. Az általános szabályok szerinti okirati bizonyításon kívül a kénysztörlési eljárás alapvető eljárási szabályai alapján a bíróság az általa szükségesnek tartott bizonyítást hivatalból is elrendelheti, az ügyben érintettektől írásbeli nyilatkozatot kérhet. A bíróság szükség esetén személyes meghallgatást tart.

A Javaslat az el nem érhető személyek vonatkozásában speciális szabályozást ad. Ennek oka, hogy a gyakorlatban a szervezetek tagjai, vezető tisztségviselői azt a magatartást tanúsítják, hogy a szervezet jogutód nélküli megszüntetésével együtt járó feladatok elvégzése helyett elérhetetlenné válnak. E magatartás azonban nem vezethet ahhoz, hogy mentesüljenek a kénysztörlési eljárásban alkalmazható intézkedések alól. A jelenlegi jogszabályok és informatikai lehetőségek ma biztosítják, hogy a bíróság az érintett személyek aktuális lakóhelyét megismerje, akkor is, ha a személy jelenlegi lakóhelye és esetlegesen a jogi személyek nyilvántartásából való törléskori lakóhelye nem azonos. Ebből következően megelőzhetőek ma már a „rossz” címre küldött értesítések miatti akadályok és eljárási nehézségek.

Az eltiltással érintett személyek az adatszolgáltatási, nyilatkozattételi kötelezettségük elmulasztásával nem kerülhetnek jobb helyzetbe, mint azok a személyek, akik a bíróságnak megadják a szükséges információkat, és eleget tesznek a nyilatkozattételi kötelezettségüknek. A rendelkezés a nyilatkozat elmulasztása esetén sem zárja ki az, hogy a bíróság az [Az eltiltás feltételei, eltiltás alkalmazása] § (1) bekezdés a) pontja szerinti eltiltást megállapítsa, ha az ügy összes körülménye alapján felmerül az eltiltással érintett személy közrehatása, és a nyilatkozata elmaradása is azt erősíti, hogy fennállnak az eltiltási feltételek, vagyis úgy kell tekinteni, hogy az eltiltással érintett személy nem tudta kétséget kizáróan igazolni azt, hogy az elvárható minden intézkedést megtett a szervezet törvénysértő működésének megszüntetése, a szervezet által megvalósított mulasztás megszüntetése érdekében. Ebben az esetben az eltiltással érintett személy nyilatkozattételi mulasztása nem mentesíti az [Az eltiltás feltételei, eltiltás alkalmazása] § (1) bekezdés a) pontja szerinti eltiltás és annak jogkövetkezménye alól. Előfordulhat ugyanakkor, hogy a nyilatkozattételi mulasztás azzal jár, hogy a bíróság nem tudja vizsgálni az [Az eltiltás feltételei, eltiltás alkalmazása] § (1) bekezdés a) pontja szerinti eltiltás megállapításához szükséges körülményeket. Elsődlegesen erre az esetre rendelkezik a szabály pénzbírság kiszabhatóságáról; nem kizárva ugyanakkor azt, hogy akár az [Az eltiltás feltételei, eltiltás alkalmazása] § (1) bekezdés a) pontja szerinti eltiltás megállapítása mellett is kiszabható a pénzbírság.

104. §

A Javaslat értelmében a szervezettel szemben követelést bejelentőknek több információt kell megadniuk a követelésről. A bejelentőnek követelését okirattal alá kell támasztania. Az eltiltással érintett személy ugyanakkor vitássá teheti a követelést. Ha az eltiltással érintett személy a bejelentett követelést teljes egészében vagy részben vitatja, meg kell jelölnie a vitatást megalapozó tényeket és csatolnia kell eredetben vagy másolatban az ezt bizonyító okiratokat. Ha a bíróság a vitás tényét elfogadja, a követelést a továbbiakban vitatott követelésként kezeli.

Az eljárásban a közokiraton alapuló követelés jogalapját nem lehet vitatni.

A követelés vitatása esetén a bíróság nyilatkoztatja a követelést bejelentőt is.

105. §

A bíróságnak a törvénysértő működés vizsgálata eredményeként a szervezet törlésének elrendelése mellett döntenie kell abban a kérdésben, hogy terheli-e felelősség a vezető tisztségviselőt, vagy tagot (illetve az eljárásba bevont volt vezető tisztségviselőt és volt tagot) a törvénysértő működés tekintetében, megszegte-e a fenti személy az eljárásban őt terhelő együttműködési és tájékoztatási kötelezettséget. Amennyiben ezt megállapíthatónak látja, végzésben határoz az eltiltással érintett személy eltiltásáról. A bíróságnak az eltiltás alkalmazása során azt kell vizsgálnia, hogy az eltiltással érintett személy mindent megtett-e annak érdekében, hogy elkerülje a fennálló helyzetet. Az eltiltás alkalmazása tekintetében az eltiltással érintett személynek kell bizonyítania, hogy őt nem terheli mulasztás, az általában elvárható módon járt el.

A bíróság abban az esetben mellőzheti az eltiltást, ha kétséget kizáró módon bizonyításra került, hogy az adott személy az általában elvárható minden intézkedést megtett. Ha ezt nem bizonyítja, vagy ha együttműködési

kötelezettségének megsértésével nem nyilatkozik, ezzel megghiúsítja a törvénysértő működés kialakulásában vagy fenntartásában való felelősség felróhatóságának vizsgálatát, a bíróság a szankció alkalmazásáról dönt.

A bíróság a végzésében rendelkezik arról is, hogy e személy a kénysztörlési eljárásban bejelentett és ki nem elégített – nem vitatott – követelésekért korlátlanul felel, ha pedig több ilyen személy eltiltásáról és felelősségéről határoz a bíróság, akkor e személyek felelőssége egyetemleges. Ezen szankció alkalmazására csak a [Az eltiltás feltételei, eltiltás alkalmazása] § (1) bekezdés a) pontja szerinti eltiltási esetében kerül sor. A bíróság eltiltó végzése ellen fellebbezésnek van helye.

Az eltiltás jogintézménye a hitelezővédelmi szempontok és a gazdasági élet tisztaságának biztosítása érdekében jelentős szankciót jelent. Azok a személyek, akiknek tevékenysége következtében a gazdasági élet tisztaságába vetett bizalom megrendült, valamint a közérdek sérelme is felmerül, enyhébb szankciók alkalmazása nem nyújtana kellő védelmet. Az eltiltás eredményeként – a vállalkozáshoz való jog és a foglalkozás szabad megválasztása jogának szükséges korlátozásával – e személyek bizonyos időre távol maradnak a gazdasági élettől. Az eltiltással egyidejűleg a hitelezők védelme érdekében a bíróság a kénysztörlési eljárásban bejelentett hitelezői követelések erejéig – a [Az eltiltás feltételei, eltiltás alkalmazása] § (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben – az eltiltott személyek felelősségéről is rendelkezik. Ez a felelősség elkülönül a társasági jogi felelősségáttörési szabályoktól, attól független, önálló szankciót jelent.

106. §

Eltiltásnak akkor is helye van, ha a bíróság a kénysztörlési eljárást megszünteti, mivel a szervezet ellen felszámolási eljárás kezdeményezésének a feltételei állnak fenn, és emiatt a szervezet törlésének elrendelésére a felszámolási eljárásban kerül sor. Ennek megfelelően – a korábbi szabályokat megtartva – rendelkezik úgy a Javaslat, hogy a szervezet felszámolási eljárásban jogi személyek nyilvántartásából való törlésének elrendelését követően a kénysztörlési eljárást folytatva kell vizsgálni a közrehatást és dönteni az eltiltás tárgyában. E rendelkezés indoka abban rejlik, hogy a bíróság a felszámolás kezdeményezésére tekintettel nem vizsgálta az eltiltással érintett személynek a törvénysértő működésben való közrehatását, és e körülmény vizsgálata, tisztázása nem képezte a felszámolási eljárás tárgyát sem.

107. §

Az eltiltás jogkövetkezménye, hogy az eltiltott személy az eltiltás hatálya alatt a nyilvánosan működő részvénytársaság kivételével nem szerezhetsz gazdasági társaságban többségi befolyást, nem válhat gazdasági társaság korlátlanul felelős tagjává, egyéni cég tagjává, továbbá nem lehet szervezet vezető tisztségviselője (cégvezetője), felügyelőbizottsági tagja.

Az eltiltás időtartamát a Javaslat differenciáltan határozza meg. Az eltiltás időtartama egy, három, illetve öt év lehet főszabály szerint, attól függően, hogy a kénysztörlési eljárásban milyen összegű, jogerősen nem vitatott követelést jelentettek be. Akkor is egyéves eltiltásról kell rendelkezni, ha követelést nem jelentettek be, mellőzési feltétel nem áll fenn. Amennyiben a felszámolási eljárást lefolytató bíróság a szervezet jogi személyek nyilvántartásából való törlésének elrendeléséről döntött, az eltiltás időtartama a felszámolási eljárásban kielégítetlenül maradt követelések mértékéhez igazodik.

Az eltiltás kezdő napja az eltiltást kimondó határozat jogerőre emelkedésének napja. Az eltiltó végzés jogerőre emelkedése napjával az eltiltás kezdetét és végét a jogi személyek nyilvántartásába be kell jegyezni. A Jszytv. szerint az eltiltásra vonatkozó adatok feltüntetésének nem akadály, hogy az érintett szervezet vagy az eltiltott személy a nyilvántartásból az eltiltás bejegyzését megelőzően törlésre került.

Ha ugyanazon személyt több szervezet vonatkozásában is eltiltják, akkor az eltiltás idejére a Jszytv. rendelkezései irányadók. Eszerint, ha az eltiltás időbeli hatálya a leghosszabb eltiltás kezdő időpontjához igazodik. Ha azonban a leghosszabb eltiltás időtartamából az újabb eltiltás jogerős elrendelésekor kevesebb idő van hátra, mint az újabb eltiltás időtartama, az eltiltott személy eltiltásának időbeli hatálya meghosszabbodik az újonnan elrendelt eltiltás és a korábbi eltiltásból még hátralévő időtartam különbségével.

A § (2) bekezdése az eltiltott taggal szemben azt a korlátot állítja, hogy tagsági befolyásának mértékét vagyoni szolgáltatás ellenében történő átruházással, illetve ajándékozással nem növelheti, kivéve, ha ezáltal befolyása a társaságban nem éri el a többségi befolyás mértékét. E szabályból következően korlátozott tagi felelősség mellett

működő társaságban az eltiltott szerezhethet akár többségi befolyást elérő mértékű részesedést is a fenti körbe nem eső esetekben [például örökléssel vagy ha a kft. a saját üzletrészt a tagoknak törzsbetéteik arányában térítés nélkül átadja, lásd a Ptk. 3:175. § (3) bekezdését]. A fent írtakból következően az eltiltás nem jár a már fennálló részesedés kényszer-értékesítésével, még akkor sem, ha az eltiltott az eltiltáskor már többségi befolyással rendelkezett, sőt a tagi részesedés megszerzését is csak meghatározott körben zárja ki.

Vezető tisztségviselő eltiltása esetén a Jszytv. rendelkezése alapján ha az eltiltott vezető tisztségviselő a szervezet jogi személyek nyilvántartásába bejegyzett képviselője, az eltiltásra vonatkozó adatok feltüntetése mellett a vezető tisztségviselőt egyben törölni kell a nyilvántartásból.

A Jszytv. arról is rendelkezik, hogy az eltiltás hatálya alatt álló személyt a Hatóság törli mindazon szervezet fennálló nyilvántartási adatai közül, ahol mint vezető tisztségviselő, cégvezető vagy felügyelő bizottsági tag szerepel, azonban az eltiltásra vonatkozó nyilvántartási adatokat ezen szervezet nyilvántartási adatai közé nem jegyzi be. A Ptk. 3:113. § (2) bekezdésében, illetve 3:26. § (5) bekezdésében írtak nem adnak lehetőséget ugyanis arra, hogy ezen tisztségeket olyan személy töltsse be, akivel mint vezető tisztségviselővel szemben kizáró ok áll fenn.

Az eltiltott vezető tisztségviselő vagy felügyelőbizottsági tag jogi személyek nyilvántartásából történő törlésével előállhat olyan helyzet, hogy a szervezetnek nem lesz vezető tisztségviselője, vagy felügyelőbizottsági tagok száma nem éri el a törvényben vagy a létesítő okiratban meghatározott minimumot. Ez esetben a Jszytv. alapján a Hatóság felhívást intéz a szervezethez, hogy harmincnapos határidőn belül a szükséges változásbejegyzési kérelmet terjessze elő. A határidő eredménytelen elteltét követő munkanapon a Hatóság a szervezettel szemben törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményez. Cégvezetők jogi személyek nyilvántartásából történő törlése esetén a Hatóságot intézkedési kötelezettség csak akkor terheli, ha az érintett szervezet létesítő okirata szerint a szervezetnél cégvezetőnek, illetve meghatározott számú cégvezetőnek kell működnie.

108. §

A Javaslat meghatározza, hogy milyen mértékű vagyon, illetve követelés szükséges a felszámolási eljárás kezdeményezéséhez. A Javaslat az egymillió forint összértékű követelés bejelentését olyan jelentősnek tekinti, amely miatt, tekintet nélkül a vagyonfelmérés során feltárt vagyon mértékére, felszámolási eljárás kezdeményezésének van helye. Ha van követelés bejelentés, azonban annak összértéke nem éri el az egymillió forintot, akkor van helye felszámolási eljárás kezdeményezésnek, ha a szervezet vagyona az egymillió forint értéket eléri. A Javaslat fenntartja a felszámolási eljárást kezdeményező okok közül továbbá a peres eljárásra vonatkozó rendelkezést is. Annak érdekében, hogy csak abban az esetben kerüljön sor felszámolásra, ha a szervezet vagyonának növelésére esély lehet, mert a szervezet pénzkövetelés vagy pénzben kifejezhető követelés megtérítésére irányuló peres eljárásban felperesként vesz részt.

Ha a szervezet törlésének elrendelésére sor kerül, de a szervezet fellelhető vagyontárggyal rendelkezik, – a szervezetre vonatkozó jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 3:48. § (2) bekezdésének a jogi személy jogutód nélküli megszűnésének vagyonfelosztási szabályai alkalmazásával dönt a vagyontárgynak a tagok közötti felosztásáról. Ennek azért is nagy jelentősége van, mert a szervezet törlésével jogalanyiságát s így perképesességét is elveszti, ha tehát valamely hitelező a törölt szervezettel szemben a törlést követően kíván igényt érvényesíteni, azt az utófelelősség szabályai szerint megteheti, az általa indítandó perben a felosztott vagyonból részesülő tagok személyében korlátozott felelősségi formájú szervezet esetében is tud alperest nevezni. Ha a szervezetnek olyan vagyontárgya maradt, amely közhiteles vagy közérdekvédelmi nyilvántartásban szerepel, akkor a vagyontárgyra vonatkozóan a bíróságnak a szervezet tulajdonjoga törlése mellett a tagot megillető tulajdonjog bejegyeztetéséről is rendelkeznie kell a törlést elrendelő végzésben, ezzel elkerülhetővé válik a feleslegesen indítandó vagyonrendezési eljárás. Ha a bíróság a szervezet vagyoni helyzetének felmérése során a szervezetet megillető vagyoni értékű jog fennállásáról, illetve a szervezet javára vagy érdekében feljegyzett tényről szerez tudomást, a végzésben rendelkezik ezen jog, illetve tény törlésének elrendeléséről is, annak érdekében, hogy ezen törlésre ne vagyonrendezési eljárásban kerüljön sor, hanem a kénysztörlési eljárásban végleg és megnyugtatóan rendeződjene a szervezet jogviszonyai.

109. §

Az 1997. évi CXLV. törvényt felváltó 2006. évi V. törvény alapjaiban nem változtatott a vagyonrendezési eljárás szabályain. A Javaslat ugyanezt az elvet követi, megtartja a vagyonrendezés jól bevált szabályait, ugyanakkor a szabályok átstrukturálása által az eljárást átláthatóbbá teszi, pontosít egyes szabályokon.

110. §

A vagyonrendezési eljárás arra hivatott, hogy a szervezet jogi személyek nyilvántartásából való törlését követően a szervezet tulajdonában állt vagyontárgyak előkerülése esetén azok jogi sorsát rendezze.

A Ptk. 3:171. §-ában foglalt anyagi jogi jogszabályi rendelkezésből következően a Javaslat vagyonrendezési eljárás lefolytatását biztosítja akkor is, ha a létező (tehát jogi személyek nyilvántartásából nem törölt) korlátolt felelősségű társaságban üzletrésszel rendelkező belföldi jogi személy tag jogutód nélkül úgy szűnt meg, hogy üzletrészéről nem rendelkeztek. Ha ezen ok alapján indult vagyonrendezési eljárás folytán sem lesz az üzletrésznek új jogosultja, a Ptk. 3:171. § alapján a társaság az üzletrész bevonásáról vagy az üzletrész tagok közötti – törzsbetétek arányában történő – felosztásáról köteles dönteni. Ha a létező korlátolt felelősségű társaságban külföldi jogi személy tag szűnik meg jogutód nélkül, nem kerül sor vagyonrendezési eljárásra, e helyett a megszűnt külföldi tag üzletrészére vonatkozó eljárásnak van helye.

Vagyonrendezést kizáró körülmény, ha a vagyontárgy ténylegesen nem lelhető fel, vagy ha a vagyontárgy végrehajtási eljárás alatt le van foglalva.

111. §

A bíróság a vagyonrendezési eljárás során hivatalból a Javaslatban meghatározott esetekben jár el. Hivatalból jár el a bíróság, ha a közhiteles vagy közérdekvédelmi nyilvántartást vezető hatóság jelzi a bíróságnak, hogy az általa vezetett közhiteles nyilvántartás a törölt szervezet tekintetében rendezetlen státusszal rendelkező vagyontárgyat tartalmaz. A nyilvántartások közhitelességének biztosítása érdekében elemi érdek, hogy a vagyontárgyakat magában foglaló nyilvántartásokban csak olyan vagyontárgyak szerepeljenek, melyek a valós viszonyokat tükrözik.

Jogalkalmazási visszajelzések alapján a Javaslat hivatalból történő eljárási okként újdonságként nevesíti azt az esetet is, amikor büntetőügyben eljáró bíróság, ügyészség, nyomozó hatóság, a szabálysértési vagy közigazgatási hatósági eljárásban a hatóság, bírósági végrehajtási eljárás során a bírósági végrehajtó vagy más bírósági eljárásban eljáró bíróság bejelenti, hogy a törölt szervezet tulajdonába tartozó vagyontárgyról tudomása van.

Hivatalból van helye vagyonrendezési eljárásnak ingatlan-nyilvántartási bejegyzés elrendelésének végrehajthatatlansága esetén.

112. §

A § felsorolja a vagyonrendezési eljárás kérelmezőinek körét, a kérelem tartalmi elemeit és mellékleteit. Fontos kiemelni, hogy a törölt szervezet az eljárás kezdeményezésére nem jogosult, tekintettel arra, hogy a jogi személyek nyilvántartásából való törlést követően jogalanyiságát elvesztette.

Az eljárásban a jogi képviselőt nem kötelező. Az eljárás kezdeményezésekor a vagyontárgy azonosításához szükséges adatokat és iratokat a kérelemnek tartalmaznia kell.

A § határidőt állapít meg a jogutód nélkül megszűnt tag üzletrészének értékesítését szolgáló vagyonrendezési eljárás megindítása tekintetében.

113. §

A vagyonrendezési eljárás megindítása iránti kérelem általános vizsgálatára – speciális rendelkezés hiányában – az általános intézkedési határidő, ha a kérelem visszautasításának nincs helye, a kérelem érdemi vizsgálatát a bíróság tizenöt munkanapon belül végzi el, mely során hivatalból is beszerezhet okiratokat, meghallgathatja a törölt szervezet volt tagjait és az esetleg fellelhető korábbi vezető tisztségviselőit. A vagyonrendezési eljárást csak abban az esetben indítja meg a bíróság, amennyiben az adott vagyontárgy ténylegesen fellelhető, a vagyontárgy a törölt szervezet tulajdonában állt és valószínűsíthető, hogy a vagyontárgy értéke kellő fedezetet

biztosít az eljárás lefolytatásával kapcsolatosan felmerülő költségek megtérítésére. Ellenkező esetben a bíróság a vagyonrendezés megindítására irányuló kérelmet elutasítja és – ha a vagyontárgyra a kérelmező vagy kérelmezők igényt tartanak – a vagyontárgyat a kérelmező, illetve több kérelmező esetén a kérelmezők közös tulajdonába adja. Ha a vagyontárgyra nem tartanak igényt, az ingó vagyontárgy a Ptk. szabályai szerint uratlan vagyonnak minősül, ingatlan vagyontárgy esetében – tekintve hogy ingatlan tulajdonjogával a Ptk. 5:30. § (2) bekezdésében foglaltak alapján felhagyni nem lehet – pedig az állam tulajdonjogának az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzését rendeli el a bíróság. A vagyonrendezési eljárást elutasító végzés, mint az eljárást befejező végzés ellen a Pnp. 1. § (5) bekezdése alapján van helye fellebbezésnek. A vagyonrendezési eljárást megindító végzés nem eljárást befejező végzés, a Javaslat nem mondja ki, hogy fellebbezhető, ezért ellene nincs helye fellebbezésnek.

Ha a bíróság a vagyonrendezési eljárást megindítja, a végzésben vagyonrendezőt rendel ki, valamint az eljárás tárgyát képező vagyontárgy megjelölésével felhívja a törölt szervezet volt hitelezőit, illetve tagjait, hogy a vagyontárgyra vonatkozó igényeiket a közzétételtől számított harminc napon belül a vagyonrendezőnek jelentsék be, illetve csatolják az igényt megalapozó okiratokat, és a végzést a Cégléletről közzéteszi. A bíróság a zálogjog jogosultját – amennyiben a vagyontárgy zálogjoggal terhelt – közvetlenül is megkeresi. Amennyiben a zálogjog jogosultja a bíróság által megállapított határidőben nem jelent be igényt, a Javaslat ehhez szigorú jogkövetkezményt fűz: a zálogjog a törvény erejénél fogva megszűnik.

A vagyonrendezési eljárásban tulajdoni igények nem tisztázhatók, erre a széles körű bizonyítási lehetőségekkel járó polgári per indítása alkalmas. A vagyonrendezési eljárás rendes menete szerint a törölt szervezet tulajdonát képező vagyontárgy értékesítéséből befolyó összegből kerülhet sor a hitelezői követelések kielégítésére, a vagyonrendezési eljárás tárgya csak kivételes esetben kerül a kérelmező tulajdonába. Aki a vagyontárgyra tulajdoni igényt támaszt, ezt az igényt a vagyonrendezési eljárásban nem érvényesítheti, tulajdoni pert viszont a jogalanyiságát veszített törölt szervezet ellen nem tud indítani. Ezért meg kellene várnia a vagyontárgy vagyonrendezési eljárásban történő értékesítését, majd a vagyontárgyat megszerző vevő ellen indíthatna pert a tulajdonjogának megállapítása iránt. Ez mind a tulajdoni igény jogosultja, mind a vagyonrendezési vevő számára méltánytalan helyzetet teremtené, de a bíróságokat is felesleges eljárásokkal terhelné meg, ezért szükséges biztosítani a tulajdoni per megindításának lehetőségét, amellyel elkerülhetővé válik olyan vagyontárgyak vagyonrendezése, melyek valójában már nem képezik a törölt szervezet tulajdonát. A Javaslat megteremti annak lehetőségét, hogy a vagyonrendezési eljárásban nem tisztázható tulajdoni igényt még az eljárás befejezése előtt az igényjogosult perben érvényesíthesse, és ameddig e vagyontárgy tulajdonjoga el nem dől, a vagyonrendezési eljárás ne fejeződhessen be. Ha a tulajdoni igény jogosultjának keresete eredményes, a vagyonrendezési eljárás erre tekintettel megszüntethető, ha pedig a keresete elutasításra kerül, a felfüggesztett vagyonrendezési eljárás folytatható, de ekkor már a vagyonrendezési eljárás során per- és igénymentesen lehet vagyontárgyat szerezni. Az elbirtoklással (a jogcímes elbirtoklással) vagy más címen bekövetkezett tulajdonszerzés megállapítására irányuló pert a bejegyzett tulajdonos, mint alperes ellen kell megindítani. Természetes személy tulajdonos esetében a Ptk. 7:74. §-ában foglaltakra figyelemmel, ha a tulajdonos meghal, nem fordulhat elő, hogy a pernek ne legyen alperese. Jogi személy tulajdonos esetében azonban, ha a jogi személy időközben jogutód nélkül megszűnt és a jogi személyek nyilvántartásából törölték, jogalanyiságát elveszti, így ellene per sem indítható. A tulajdonjog megállapítása iránti pernek emiatt nem lesz alperese, ezért meg kell nevezni egy olyan virtuális alperest, akivel szemben az ilyen kereset benyújtható. Ezért a keresetet a bíróság által kirendelt ügygondnok ellen kell megindítani.

114. §

A § szabályozza a vagyonrendező jogszabálysértő intézkedése vagy mulasztása ellen előterjeszthető kifogást.

Ha a hitelező bejelentése nem igényli a vagyonrendezéssel kapcsolatban vagyontárgy tulajdoni igénye megállapítását, akkor a vagyonrendezési eljárásban jelenti be az igényét a vagyonrendezőnek. A § külön is nevesíti azt az esetet, amikor a vagyonrendező nem fogadja el a bejelentett igényt.

A vagyonrendezési eljárásban előterjeszthető kifogás további szabályai az általános részben kerültek elhelyezésre.

115. §

A vagyonrendező a vagyontárgyat kizárólag nyilvános pályázat vagy árverés keretében értékesítheti a felszámolási eljárás során alkalmazott nyilvános értékesítésre vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásával. A Javaslat a Ctv.-vel egyezően kimondja, hogy az értékesítés során befolyt összeg az eljárás költségeinek és a vagyonrendező díjának és

költségeinek megtérítésére szolgál, ezt követően kerülhet sor a hitelezői igények kielégítésére. Ha a befolyt összeg nem elegendő valamennyi hitelezői igény kielégítésére, a hitelezők között az összeget követeléseik arányában kell felosztani.

Ha nincs hitelezői igénybejelentés, vagy a rendelkezésre álló összeg a hitelezői igényeket meghaladja, az összeg felosztása a volt tagok között – a létesítő okirat eltérő rendelkezésének hiányában – a szervezet törlésekor fennálló részesedésük arányában történik meg azzal, hogy azt a tagot, aki nem jelentett be igényt a vagyonrendezési eljárásban, figyelmen kívül kell hagyni. A tagok a befolyt összegre nem csak vagyoni hozzájárulásuk arányában jogosultak, e tekintetében külön megállapodhatnak, illetve a törölt szervezet létesítő okiratában foglaltakkal összhangban álló felosztást is választhatják. Az értékesítésből befolyt összeg felosztásának szabályai a hivatalból indult vagyonrendezés esetén is irányadóak.

Ha a vagyonrendezési eljárás lefolytatása kötelező és a vagyontárgy értékesítése nem járt sikerrel, a vagyonrendező felmerült költségeinek és díjának megfizetése esetében a vagyontárgyat a jogosultnak természetben kell kiadni. Ha nincs igénybejelentő vagy a kérelmező természetben nem tart igényt a vagyontárgyra, az ingó vagyontárgy a Ptk. szabályai szerint uratlan vagyonnak minősül, ingatlan vagyontárgy esetében – tekintve hogy ingatlan tulajdonjogával a Ptk. 5:30. § (2) bekezdésében foglaltak alapján felhagyni nem lehet – pedig az állam tulajdonjogának az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzését rendeli el a bíróság.

A vagyontárgy nyilvános pályázat vagy árverés útján történő értékesítése helyett az eljárásban részt vevők egyéb megoldás alkalmazására is javaslatot tehetnek.

A vagyontárgy értékesítése kivételesen mellőzhető, ha az eljárásban résztvevők azt közösen kérik, valamint megelőlegezik, illetve megfizetik az eljárás lefolytatásával enélkül is felmerülő költségeket és a vagyonrendező díját és az erre vonatkozó megállapodásukat a vagyonrendezőnek az értékesítés megkezdése előtt bejelentik. Bármely feltétel hiányában az értékesítés nem mellőzhető, a vagyontárgy értékesítésére vonatkozó általános szabályai érvényesülnek.

116. §

A § rendelkezik a vagyonfelosztási javaslat tartalmi elemeiről. Külön kiemelendő, hogy a vagyonfelosztási javaslatban a vagyonelemet az azonosításához szükséges adatokkal kell megjelölni, mely jogszabály alapján közhiteles vagy közérdekvédelmi célból vezetett nyilvántartásban nyilvántartandó vagyontárgy esetében a közhiteles vagy közérdekvédelmi célból vezetett nyilvántartásba történő bejegyzéshez szükséges, jogszabályban meghatározott azonosító adatok pontos megjelölését jelenti.

A bíróság a vagyonfelosztási javaslat megvizsgálását követően megküldi azt az érintetteknek, akik észrevétellel élhetnek. Az észrevételek beérkezését követően a bíróság végzésben dönt a hitelezők követeléseinek kielégítéséről, illetve a hitelezőnek nem minősülő kérelmezők közötti vagyonfelosztásról, valamint szükség szerint meghozza a közhiteles vagy közérdekvédelmi célból vezetett nyilvántartásba bejegyzés elrendeléséről szóló határozatot, továbbá kötelezi a vagyonrendezőt a még szükséges intézkedések megtételére, amennyiben a bíróság a vagyonrendező eljárása tekintetében hiányosságot tapasztal. A bíróság ugyancsak jogosult a vagyonrendező által benyújtott költségelszámolás módosítására is.

Az értékesítés mellőzése esetén a bíróság a vagyonfelosztási javaslatban foglaltak szerint a vagyontárgyat a jogosult tulajdonába, illetve a kérelmezők által meghatározott arányban a jogosultak közös tulajdonába adja. A végzésben határozni kell a vagyonrendező költségeinek és díjazásának összegéről, annak viseléséről is.

117. §

A vagyonrendezési eljárás általános szabályai szerinti, a hitelezők követelésarányos kielégítésének szabálya azokban az esetekben, amikor a szervezet törlésére felszámolási eljárást követően került sor, a hitelezői érdekek sérelmével járhat, ezért a Javaslat az általános szabályoktól eltérő vagyonrendezési szabályokat állapít meg arra az esetre, ha a szervezetet felszámolási eljárást követően törölték a jogi személyek nyilvántartásából.

Felszámolási eljárást követő vagyonrendezési eljárásban csak azok a személyek jelenthetnek be hitelezői követelést, akik a korábbi felszámolási eljárásban nyilvántartásba vett hitelezők voltak. Követelésük továbbá nem haladhatja meg a felszámolási eljárásban meg nem térült követelést. Ebben az esetben tehát új hitelező, vagy újabb hitelezői

igény nem jelenthető be, mert ezen vagyonrendezési eljárás lényegében a felszámolási eljárás utóeljárásának tekinthető.

A jelzett hitelezői sérelem kiküszöbölése érdekében a felszámolási eljárást követő vagyonrendezési eljárásban a felszámolási kielégítési sorrend – a Cstv. 57. §-a – alapján kell a vagyonrendezési eljárásba bejelentkezett hitelezők követelését besorolni, és ilyen sorrend szerint is kapnak a hitelezők kielégítést. Ez az előírás nem változtat természetesen azon a hitelezői kötelezettségen, hogy a vagyonrendezési eljárásba a hitelezőknek be kell jelentkezniük akkor is, ha azt a felszámolási eljárásban megtették. A hitelezői igény figyelembevétele tehát nem automatikus.

A Cstv. 49/D. § alkalmazásának – amely a zálogtárgy értékesítése esetére speciális kielégítési sorrendet ír elő – a vagyonrendezési eljárásban nincs helye, a zálogjogosultak, valamint az azzal egy tekintet alá eső más jogok jogosultjai követeléseinek kielégítése az eljárás költségei kielégítése utáni sorrendben következik.

A vagyonrendező díjára vonatkozóan sajátos szabályok szerint a vagyonértékesítés vételárából a főszabály szerint levonható költségeken túl további költségek is levonhatóak és a vagyonrendező munkadíja is eltér az általános szabályoktól, és közelít a Cstv. szerinti díjazáshoz. A vagyonrendezőt a költségekkel, ráfordításokkal csökkentett vételár 3%-a illeti meg munkadíjként.

A Javaslat kimondja, hogy azon hitelezői követelés vagyonrendező általi besorolása miatt, amely követelés a korábbi felszámolási eljárásban már besorolásra került, és a vagyonrendező is ennek megfelelően járt el, a vagyonrendezési eljárásban kifogás már nem terjeszthető elő. Természetesen az összszegszerűség tekintetében ebben az esetben is megilleti a hitelezőt a kifogás előterjesztésének joga.

118. §

A külföldi tag üzletrésze sorsának rendezése érdekében a korábbi jogszabályi rendelkezésekkel egyezően nem indulhat vagyonrendezési eljárás. Ehelyett a társaság a megszűnt tag üzletrészeire vonatkozó adatok feltüntetésével köteles a Céglőnyben közleményt közzétenni. A közleménynek felhívást kell tartalmaznia arra vonatkozóan, hogy aki az üzletrészre igényt tart, a közzétételtől számított három hónapon belül igényét jelentse be. Amennyiben a három hónap eredménytelenül telik el, az üzletrészt a Ptk. szabályainak megfelelően a korlátozott felelősségű társaságnak be kell vonnia.

119. §

Az e § szerinti vagyonrendezési eljárás egyrészt azon tulajdonjogon kívüli jogosultságok sorsát hivatott rendezni, melyeket a jogutód nélküli megszűnési eljárásban elmulasztottak a nyilvántartásból törölni. Másrészt ezen eljárás a tulajdonjog védelmét is biztosítja azáltal, hogy eszközt teremt arra, hogy a vagyontárgy tulajdonosa a tulajdonjogát a valós viszonyoknak megfelelően, külső behatásoktól mentesen gyakorolhassa. A megszűnt és a jogi személyek nyilvántartásából törölt szervezet a jogalanyiségét elveszítette, így vonatkozásában jogképességről vagy perképességről nem beszélhetünk. A közhiteles nyilvántartásban szereplő vagyontárgy vonatkozásában a törölt szervezet tekintetében bejegyzett jog, vagy javára, illetve érdekében feljegyzett tény törlése a nyilvántartás tisztasága szempontjából kiemelt jelentőséggel bír, illetőleg a vagyontárgy tulajdonosának alapvető érdeke, hogy tulajdonjoga tekintetében a nyilvántartás a valós viszonyokat tartalmazza és tulajdonjogát más személy behatásától mentesen gyakorolja. Az eljárás iránti kérelmet tehát a vagyontárgy tulajdonosa nyújthatja be, akinek azonosítania kell a törölt szervezetet, okiratokkal kell igazolnia, hogy a vagyontárgy tekintetében tulajdonjoggal rendelkezik, továbbá azt, hogy a törölt szervezet javára milyen jog vagy tény került a nyilvántartásba bejegyzésre. Ha a kérelem ezen kritériumoknak megfelel, a bíróság elrendeli e különleges vagyonrendezési eljárás lefolytatását. A bíróság bizonyítási eljárást folytat le.

A bírósági vizsgálat során nagy hangsúlyt kell helyezni a törölt szervezet tekintetében bejegyzett jog vagy tény esetleges átengedésének vizsgálatára. Ennek keretében a bíróság megvizsgálja a szervezet jogutód nélküli megszűnésével összefüggésben keletkezett iratokat, és ha nem áll közvetlen rendelkezésére, beszerzi azokat (levéltártól, harmadik személytől). Ha a szükséges okiratok alapján megállapítható, hogy a jog vagy tény átengedésre került, a bíróság a kérelmet elutasítja. Amennyiben nem került sor átengedésre, vagy annak ténye nem bizonyítható hitelt érdemlően, a bíróság a szerzett jog védelmének érvényesülése érdekében felhívást tesz közzé a Céglőnyben. A Javaslat 30 napos határidőt állapít meg az igénybejelentésre. A határidő jogvesztő,

amiből következik, hogy igazolási kérelem benyújtásának nincs helye, illetőleg a követelés tekintetében az alanyi jogi jogosultság megszűnik. Ha a 30 nap alatt nem érkezik bejelentés, vagy hitelt érdemlően nem tudják bizonyítani a jog vagy tény jogszerű átszállását, a bíróság határozatot hoz, melyben megállapítja, hogy a bejegyzett jog mást nem illet meg, illetve a tény feljegyzéséhez más személynek érdeke nem fűződik. A bíróság által meghozott végzés alapozza meg a nyilvántartást vezető hatóság intézkedését, amely a törölt szervezet tekintetében fennálló bejegyzést a rá vonatkozó jogszabályoktól akár eltérően is e végzés alapján törli a nyilvántartásból.

A Cstv. 83/C. §-ában rendezett, azonos célú eljárás és a jogi személyek nyilvántartásába bejegyzett jog és tény törlése iránti vagyonrendezési eljárás különös és általános szabályi viszonyban van egymással, tehát ha felszámolási eljárás lefolytatása előzte meg a szervezet törlését, a Cstv. szerint kell lefolytatni a vonatkozó eljárást.

120. §

Különleges vagyonrendezési eljárás a végelszámolás lefolytatását követően törölt szervezet vagyónára vonatkozó, kérelemre induló vagyonrendezési eljárás, amely a szervezet volt tagjainak érdekében korrigálni hivatott a végelszámolási eljárás során készült vagyonfelosztási javaslat hiányosságát, hibáját. A Javaslat két esetkört különböztet meg.

Az egyik eset, amikor a végelszámolónak az eljárása során tanúsított legnagyobb gondossága mellett sem volt tudomása egy adott vagyontárgyról, így azt a vagyonfelosztási javaslat nem is tartalmazhatta, így a végelszámolás lefolytatását és a szervezet törlését követően kerül elő a vagyonfelosztási javaslatban nem szereplő vagyontárgy, amelynek a törölt szervezet a tulajdonosa. Az eljárás tárgyát a bankszámlán nyilvántartott pénzeszköz is képezheti. A vagyonfelosztási javaslatban nem szereplő vagyontárgy ebben az esetben ingatlan is lehet. A jogutód nélkül megszűnt és törölt szervezet jogalanyisággal már nem rendelkezik, ugyanakkor a volt tagoknak (részvényeseknek) – tekintettel arra, hogy a szervezet részére az alapításkor, illetve akár a szervezet fennállása alatt is vagyoni hozzájárulást teljesítettek – érdekük fűződik ahhoz, hogy a törölt szervezet újonnan előkerült vagyontárgyából részesüljenek.

A másik eset, ha a vagyontárgy szerepel ugyan a vagyonfelosztási javaslatban, jogszabály alapján közhiteles vagy közérdekvédelmi célból vezetett nyilvántartásban kell nyilvántartani, azonban a vagyontárgy azonosításához a vagyonfelosztási javaslatban megjelölt adatok nem elégségesek a vagyontárgy közhiteles vagy közérdekvédelmi célból vezetett nyilvántartásba történő bejegyzéshez. Az ilyen vagyontárgy ebben az esetben ingatlan nem lehet. Ingatlan esetén ugyanis, ha az szerepelt a vagyonfelosztási javaslatban, azonban ingatlan-nyilvántartási bejegyzési akadály áll fenn, külön eljárási szabályokat állapít meg a Javaslat, melyek alapján végső soron az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés elrendelésének végrehajthatatlansága miatti vagyonrendezési eljárásnak lehet helye.

Az eljárás megindítása iránti kérelemben igazolni kell a törölt szervezet azonosító adatait, az érintett vagyontárgy tekintetében fennálló tulajdonjogi jogosultságot, és be kell mutatni a végelszámolás során elfogadott vagyonfelosztási javaslatot. A volt tagoknak (részvényeseknek) a kérelemhez csatolniuk kell legalább teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt megállapodásukat a vagyontárgy felosztásáról. Mindez azt jelenti, hogy a volt tagok (részvényesek) a kérelem benyújtása előtt egyeztetnek a vagyontárgyból való részesedésük tekintetében. A Javaslat e tekintetben nem határoz meg részletszabályokat, így a volt tagok (részvényesek) szabadon rendelkezhetnek a vagyontárgy felosztásáról: akár egykori vagyoni hozzájárulásuk arányában, vagy a szervezet legutolsó létesítő okiratában foglaltak szerint állapodhatnak meg a vagyontárgy megosztása tekintetében. A javaslat egyértelműen rögzíti, hogy a vagyontárgy nem értékesíthető, azt a volt tagoknak (részvényeseknek) természetben kell kiadni.

121. §

A § rendelkezik az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés elrendelésének végrehajthatatlansága esetén lefolytatandó vagyonrendezési eljárásról, melyre sor kerülhet e törvényben, valamint más törvényben (pl. Jszytv.) meghatározott esetben.

122. §

A Javaslat nem változtat a közhasznú jogállással kapcsolatos eljárások, így a közhasznúvá minősítéssel kapcsolatos eljárás és a közhasznú jogállás megszüntetése iránti eljárás korábbi, a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvényben szereplő szabályain, azokat

egységesítve átemeli a Javaslatba. A közhasznúság feltételeit továbbra is az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény tartalmazza, a Javaslat az eljárási szabályokat adja meg.

123. §

A § a közhasznúvá minősítéssel kapcsolatos eljárás szabályait határozza meg, az eljárás korábbi, a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvényben szereplő szabályain nem változtatva. Az eljárást befejező végzés a közhasznúvá nyilvánítása vagy a kérelem elutasítása, mindkét esetben a Pnp. 1. § (5) bekezdésén alapul a fellebbezési jog.

124. §

A § a közhasznú jogállás megszüntetése iránti eljárás szabályait határozza meg, az eljárás korábbi, a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvényben szereplő szabályain nem változtatva. Az eljárás elsődlegesen hivatalból történik, de van helye a közhasznú szervezet kérelmére, az ügyész vagy az Állami Számvevőszék indítványára.

125. §

A § meghatározza a Jszytv. szerinti nyilvános nyilvántartási irat általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) szerinti megismerhetőségének elrendelése iránti eljárás általános szabályait. Az eljárás kérelemre vagy hivatalból indulhat és az Ákr. szerinti megismerhetőség elrendelése vonatkozhat mind a Hatóság előtti nyilvántartásba vételi eljárásban nyilvántartási iratként benyújtandó okiratra, mind a Jszytv. szerinti elektronikus irattárban már elhelyezett nyilvántartási iratra a létesítő okirat, illetve a létesítő okirat módosítása kivételével.

Kérelemre indult eljárásban a bíróság a kérelem általános szabályai szerinti vizsgálatát egy munkanapon belül végzi el és ezt követően – ha a kérelem érdemi elbírálásának feltételei fennállnak – egy munkanapon belül dönt. Hivatalból indult eljárásban a bíróság egy munkanapon belül dönt.

Nyilvántartási irat Ákr. szerinti megismerhetőségének elrendelése a nyilvántartási irat egészére vagy meghatározott részeire vonatkozhat.

126. §

A Hatóság előtti nyilvántartásba vételi eljárásban nyilvános nyilvántartási iratként benyújtandó okirat Ákr. szerinti megismerhetőségének elrendelését a bíróságtól a nyilvántartásba vételi kérelem benyújtását megelőzően lehet kérni. Ennek oka, hogy az automatikus bejegyzés keretében a nyilvántartási irat nyilvánosságának korlátozásáról dönteni nem lehetséges. Ha a Javaslat csak bejegyzés után tenné lehetővé a kérelem benyújtását, akkor indokolt esetben sem lenne biztosított a nyilvántartási iratban foglalt üzleti és egyéb adatok védelme, hiszen egy ideig az nyilvános iratként lenne kezelve. A Jszytv. szerinti elektronikus irattárban már elhelyezett nyilvános nyilvántartási irat Ákr. szerinti megismerhetőségének elrendelése bármikor kérelmezhető.

Az eljárásban a jogi képviselet kötelező.

A Javaslat meghatározza a kérelem előterjesztésére jogosultak körét. Ha a kérelem nyilvántartásba vételi eljárásban nyilvános nyilvántartási iratként benyújtandó okiratra vonatkozik, a szervezet jogképessége hiányában a kérelmet annak a személynek kell előterjesztenie jogi képviselő útján, aki a Jszytv. alapján a bejegyzési kérelem benyújtására kötelezett. Ilyen személy fő szabály szerint a szervezet törvényes képviseleti joggal rendelkező vezető tisztségviselője, alapítvány alapítója, több alapító esetén az alapítók együttesen, alapítók gyűlése esetén az erre a gyűlés által kijelölt alapító, Kormány által létrehozott alapítvány esetén az alapítói jogok gyakorlójának a Kormány határozatában kijelölt személy, MRP-szervezet esetén az alapító, több alapító esetén az alapítók együttesen.

A Nyilvántartásba bejegyzett szervezet a rá vonatkozó nyilvántartási irat tekintetében terjeszthet elő kérelmet.

Minden más esetben az terjeszthet elő kérelmet, akinek jogos érdeke fűződik a nyilvántartási irat Ákr. szerinti megismerhetőségének elrendeléséhez.

127. §

A § meghatározza, hogy a bíróság milyen feltételek mellett rendelheti el a nyilvántartási irat egészének vagy részének Ákr. szerinti megismerhetőségét. Ezt meghaladóan a bíróság az alábbi döntéseket hozhatja: a kérelemre indult eljárásban a kérelmet visszautasíthatja, a kérelmet elutasíthatja, vagy megállapíthatja, hogy az irat a sérelmezett tartalom nélkül is szerepelhet a jogi személyek nyilvántartásában; hivatalból indult eljárás esetén pedig a bíróság megállapíthatja, hogy az irat a sérelmezett tartalom nélkül is szerepelhet a jogi személyek nyilvántartásában vagy az eljárást megszüntetheti. A kérelmet visszautasító végzés ellen az általános szabályok alapján, a többi, eljárást befejező végzés ellen a Pnp. 1. § (5) bekezdése alapján van helye fellebbezésnek. Ha a fellebbezés a kérelmet elutasító, vagy az eljárást megszüntető végzés ellen irányul, a fellebbezés jogerős elbírálásáig a Jszytv. szerinti elektronikus irattárban már elhelyezett nyilvános nyilvántartási iratot nem lehet nyilvános iratként kezelni.

A közérdekű adatot tartalmazó nyilvántartási iratokkal kapcsolatosan kiemelhető, hogy az ilyen irat Ákr. szerinti megismerhetőségének elrendelése nem érinti az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvényben (a továbbiakban: Infó tv.) és egyéb törvényekben biztosított, a közérdekű adat megismerését szolgáló rendelkezések alkalmazását. Vagyis ezen iratok a jogi személyek nyilvántartása tekintetében lesznek az Ákr. szerint megismerhetőek, azonban azok külön törvény szerinti megismeréshez fűződő jogot a Javaslat nem érinti. Ezt maga az Infó tv. 27. § (8) bekezdése is rögzíti, mikor kimondja, hogy [e] fejezet rendelkezései nem alkalmazhatók a közhiteles nyilvántartásból történő – külön törvényben szabályozott – adatszolgáltatásra.

128. §

A § a Jszytv. szerinti nyilvántartási eljárást megelőző új, előzetes nemperes eljárásként bevezeti a nyilvánosan működő részvénytársaság létesítő okiratának vizsgálata iránti nemperes eljárást, melyben a bíróság azt vizsgálja meg, hogy a nyilvánosan működő részvénytársaság létesítő okirata a Ptk. és a nyilvános részvénytársaságra vonatkozó jogszabályok kógens rendelkezéseivel nem áll-e ellentétben.

129. §

A § a nyilvántartásba vételi eljárást megelőző új, előzetes nemperes eljárásként bevezeti a Ptk. 3:388. §-ában foglalt, végintézkedéssel létesített alapítvány esetén, hogy a bíróság vizsgálja meg, hogy az alapító okirat megfelel-e a kógens jogszabályi rendelkezéseknek.

130. §

A Javaslat lényegileg megtartja a kuratórium tagjának vagy kurátornak a visszahívására vonatkozó speciális, korábban a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvényben foglalt rendelkezéseket.

A Ptk. 3:398. § (2) bekezdése lehetőséget biztosít az alapítói jogok gyakorlójának arra, hogy az alapítványi cél megvalósítását veszélyeztető kuratóriumi tagot vagy kurátort visszahívja. A Ptk. 3:391. § (1) bekezdés c) pontja alapján visszahívási okot az alapító okirat is meghatározhat.

131. §

A Ptk. 3:382. § (4) bekezdése szerint, ha az alapító az alapító okiratban meghatározott határidőn belül a teljes juttatott vagyont nem ruházza át az alapítványra, a kuratórium az alapítót megfelelő határidő tűzésével felszólítja kötelezettségének teljesítésére. A határidő eredménytelen elteltét követően a bíróság – a kuratórium bejelentése alapján – az alapítói jogok gyakorlását felfüggeszti. A felfüggesztés időtartama alatt az alapítói jogokat a bíróság gyakorolja. A Ptk. tehát a bíróság feladatává teszi, hogy az alapító vagyonátruházási kötelezettségének elmulasztása esetén az alapítói jogok gyakorlását felfüggeszse, ezért a Javaslat tartalmazza a felfüggesztéssel és annak megszüntetésével kapcsolatos eljárási szabályokat.

Az új Ptk. a bíróság feladatává teszi, hogy az alapító vagyonátruházási kötelmének elmulasztása esetén az alapítói jogok gyakorlását felfüggeszse, ezért meg kellett alkotni a felfüggesztéssel és annak megszüntetésével kapcsolatos eljárási szabályokat.

132. §

Ha a Ptk. 3:394. §-ának (4) bekezdése alapján nincs az alapítói jogok gyakorlására jogosult személy vagy szerv, akkor a bíróságnak kell határoznia a kezelő szerv (szervezet) kijelöléséről. Tekintettel arra, hogy e körben jogvita nem áll fenn, a kijelölés nemperes eljárásban történhet, s érvényesül a kérelemre történő eljárás elve is. A kérelem akkor terjeszthető elő, ha az alapító nem él a kezelő szerv (szervezet) kijelölésének jogával vagy az alapító által kijelölt szerv (szervezet) a feladat ellátását nem vállalja, illetve ha az alapító halála vagy jogutód nélküli megszűnése miatt az alapítói jogok gyakorlására nem kerülhet sor. A bíróság az alapítvány célja szerinti szakterületen működő szervezettől javaslatot kérhet a kezelő szerv (szervezet) tagjaira vonatkozóan, melyet figyelme vehet, döntése meghozatalánál azonban a törvény – a értelemszerűen – nem köti.

133. §

Az eltiltás jogintézménye két eljárási esetkört érint: eltiltás elrendelhető a szervezettel szemben lefolytatott kénysztörlesztési eljárásban, az ott meghatározottak szerint, valamint a jelen §-ban meghatározott tényállások alapján a jelen § szerinti nemperes eljárásban.

A kénysztörlesztési eljárásban szabályozott eltiltásra akkor kerül sor, ha az érintett szervezettel szemben, amelyben az adott személy vezető tisztségviselő, meghatározott minőségű tag volt, kénysztörlesztési eljárás folyt, továbbá – fő szabály szerint – az eltiltás időtartama a kénysztörlesztési eljárásban bejelentett és meg nem fizetett hitelezői követelés nagyságától függően differenciáltan egy, három, valamint öt év lehet, illetve bizonyos esetben, bejelentett hitelezői követelés hiányában is egy év az eltiltás.

Ezzel szemben ebben a §-ban szabályozott tényállások megvalósulása esetén hivatalból indult nemperes eljárásban tiltja el a bíróság a tagokat, vezető tisztségviselőket, és az eltiltás időtartama egységesen öt év, tehát nem függ a nem teljesített fizetési kötelezettség nagyságától. Az eltiltás alkalmazása nem mérlegelés kérdése, hanem a bíróság jogszabályi rendelkezés folytán fennálló kötelezettsége; az adott személy tekintetében objektív jogkövetkezménye annak, hogy az adott személy fizetési, helytállási kötelezettségének nem tett eleget.

Az (1) bekezdés a) pontja értelmében eltiltandó, akinek felelősségét a szervezet (nemcsak gazdasági társaság) elleni felszámolási eljárás során ki nem elégített hitelezői követelésekért bíróság jogerősen megállapította. E körbe tartoznak például a Cstv. 63. §-a és 63/A. §-a szerint marasztalt személyek.

Az (1) bekezdés b) pontja szerint eltiltandó, aki a gazdasági társaság tartozásáért való korlátlan tagi helytállási kötelezettségének nem tett eleget. E körbe tartoznak a kkt. tagjai, bt. beltagejai.

Az (1) bekezdés c) pontja alapján az a vezető tisztségviselő tiltandó el, akivel szemben a bíróság e törvény hatálya alá tartozó eljárásban pénzbírságot szabott ki, és a jogerős határozat szerinti fizetési kötelezettségének nem tett eleget. Hangsúlyozandó, hogy kizárólag mint vezető tisztségviselővel szemben kiszabott pénzbírság tartozik a tényálláshoz, tehát az az eset nem, ha a bíróság a szervezetet vagy a jogi képviselőt sújtja pénzbírsággal.

A Javaslat szerint akkor tekintendő úgy, hogy az érintett személy fizetési, helytállási kötelezettségének nem tett eleget, ha a végrehajtás nem vezet eredményre, és az adósnak lefoglalható vagyontárgya sincs. Erről a bíróság a végrehajtó, illetve a végrehajtást foganatosító egyéb hatóság (bíróság) elektronikus értesítése, illetve elektronikusan megküldött foglalási jegyzőkönyv alapján értesül. Az eljárás ez alapján hivatalból indul.

Ebben az eljárásban kimondott eltiltás jogkövetkezménye az, hogy az eltiltott öt évig a nyilvánosan működő részvénytársaság kivételével nem szerezhet gazdasági társaságban többségi befolyást, nem válhat gazdasági társaság korlátlanul felelős tagjává, egyéni cég tagjává, továbbá nem lehet szervezet vezető tisztségviselője (cégvezetője). Hangsúlyozandó, hogy míg az első két esetben a kizáró ok gazdasági társaságokra, valamint meghatározott gazdasági társaságokra, illetve egyéni cégekre vonatkozik, addig a harmadikként szereplő jogkövetkezmény a jogi személyek nyilvántartásába bejegyzett valamennyi szervezet esetén irányadó.

134. §

A § meghatározza a bíróság feladatára, a tőkeegyesítő társaságok határokon átnyúló átalakulásáról, egyesüléséről és szétválásáról szóló törvényben foglalt tanúsítvány kiadására és az azt megelőző jogi vizsgálatra vonatkozó eljárás lefolytatására illetékességi és hatásköri rendelkezéseket, a tanúsítvány kiadása iránti kérelem mellékleteit.

135. §

A lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény (a továbbiakban: Ehtv.) 7. § (2) bekezdés a–c) pontja szerinti vallási egyesület, nyilvántartásba vett egyház, bejegyzett egyház és ezek belső egyházi jogi személye, valamint ezek adatai jogi személyek nyilvántartásába történő bejegyzésének elrendelése bíróság hatáskörébe tartozik. A bejegyzés elrendeléséhez szükséges eljárást bíróság folytatja le, a Hatóság a bíróság elrendelése alapján, a Jsznytv-ben meghatározott, hivatalból lefolytatott eljárás keretében intézkedik a jogi személyek nyilvántartásába történő bejegyzésről. A Javaslat az Ehtv-vel összhangban az eljárásra a Fővárosi Törvényszék kizárólagos illetékességét állapítja meg, rendelkezik továbbá az Ehtv. rendelkezéseinek alkalmazásáról.

136. §

A § meghatározza a bírósági eljárásban előterjeszthető kérelemre vonatkozó általános rendelkezéseket azzal, hogy a részletszabályokat az Ehtv. felhatalmazó rendelkezése alapján kiadott kormányrendelet tartalmazza.

137–138. §

A §-ok az Eht-vel összhangban, a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény rendelkezéseit átvéve határozzák meg a bíróság eljárására vonatkozó rendelkezéseket.

139–140. §

A Javaslat Harmadik Részében a peres eljárásokra vonatkozó szabályok kerültek elhelyezésre. A Harmadik Részben szabályozott perekre az Első Rész rendelkezései is irányadóak. A Javaslatban szabályozott perekre a Pp. rendelkezéseit a Javaslatban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

A peres eljárásokra vonatkozó általános rendelkezések meghatározzák Javaslat Harmadik Részében szabályozott perek alapvető rendelkezéseit.

141. §

A létesítő okirat vagy létesítő okirat módosítása érvénytelenségének megállapítása iránti per a szervezet nyilvántartásba vételét követően a Ptk. rendelkezései alapján indítható. A szervezet nyilvántartásba vételét követően az alapítás érvénytelenségének megállapítása iránti per azonban csak a szervezet nyilvántartásba vételét elrendelő határozat meghozatalától számított hat hónapos jogvesztő határidőn belül indítható.

A perben a teljes érvénytelenségre, vagy feltételen érvényesülést kívánó, illetve kógens rendelkezések be nem tartására lehet hivatkozni. A szerződéses szabadság alá eső kérdések tekintetében – ha az érintett kérdésben a Ptk. tiltó klauzulát nem alkalmaz – nincs helye ezen per megindításának. Ezen kérdések ugyanis a Ptk. szerinti érvénytelenségi per keretében vizsgálандóak.

A Javaslat fenntartja a társasági jog egyes vonatkozásairól szóló, 2017. június 14-i 2017/1132/EU európai parlamenti és tanács irányelv 11. cikkében meghatározott érvénytelenségi okokat, bár az automatikus ügyelőkészítés, automatikus döntéshozatal gyakorlatilag kizárja, hogy egyes érvénytelenségi okok mellett történjen meg a bejegyzés (pl. jegyzett tőke esetében, előírt taglétszám esetében szinte kizárt, hogy hibás bejegyzés történjen). Hangsúlyozni kell, hogy a Javaslat ezen per megindítását is a határozat meghozatalának, vagyis a bejegyzésnek a napjától számított harminc napon belül teszi lehetővé, hiszen eltérő szabályt nem alkalmaz, így az irányelv 12. cikk (1) bekezdésében foglalt határidő betartása is biztosított.

142. §

A Javaslat annak érdekében, hogy a szervezet határozatainak bírósági felülvizsgálata iránt indított per elhúzódását korlátozza, az eljárás gyorsítását elősegítse, kizárja az igazolást, viszontkeresetet, szünetelést, beavatkozást, a másodfokú eljárásban lerövidíti a fellebbező fél ellenfele számára a tárgyalás tartása iránti kérelem, a fellebbezési ellenkérelem és a csatlakozó fellebbezés előterjesztésének határidejét, és bevezeti a felülvizsgálati eljárás kapcsán is az elbírálásra nyitva álló határidőt.

143. §

A Javaslát a korábbi szabályozással azonosan tartalmazza a gazdasági társaság és a szövetkezet tagjának kizárása iránti per szabályait.

Gazdasági társaság és a szövetkezeti tag tagsági jogviszonya megszűnésének egyik esete, ha a tagot a bíróság a gazdasági társaság, illetve a szövetkezet által indított perben a társaságból, illetve a szövetkezetből kizárja [Ptk. 3:107. § (3) bek., 3:358. § d) pont]. A gazdasági társaság tagja és a szövetkezet tagja ellen kizárás iránti per akkor kezdeményezhető, ha a legfőbb szerv ilyen tartalmú határozatot hozott [Ptk. 3:108. § (1) bek., 3:360. § (2) bek.]. A tag kizárása iránti per megindításának határideje a gazdasági társaságoknál és a szövetkezeteknél azonos, a legfőbb szerv határozatának meghozatalától számított tizenöt napos jogvesztő határidő [Ptk. 3:108. § (2) bek., 3:360. § (3) bek.]. A keresetnek tizenöt napon belül a perbírósághoz meg kell érkeznie, a határidő elmulasztása jogvesztéssel jár.

Felperesi pozícióban a gazdasági társaság, illetve a szövetkezet áll, alperesi pozícióban pedig az a tag, akinek/amelynek tagsági jogviszonya megszüntetését kéri a felperes.

A gyors ügyintézését szolgálja az a szabály, hogy a tag kizárása iránti kereset más keresettel nem kapcsolható össze, keresetváltogatásnak, viszontkeresetnek nincs helye.

Az alperes tagsági jogait felfüggesztő végzés és a felfüggesztő végzés megváltoztatása iránti kérelmet elutasító végzés ellen nincs helye fellebbezésnek; a bíróság a felfüggesztő végzést kérelemre megváltoztathatja. A felfüggesztés iránti kérelmet elutasító végzés ellen külön fellebbezésnek van helye. A jogerős ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

A gazdasági társaság és a szövetkezet legfőbb szervének a tag ellen kizárás iránti per megindításáról döntő határozatának bírósági felülvizsgálata iránt külön per nem indítható, azonban a tag kizárására irányuló perben lehet hivatkozni olyan okokra, amelyek a legfőbb szerv határozatának felülvizsgálata iránti pert megalapozhatnak. A keresetlevélben csak olyan kizárási okra lehet hivatkozni, amelyet a tag kizárásának megindításáról rendelkező határozat kifejezetten megjelölt, és figyelemmel arra, hogy a törvény a keresetindításra jogvesztő határidőt állapít meg, keresetváltogatás keretében újabb kizárási okra hivatkozni nem lehet, és a bíróság az érdemi határozatában is csak a döntéshozó szerv által a perindítás alapjául szolgáló határozatban meghatározott magatartásokat értékelheti.

144. §

Ha az alapítvány kuratóriuma tagjának változására irányuló nemperes eljárást (az alapítvány kuratóriuma tagjának vagy kurátorának visszahívásával kapcsolatos nemperes eljárást) peres eljárás követi, a perre az alapítvány székhelye szerinti bíróság illetékes. A pert az alapítónak, illetve az alapítói jogok gyakorlójának a visszahívással érintett kuratóriumi tag vagy kurátor ellen kell megindítania. Az ügyfélbarát eljárás érdekében a perbíróság feladata, hogy beszeresse a nemperes ügy iratait, amelyeket ennek hiányában a keresetlevélhez ismételten kellene a félnek csatolnia. Ha a bíróság a keresetlevélben foglaltaknak helyt ad, a jogerős ítélet alapján elrendeli a jogerős ítélet miatt bekövetkezett adatváltozás jogi személyek nyilvántartásába történő bejegyzését.

Az új, mind a nemperes, mind a peres eljárásra vonatkozó első részi szabályok szerint azokban az esetekben, amikor bíróság rendeli el valamely személy a jogi személyek nyilvántartásába történő bejegyzését, az elrendelés előtt a bíróság a Hatóság informatikai rendszerének használatával hivatalból végzi el a bejegyzendő természetes személy adatainak Jszytv. szerinti ellenőrzését, valamint a személlyel szembeni, Jszytv. szerinti, a bünygyi nyilvántartási rendszerből, a gondnokoltak nyilvántartásából, a pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedésekben szereplő személyek ellenőrzése alapján megállapítható kizáró okok fennállására, és az eltiltott személyekre vonatkozó vizsgálatot. Ezáltal nem fordulhat elő, hogy a bíróság olyan személy bejegyzését rendelje el a jogi személyek nyilvántartásába, akivel szemben kizáró ok áll fenn.

145. §

A Javaslát átveszi az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvényben szabályozott, egyesület feloszlata iránti perre vonatkozó szabályokat. Ha a bíróság az egyesületet feloszlata, a kénysztörlési eljárás lefolytatására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság a kénysztörlési eljárás szabályai közt elhelyezett, a kénysztörlési eljárással

kapcsolatos nyilvántartási adatok bejegyzésének szabályai alapján elrendeli a kénysztörlési eljárásra vonatkozó nyilvántartási adatok jogi személyek nyilvántartásába történő bejegyzését, ezért erről a Javaslat az egyesület feloszlata iránti per szabályai között külön nem rendelkezik.

146. §

A Javaslat fenntartja a korlátozott felelősségű volt tag felelősségének megállítása iránti, a volt vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránti, az eltiltott személy hitelezői követelésekért való felelősségének érvényesítése iránti pereket.

A korlátozott felelősségű volt tag felelősségének megállítása iránti, a volt vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránti perek csak azokkal a személyekkel szemben indíthatók, akikkel szemben a bíróság a [Az eltiltás feltételei, eltiltás alkalmazása] § (2) bekezdése szerinti, a hitelezői követelésekért való felelősség jogkövetkezményét nem alkalmazta. Ezen esetben ugyanis a hitelezői követelésekért való felelősség már a kénysztörlési eljárásban rendezésre került, e személyekkel szemben további peres eljárásnak a hitelezői követelések tekintetében nincs helye.

147. §

A § a korlátozott tagi felelősséggel működő, jogi személyek nyilvántartásából kénysztörlési eljárás folytán törölt, megszűnt gazdasági társaságok volt tagjainak a helyállási kötelezettségét mondja ki.

A felelősség megállapítására elsősorban a gazdasági társaság törlésének időpontjában a jogi személyek nyilvántartásába bejegyzett volt taggal szemben kerül sor akkor, ha a tag korlátozott felelősségével visszaélt, azaz tartósan hátrányos üzletpolitikát folytatott, a gazdasági társaság vagyonával sajátjaként rendelkezett, vagy olyan határozatot hozott, amelyről tudta vagy az általában elvárható gondosság mellett tudhatta volna, hogy az a gazdasági társaság törvényes működésével nyilvánvalóan ellentétes. A hátrányos üzletpolitika körébe tartozik minden olyan üzleti döntésben való részvétel, annak megszavazása, amelyik a gazdasági célszerűségnek, a társaság üzleti érdekeinek ellentmond, vagy amelyet nem indokol például a társaság vagyoni helyzete.

A Javaslat nemcsak a gazdasági társaság törlésének időpontjában a jogi személyek nyilvántartásába bejegyzett tag felelősségének a megállapítására ad módot, hanem kimondja, hogy igény érvényesíthető azzal a volt taggal szemben is, aki a kénysztörlési eljárás megindítását megelőző három éven belül ruházta át a társaságban fennálló részesedését. A felelősség alapja a három éven belül tanúsított korlátozott felelősséggel történt visszaélés vagy rosszhiszeműség a részesedésének átruházásakor.

148. §

A Javaslat bizonyos esetekben megállapíthatónak tartja a vezető tisztségviselő, a kénysztörlési eljárás előtt a jogi személyek nyilvántartásából a szervezet adatai közül vezető tisztségviselő felelősségét is, ha a korlátozott tagi felelősséggel működő gazdasági társaság jogi személyek nyilvántartásából történő törlésére kénysztörlési eljárás folytán került sor, és a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezését követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezői érdekek figyelembe vételével látta el, és ezáltal a társaság vagyona csökkent, illetve a hitelezők követeléseinek kielégítése meghiúsult. A vezető tisztségviselő felelőssége okozott hátrány erejéig felel a kielégítetlenül maradt hitelezői követelésekért áll fenn. Több vezető tisztségviselő esetén felelősségük egyetemleges.

A Javaslat az ún. árnyékvezető felelősségének megállapítását is lehetővé teszi. Az árnyékvezető fogalmát a § (2) bekezdése adja meg. Árnyékvezető alatt azt a személyt kell érteni, aki a társaság döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt. Ilyen lehet például egy többségi részesedéssel rendelkező tag, valamely tag hozzátartozója, az a személy, akinek a társaság irányítását a nyilvántartásba bejegyzett vezető minden kontroll nélkül átengedte, de felelősségre vonhatónak mondja ki a Javaslat a végelszámolót is, ha a kénysztörlési eljárást végelszámolás előzte meg.

A felelősség megállapítása szempontjából tehát az vizsgálendő, mikor következett be, amikor a fizetéseképtelenség valószínűsíthetővé vált, amelytől kezdve a vezető tisztségviselők látták, vagy megfelelő gondos magatartás mellett látniuk kellett volna, hogy a társaság nem lesz képes a kötelezettségeinek határidőben eleget tenni.

149. §

A § külön per indításának lehetőségét teremti meg arra az esetre, ha a [Az eltiltás feltételei, eltiltás alkalmazása] § (1) bekezdés a) pontja szerinti eltiltási ok következményeként az eltiltott személyt kötelezi a bíróság a kénysztörlési eljárásban bejelentett, vitatott követelésnek nem minősülő ki nem elégített követelése megfizetésére. A per a Cstv. 33/A. § szerinti megoldást követi, ahol szintén történik egy megállapítás, majd külön perben a marasztalási összegnek a megállapítása. A kénysztörlési eljárásban a megállapítást nemperes eljárásban folytatja le a bíróság. A perben a követelés bejelentőjével szemben fennálló követelés pontos összegének meghatározására kerülhet sor. A per a végrehajtható okirat létrehozását célozza.

150. §

Az egyesület különös formájának, a pártnak a nyilvántartása, a nyilvántartás vezetése bírósági hatáskörben marad. A pártra e törvény rendelkezéseit akkor kell alkalmazni, ha a pártra vonatkozó törvény másként nem rendelkezik.

151–152. §

A Javaslat meghatározza a bíróság és az Országos Bírósági Hivatal feladatait a párt nyilvántartásával és a nyilvántartás vezetésével kapcsolatban.

153. §

A bíróság a határozatait és más iratait az informatikai rendszer alkalmazásával állítja elő. Az ilyen módon előállított irat közokirat, azaz a bíróság által az informatikai rendszer alkalmazásával előállított vagy az informatikai rendszer útján automatizáltan előállított irat elektronikus közokirat.

A törvény fenntartja azt az alapvetést, hogy az ügyész a civil szervezetek működésébe, magánautonómiájába abban az esetben avatkozhat bele indítványozási jogán keresztül, ha az ügyészi szerepkörhöz kapcsolódóan közérdeksérelmet is valószínűsíteni tud. Annak érdekében azonban, hogy a törvény a pártnyilvántartás közhitelességét erősítse, az adatok hibájára alapított (lejárt hatályú adatok, jogellenes adatok, egyéb hibás adat) indítvány esetén a közérdek sérelmének fennállását valószínűsítettnek kell tekinteni.

154. §

A Javaslat meghatározza az adatbejegyzés megvalósulásának részletes szabályait.

155. §

A Javaslat meghatározza a nyilvántartás felépítését, részletezi az abban nyilvántartott adatokat.

156. §

A Javaslat megtartja a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény szerinti országos névjegyzékre vonatkozó rendelkezéseket.

157. §

A pártok nyilvántartása közhiteles.

158–163. §

A Javaslat megtartja a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény szerinti informatikai rendszerre vonatkozó rendelkezéseket.

164. §

A Javaslat meghatározza a bejegyzési kérelem előterjesztésének módját.

A Javaslat biztosítja, hogy a változásbejegyzés elrendelése iránti kérelmet ne lehessen többször is kiegészíteni, mert a többszöri kiegészítés egyrészt ellentétben állna az egyszeri hiánypótlási felhívás kiadásának

követelményével, másrészt az eljárás elhúzódásához vezethet. Új adatokkal és létesítő okiratbeli módosítások bejelentésével nem lehet kiegészíteni a kérelmet, hanem ebben az esetben önálló kérelmet kell előterjeszteni.

Mivel a pártok felett az ügyész a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi XXXIII. törvény alapján törvényességi ellenőrzést gyakorol, a Javaslat rendelkezik az eljárás során hozott végzések ügyész részére történő kézbesítéséről.

165. §

A Javaslat meghatározza a nyilvántartásba vételi, illetve változásbejegyzési kérelem előterjesztésének határidejét azzal, hogy az általános szabályoktól eltérően a kérelem késedelmes benyújtása nem visszautasítási ok, azonban a pénzbírság kiszabásának lehetőségét a Javaslat megteremti.

166. §

A § meghatározza, hogy a kérelemnek mint eljárást megindító beadványnak az általános szabályokban meghatározott elemeken túl milyen tartalmi elemeket kell tartalmaznia.

167. §

A § meghatározza, hogy a kérelemhez mint eljárást megindító beadványhoz az általános szabályokban meghatározott mellékleteken túl milyen mellékleteket kell csatolni.

168. §

Javaslat meghatározza a bírósági vizsgálat terjedelmét. Ha az általános szabályok szerint a hiánypótlási felhívás nem kizárt, hiánypótlási felhívást bocsát ki a bíróság az általános részi szabályok szerint.

169. §

A Javaslat meghatározza, hogy az általános szabályokban rögzített okokon túl milyen okok esetén utasítja vissza a bíróság a kérelmet.

170. §

A Javaslat meghatározza, mely esetben kerülhet sor az eljárás felfüggesztésére.

171. §

A Javaslat meghatározza az ügyintézési határidőt. Lehetőséget ad a változásbejegyzési kérelemnek részben helyt adó bejegyzésre, ha a változásbejegyzési kérelem egyes részei elkülöníthetők. Bejegyző végzést indokolni nem kell.

172. §

A Javaslat megtartja a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény szerinti eljárást párt adószámának és statisztikai számjelének bejegyzése tekintetében.

173. §

A § a változásbejegyzés elrendelése iránti kérelemre vonatkozó további rendelkezéseket állapít meg.

174. §

Tekintettel arra, hogy a párt székhelye alapozza meg a hatáskörrel rendelkező törvényszék illetékességét, szükséges meghatározni a székhelyváltozás bejegyzésének elrendelése iránti eljárás lefolytatására illetékes bíróságot arra az esetre, ha a székhely változása folytán a régi és az új székhely helye szerint más-más bíróság illetékessége állapítható meg. A székhelyváltozás bejegyzésének elrendelése iránti kérelmet az eredeti székhely szerinti bíróságon kell előterjeszteni, és ez a bíróság jogosult elbírálni az új székhely bejegyzésének elrendelése iránti kérelmet is.

A Javaslat rendelkezik arról az esetről, amikor törvényességi felügyeleti eljárás is folyamatban van a székhelyáthelyezés bejegyzése iránti eljárással párhuzamosan.

175. §

A Javaslat meghatározza a pártok egyesülése bejegyzésének mint változásbejegyzés elrendelése iránti eljárásnak a speciális, egyesülés jellegéből adódó eljárási és illetékességi szabályait.

176. §

A Javaslat a szétválás speciális szabályaira tekintettel e §-ban csak a szétválás bejegyzésének elrendelése iránti eljárás egyesülés bejegyzésének elrendelése iránti eljáráshoz viszonyított speciális szabályait határozza meg, egyebekben az eljárásra az egyesülés bejegyzésének elrendelése iránti eljárás szabályait kell alkalmazni.

177. §

Tekintettel arra, hogy párt, illetve párt adatainak nyilvántartásba történő bejegyzésének elrendelése bírósági hatáskör, a pártok alkotta szövetséggel kapcsolatos bejegyzések elrendelése is bírósági hatáskörben marad.

178. §

A Javaslat meghatározza a párt jogi személy szervezeti egységének törlése esetére irányadó szabályokat.

179. §

A Javaslat megtartja a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény párt törlésére vonatkozó rendelkezéseit.

180. §

Tekintettel arra, hogy pártokat a bíróság, egyesületeket a Hatóság tartja nyilván, a Javaslat rendezi azt az esetet, ha a bíróság a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló törvény alapján az ügyészség indítványára – a párt egyesületként való további működésének érintetlenül hagyásával – megállapítja a párt működésének megszűnését. Ebben az esetben a bíróság törli a pártot a nyilvántartásból a párt nyilvántartásból történő törlésére vonatkozó szabályok szerint, és a rendelkezésre álló adatokkal elrendeli a párt egyesületként történő nyilvántartásba vételét a jogi személyek nyilvántartásába. A Hatóság által lefolytatandó eljárás szabályait a Jsznytv. határozza meg.

181. §

A Javaslat megtartja a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény szerinti nyilvánosságra vonatkozó rendelkezéseket.

182. §

A Javaslat megtartja a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény közzétételre vonatkozó rendelkezéseit.

183. §

Felhatalmazó rendelkezések.

184. §

A törvény hatálybalépésével kapcsolatos átmeneti rendelkezéseket külön törvény állapítja meg.

185. §

A Javaslat az implementált irányelvet jelöli meg.

186. §

Hatálybalépést megállapító rendelkezés.

Végső előterjesztői indokolás

az egységes közszolgáltatói számlaképről szóló 2013. évi CLXXXVIII. törvény módosításáról szóló 2025. évi LXI. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdése alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A módosítás célja, hogy az egységes közszolgáltatói számlaképről szóló 2013. évi CLXXXVIII. törvényben a Kormány által veszélyhelyzeti jogkörében megalkotott egységes közszolgáltatói számlaképről szóló törvény eltérő alkalmazásáról szóló 288/2022. (VIII. 5.) Korm. rendeletben előírt, az egyes egyetemes szolgáltatási árszabások meghatározásáról szóló 259/2022. (VII. 21.) Korm. rendelet által bevezetett, rezsicsökkentett árra alkalmazandó kedvezményes lakossági sávhatárok számlaképben történő megjelenítésre vonatkozó szabályok a normál jogrend részeként törvényi szintre emelkedjenek azzal, hogy a fogyasztók közérthető és hiteles tájékoztatása érdekében a továbbiakban a lakossági sávhatár feletti árak kerüljenek referenciaárként figyelembe vételre a villamos energia és földgázzsámlákon.

*RÉSZLETES INDOKOLÁS***1. §**

Átmeneti rendelkezések arra vonatkozóan, hogy az új számlaképet a módosítás hatálybalépését követő első számla kiállításától kell alkalmazni.

2. §

A villamos energia számlákra vonatkozó 1–2. melléklet, továbbá a földgázzsámlákra vonatkozó 3–4. melléklet úgy módosul, hogy a „Rezsicsökkentett díj nélkül az Ön fizetési kötelezettsége az elszámolt időszakban a következő összeg lett volna” pontban megjelölt összegnél a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal rendeletében megállapított ár kerül referenciaárként figyelembe vételre az elszámolási időszakban érintett teljes – kedvezményes lakossági sávhatár alatti és feletti – fogyasztásra vetítve.

3. §

Hatályba léptető rendelkezés.

1. melléklet

A villamos energia részszámla képező újraszabályozása.

2. melléklet

A villamos energia elszámoló számla képező újraszabályozása.

3. melléklet

A földgáz részszámla számla képezének újraszabályozása.

4. melléklet

A földgáz elszámoló számla képezének újraszabályozása.

Végső előterjesztői indokolás**az egyes törvényeknek a készpénzhasználattal összefüggő módosításáról szóló 2025. évi LXII. törvényhez***ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS*

A törvény a készpénzhasználattal összefüggő módosításokat tartalmaz, annak érdekében, hogy a digitális fizetési lehetőségek egyre szélesebb körben történő elterjedése mellett továbbra is megmaradjon a készpénzes fizetés lehetősége; meghagyva ezzel az állampolgár döntési szabadságát. A törvény a természetes személyek magánjogviszonyaiban, áruk és szolgáltatások vásárlása esetére biztosítja a készpénzhasználat jogát.

*RÉSZLETES INDOKOLÁS***1. §**

A módosítás alapján a készpénzhasználat alól kivételt képeznek az online szolgáltatási szerződések, tekintettel arra, hogy a modern technikai megoldások számos olyan csatorna kialakítását tették lehetővé, ahol a személyes közreműködés mellőzése és a digitális technikák alkalmazása jelentős előnyt biztosít mind a vállalkozások, mind a természetes személy fogyasztók számára. A személyes találkozás elkerülése és a távoli elérés lehetősége hívta életre ezen szolgáltatási formákat, erre figyelemmel ezekben az esetekben a készpénzhasználat kötelező biztosítása indokolatlan. Kivételt képez továbbá az automatizált üzletben történő értékesítés, tekintettel arra, hogy a konstrukció megkerülhetetlen alapköve az, hogy ilyen esetben az üzlethelyiség kassza és kezelőszemélyzet nélküli működéssel rendelkezik.

A normaszöveg felsorolást ad a készpénzhasználat biztosításának módjára vonatkozóan, ennek megfelelően a készpénzhasználat biztosításának minősülhet az is, ha a vállalkozás a készpénzhasználatot a fogyasztó számára elérhető helyen vagy bankszámlára történő készpénzbefizetés, utánvétel vagy készpénzátutalási megbízás (sárga csekk) útján biztosítja. A javaslat rögzíti továbbá, hogy a készpénzes fizetési lehetőség biztosítására irányuló követelménynek az is megfelel, ha a kereskedő vagy szolgáltató a termékértékesítés vagy a szolgáltatás helyszínén biztosítja, hogy a specifikus a készpénz specifikus készpénz helyettesítő eszközre készpénzt helyezhet el, valamint azt készpénzre visszaválthatja.

2. §

A digitális fizetési megoldások dinamikus térnyerése, valamint a fogyasztók gyors, biztonságos és érintkezésmentes kiszolgálása iránti igény indokoltá teszi, hogy a már üzemeltetett automata berendezések mentesüljenek a készpénzfizetési lehetőség kötelező biztosítása alól.

3. §

A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény módosítása biztosítja, hogy a kereskedelmi tevékenység, a kereskedelmet kiszolgáló szolgáltató, valamint a kereskedelmi jellegű turisztikai szolgáltatási tevékenységek vonatkozásában a fogyasztó a megvásárolt termék, illetve az igénybevett szolgáltatásért jogosult készpénzzel fizetni.

4. §

Jogtechnikai módosítás az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra tekintettel kihirdetett veszélyhelyzeti rendeletek törvényi szintre emeléséről szóló törvényben foglalt módosítással való ütközés megelőzése érdekében.

5. §

A szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló 2009. évi LXXVI. törvény módosítása biztosítja, hogy a törvény hatálya alá tartozó szolgáltatás igénybevétele során a fogyasztónak joga van a szolgáltatás ellenértékeként készpénzzel fizetni.

6. §

A módosítás egyértelműsíti, hogy a föld tulajdonjogának átruházása esetén az ellenérték készpénzzel történő megfizetése ügyvédi letétbe helyezéssel vagy közjegyzői bizalmi őrzésbe helyezés útján teljesíthető.

7. §

Hatályba léptető rendelkezés.

8. §

Jogharmonizációs záradék.

**Végső előterjesztői indokolás
az állami vagyonelemek ingyenes tulajdonba adásáról szóló 2025. évi LXIII. törvényhez***ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS*

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján közzétételre kerül.

A Göd belterület 3658 helyrajzi számú, természetben a 2132 Göd Kék-Duna utca 34. szám alatti ingatlan a magyar állam tulajdonát képezik.

Az ingatlan, valamint az ingatlanban található állami tulajdonú ingó vagyontárgyak, tartozékok, alkotórészek tulajdonjogát – a helyi sport és ifjúsági feladatok hatékonyabb ellátása, valamint turisztikai és közösségi célok megvalósítása érdekében – Göd Város Önkormányzata részére javasolt átadni.

Az Esztergom 16262, 16255, 40092, 19520, 15489/A/2 helyrajzi számú ingatlanok a magyar állam tulajdonát képezik.

Az ingatlanok tulajdonjogát – kulturális örökség helyi védelme, a helyi közművelődési tevékenység támogatása önkormányzati feladatok ellátása érdekében – Esztergom Megyei Jogú Város Önkormányzata részére javasolt átadni.

*RÉSZLETES INDOKOLÁS***1. §**

A Göd belterület 3658 helyrajzi számú ingatlan (a továbbiakban: ingatlan) és ingóságok tulajdonba adásáról szóló rendelkezés.

2–3. §

A tulajdonátruházási szerződést a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodási Zártkörűen működő Részvénytársaság, a Nemzeti Sportügynökség Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársasággal együttműködésben készíti elő és köti meg az önkormányzattal. Az ingatlan értéke forgalmi értéként kerül meghatározásra.

4–5. §, 1–2. melléklet

Az Esztergom 16262, 16255, 40092, 19520, 15489/A/2 helyrajzi számú ingatlanok és ingóságok tulajdonba adásáról és a muzeális intézményekhez kapcsolódó jogok és kötelezettségek, valamint kulturális javak átadásáról szóló rendelkezések.

6–9. §

A vagyonelemek tulajdonátruházására vonatkozó szerződést az állam nevében a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodási Zártkörűen működő Részvénytársaság készíti elő és köti meg. A fenntartói jog átszállása nem érinti az intézmények által foglalkoztatottak munkaviszonyát.

10. §

Hatályba léptető rendelkezés.

11. §

Hatályon kívül helyező rendelkezés.

**Végső előterjesztői indokolás
a magyar állampolgárság felfüggesztésével kapcsolatos törvények módosításáról szóló
2025. évi LXIV. törvényhez**

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

Az Alaptörvény tizenötödik módosítása megteremtette annak a lehetőségét, hogy a más állam állampolgárságával is rendelkező magyar állampolgár magyar állampolgársága határozott időre felfüggesztésre kerüljön, sarkalatos törvényben meghatározottak szerint.

E törvény az állampolgárság felfüggesztésének feltételeit és eljárás rendjét állapítja meg az alkotmányos felhatalmazás alapján.

Ez az indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése és a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS**1–3. §**

A módosítás értelmében a magyar állampolgársága felfüggeszthető annak a magyar állampolgárnak, aki magyar állampolgársága mellett kizárólag valamely nem EGT-állam, illetve nem Európai Unió tagjelölt állam állampolgárságával is rendelkezik azzal, hogy a magyar állampolgársága nem függeszthető fel annak, aki a magyar állampolgárságán kívül EGT-állam állampolgárságával is rendelkezik. További feltétel, hogy az érintett

olyan magatartást tanúsítson, amely veszélyt jelent Magyarország közrendjére, közbiztonságára vagy nemzetbiztonságára, továbbá esetében az állampolgárság felfüggesztése arányos intézkedésnek minősüljön a veszély súlyához és az érintett személy jogi, társadalmi helyzetéhez képest.

A feltételek konjunktívák, azaz csak abban az esetben függeszthető fel a magyar állampolgárság, ha az érintett magyar állampolgár rendelkezik legalább egy nem EGT-állam, vagy nem tagjelölt állam állampolgárságával is, és vele szemben a veszélyeztetés feltétele is fennáll. A módosítás ehhez kapcsolódóan – példálózó jelleggel – meghatározza, hogy a veszély milyen körülmények fennállása esetében lehet igazolható, ugyanakkor kiemeli azt is, hogy a magatartások értékelése során vizsgálni kell azok súlyát, ismétlődését, tudatosságát, valamint a magyar állampolgárság felfüggesztésének szükségességét és arányosságát is. Az így meghatározott értékelés alkalmazása során továbbá szükséges vizsgálni az érintett egyéni és családi kapcsolatait, illetve a korábbi cselekményekkel összefüggő esetleges időmúlást, valamint az érintett élethelyzetét.

A magyar állampolgárság megszerzésének a módja nem releváns, bármely jogcímen is álljon fenn a magyar állampolgárság, a felfüggesztés kimondható. Azon magyar állampolgár, akinek a magyar állampolgárságát felfüggesztették, a felfüggesztés meghatározott idejére elveszíti magyar állampolgárságát. A felfüggesztés legfeljebb 10 évre rendelhető el, amelynek megállapítása során a 9/B. §-ban meghatározott értékelési szempontokat kell figyelembe venni.

A módosítás példálózó jellegű felsorolást tartalmaz a Magyarország közrendjére, köz- vagy nemzetbiztonságára veszélyt jelentő magatartások tekintetében, ilyen lehet különösen:

- harmadik állam hadseregében vagy annak közszolgálatában történő szolgálat, kivéve, ha a szolgálat nem önkéntes, a szolgálat Magyarországgal szövetséges államban történik, vagy a szolgálat jellege és tartalma nem alkalmas veszély előidézésére,
- idegen hatalom vagy szervezet képviselőjeként, megbízásából vagy érdekében Magyarország szuverenitását, alkotmányos rendjét vagy nemzetbiztonságát sértő tevékenység végzése,
- olyan szervezettel kapcsolat fenntartása, vagy annak tagjává válás, amely a nemzetközi jog szerint terrrorszervezetnek minősül,
- jogerősen történő elítélés olyan bűncselekmény miatt, amely a Büntető Törvénykönyv szerint súlyosan veszélyezteti a közrendet, közbiztonságot vagy az alkotmányos rendet – különösen népiirtás, emberiség elleni bűncselekmény, apartheid, alkotmányos rend erőszakos megváltoztatása, alkotmányos rend elleni szervezkedés, hazaárulás, hűtlenség, ellenség támogatása, kémkedés, terrorcselekmény vagy terrorizmus finanszírozása miatt –, és az ítélet, valamint a bűncselekmény jellege alapján továbbra is fennáll a közrendi, köz- vagy nemzetbiztonsági veszély.

A magyar állampolgárság felfüggesztéséről a Kormány rendeletében kijelölt miniszter dönt. A harmadik állam állampolgárságával is rendelkező magyar állampolgár e döntéssel szemben 30 napon belül keresetlevelet nyújthat be a Kúriához.

A magyar állampolgárság felfüggesztéséről szóló határozatot az érintettel közölni kell, továbbá azt a Hivatalos Értesítőben is közhírré kell tenni.

Az eljárás megszüntethető, ha a felfüggesztés okai nem állnak fenn vagy a rendelkezésre álló adatok alapján annak feltételei nem bizonyítottak.

A miniszter határozata elleni jogorvoslat esetén az általános közigazgatási rendtartásról szóló törvény meghatározott rendelkezéseit alkalmazni kell. Az érintettet védő, garanciális rendelkezésként meghatározásra kerül, hogy amennyiben a miniszter a döntését minősített adatra alapozta, úgy a jogorvoslati eljárásban az ügyészség perbelépése kötelező.

Akinek a magyar állampolgárságát felfüggesztették, és a kijelölt miniszter előtt hitelt érdemlően bizonyítja, hogy a magyar állampolgárságának visszaállítása Magyarország közrendjére, köz- vagy nemzetbiztonságára nem jelent veszélyt, magyar állampolgársága visszaállítható. A visszaállításhoz hozott döntés során kizárólag a közrendi, közbiztonsági vagy nemzetbiztonsági veszély fennállásának hiányát kell mérlegelni, illetve a jogorvoslat tekintetében a 9/C. § rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell ezen eljárás során is.

Az állampolgárság visszaállásával kapcsolatos eljárásban az érintett az esetleges hontalanná válásáról a kijelölt minisztert tájékoztathatja, aki határozatában dönt a visszaállásról. E döntés ellen szintén jogorvoslat áll rendelkezésre, amelyet a Kúria bírál el.

A magyar állampolgárság visszaáll a határozott idő lejártával, vagy ha az érintett hontalanná válik.

4–6. §

Ezek a rendelkezések a magyar állampolgárság felfüggesztését követő kiutasításra vonatkozó különleges eljárási szabályokat állapítják meg, illetve a kiutasítás különös szabályait tartalmazzák. Ha a felfüggesztéssel érintett személyt kiutasítják, és önként nem hagyja el Magyarország területét, vagy oda jogellenesen visszatér, a felfüggesztéssel érintett személyt az idegenrendészeti hatósághoz elő kell állítani, idegenrendészeti őrizetét el kell rendelni, és a kitoloncolást 72 órán belül végre kell hajtani.

Az előállított személyt nyilatkoztatni kell, hogy Magyarország területét melyik közúti vagy légiforgalmi határátkelőhelyen kívánja elhagyni, és az előállított személyt az általa megjelölt határátkelőhelyen az idegenrendészeti őrizet időtartama alatt Magyarország területéről ki kell léptetni. Ha az előállított személy nem tesz nyilatkozatot, vagy a kitoloncolás végrehajtásában nem működik közre, őt az idegenrendészeti őrizet végrehajtásának helyéhez legközelebbi közúti vagy légiforgalmi határátkelőhelyre kell szállítani, és ott Magyarország területéről ki kell léptetni.

7. §

Hatályba léptető rendelkezés.

8. §

Utalás a releváns törvényi rendelkezés sarkalatosságára.

Végső előterjesztői indokolás az anyakönyvezhető utónevekkel összefüggésben egyes törvények módosításáról szóló 2025. évi LXV. törvényhez

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A magyar utónévjegyzék határozza meg, hogy a születendő gyermekeket milyen névvel lehet anyakönyvezni, ez hivatott a magyar utónévincs megőrzésére, amely nemzeti összetartozásunk, identitásunk szerves részét képezi.

A javaslat célja, hogy a magyar utónévjegyzék jelentőségét megerősítve, az a továbbiakban ne a HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont honlapján kerüljön közzétételre, hanem a kultúráért felelős miniszter rendelete rögzítse.

A javaslat ennek megfelelően módosítja az utónevek utónévjegyzékbe történő felvételének szabályait. A HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont továbbra is elvégezné azt a tudományos munkát, amely során véleményt ad az utónevek utónévjegyzékbe való felvehetőségéről, azonban álláspontját a jövőben a kultúráért felelős miniszternek küldi meg. Az átláthatóság növelése érdekében az alapelveket, amelyek az utónevek utónévjegyzékbe való felvehetőségének szempontrendszerét jelenítik meg, ugyancsak törvény rögzítené. Az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény módosításával megjelenő új feladatokra, valamint az utónévjegyzék jelentőségére figyelemmel indokolt, hogy a Kormány kultúráért felelős tagja – a nemzetiségi önkormányzatok honlapján való közzététel helyett – a nemzetiségi utónévjegyzékeket is rendeletben állapítsa meg.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele

során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés a) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

1. §

A módosítás a magyar utónévjegyzék összeállítását a magyar utónévkinccs megőrzése és ápolása céljából a kultúráért felelős miniszterhez telepíti. A HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont szerepe változatlan marad, továbbra is véleményt ad az utónévjegyzékben nem szereplő utónevek anyakönyvezhetősége tárgyában, ugyanakkor a végső döntést – a szakértői vélemények ismeretében – a jogalkotási felhatalmazás jogosultja hozza meg.

A magyar utónévjegyzék vezetésének alapelveit a törvény, az utónévjegyzéket a kultúráért felelős miniszter rendeleti formában állapítja meg. A miniszter az utónév utónévjegyzékbe való felvehetőségét az alapelvekre és a szakértői véleményre figyelemmel vizsgálja meg.

Az utónévjegyzék az alapelvek érvényesülése érdekében felülvizsgálható. A magyar utónévjegyzék összeállítása, felülvizsgálata során a kultúráért felelős miniszternek lehetősége van arra, hogy a HUN-REN Nyelvtudományi Kutatóközpont mellett más – az intézethez képest külső – szakértőkből álló bizottság bevonásával járjon el.

2. §

Az egységesség érdekében a nemzetiségi utónévjegyzékek összeállítása és vezetése is a kultúráért felelős miniszter felelősségi körébe kerül, amely jegyzéket a miniszter – az érintett országos nemzetiségi önkormányzat állásfoglalását kikérve – rendeleti formában állapítja meg.

3–4. §

A javasolt módosításhoz kapcsolódó felhatalmazó rendelkezések.

5. §

Átmeneti rendelkezés.

6. §

Jogtechnikai módosítás arra tekintettel, hogy a nemzetiségi utónévjegyzéket a jövőben miniszteri rendelet rögzíti.

7. §

A javaslat értelmében az utónévjegyzéket tartalmazó miniszteri rendeleteket, illetve azok módosításait nem kell társadalmi egyeztetésre bocsátani.

8. §

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény módosítása a nemzetiségi önkormányzati jogosultságok megőrzése mellett teszi lehetővé, hogy a nemzetiségi utónévjegyzéket a jövőben miniszteri rendelet rögzítse. A nemzetiségi önkormányzat döntését megalapozó szempontrendszert törvény rögzíti, ahogy az annak érvényesülését szolgáló miniszteri kifogásolás lehetőségét is azzal, hogy a kérdés végső eldöntését illetően a nemzetiségi autonómia érvényesül. Az országos nemzetiségi önkormányzat a nemzetiségi utónévjegyzékkel kapcsolatos döntéséről a honlapján továbbra is tájékoztatást ad, ugyanakkor az anyakönyvezés szempontjából a hatályos miniszteri rendelet tartalma az irányadó.

9. §

Hatályba léptető rendelkezés.

10. §

Sarkalatossági záradék.

**Végző előterjesztői indokolás
az állatok védelme érdekében szükséges egyes törvénymódosításokról szóló 2025. évi LXVI. törvényhez***ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS*

Az állatok védelme érdekében szükséges egyes törvénymódosításokról szóló javaslat (a továbbiakban: Javaslat) célja, hogy az állatok védelme és jóllétük biztosítása céljából olyan szabályozást hozzon létre, ami az egyes egyedek védelmén túl iránymutatásként szolgál az állatokkal való helyes bánásmódhoz és az állatok felé irányuló empatikus magatartáshoz.

A Javaslat figyelemmel az elmúlt időszakban napvilágot látott megrázó esetekre, szigorúbban rendeli büntetni, ha az állatkínzást ebrendészeti telep vagy állatmenhely működtetése során követik el, továbbá sui generis bűncselekménnyé nyilvánítja a kedvtelésből tartott állatok kereskedelmével összefüggő visszaélést. Szintén a gyakorlatban megjelenő jelenségre reagálva a Javaslat tiltja az élő állattal való koldulást, valamint az élő állatok nyereményjáték díjaként való kisorsolását is. A Javaslat elő kívánja segíteni a bántalmazott állatok sorsának mihamarabbi rendezését annak érdekében, hogy a megmenekült állatok minél előbb biztonságos környezetbe kerüljenek. Felismerve és tudatában annak, hogy az állatvédelem területén a megelőzés és ismeretterjesztés kiemelten fontos szerepet tölt be, a Javaslat jogalkotási kötelezettséget ír elő az állatvédelmi képzés és oktatás részletes szabályainak megalkotására.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

*RÉSZLETES INDOKOLÁS***1. §**

Az élő állatok nyereményként való kisorsolását, bár szigorú feltételekkel, de ez idáig lehetővé tette a jogi szabályozás. Ez azonban szemben áll azon állatvédelmi törekvésekkel, hogy ne lehessen az állatokat élettelen tárgyként kezelni és nyereményjáték keretében „elnyerni”. Emellett a tapasztalatok azt mutatják, hogy az ilyen módon, nyereményjáték útján állattartóvá válók az esetek nagy részében nincsenek sem anyagilag, sem tudás szempontjából felkészülve arra, hogy élő állatok gazdái legyenek, így indokolt a teljes tilalom bevezetése.

2. §

Az állat ideiglenes kiemelése akkor rendelhető el, ha a bánásmód, a tartási körülmények az ember vagy az állat életét súlyosan veszélyeztetik. A súlyos esetekben nem életszerű az ideiglenes elszállítás. Ezért szükséges megteremteni, hogy a hatóság mérlegelhesse az azonnali elkobzás lehetőségét.

3. §

Az állatvédelmi törvény az állatvédelmi bírság alkalmazása helyett vagy mellett lehetővé teszi a jogsértő személy állatok gondozásával, valamint a velük való helyes bánásmóddal kapcsolatos állatvédelmi oktatáson (a továbbiakban: állatvédelmi képzésen) való részvételre kötelezését. Az állatvédelmi törvényben azonban hiányzik

az állatvédelmi képzés és oktatás részletes szabályozása. Ennek feloldása céljából szükséges a felhatalmazó rendelkezés megalkotása.

4. §

Szükséges biztosítani, hogy az állatvédelmi hatóság által előírt, az állatok védelmét szolgáló kötelezések elmulasztása ne legyen bírság megfizetésével kiváltható, hanem ezek elmulasztása esetén a bírság kiszabása mellett az állattartástól való eltiltás is alkalmazhatóvá váljon.

5. §

Az élő állatok nyereséjének díjaként való elnyerésének tilalmával egyidejűleg kivezetésre került az erre vonatkozó felhatalmazó rendelkezés, így az állatok védelméről és kíméletéről szóló 1998. évi XXVIII. törvény 49. § (4) bekezdés e) pontja hatályát veszti.

6–7. §

A Javaslat értelmében – a kettős szankcionálás tilalmának alkotmányos elvét szem előtt tartva – az állattal való koldulásnak nem tényállási eleme az állattartási szabályok megsértése, hanem önmagában az állat társaságában történő koldulás már megvalósítja a szabálysértést. Az esetlegesen társuló állatvédelmi szabályszegésekkel szembeni fellépés az állatvédelmi hatóság feladata a közigazgatási jog alapján. Így a szabálysértési jog a közigazgatási jogszabályoktól függetlenül önállóan szabályozza az állattal való koldulást.

A törvényjavaslat biztosítja, hogy az állatokkal való koldulás esetén a pénzbírság mértéke – az arányosság elvét szem előtt tartva – ne érje el a gyermekkorú személy társaságában való koldulás esetén kiszabható mértéket, mely minimum százezer forintban került meghatározásra. A törvényjavaslat alapján az állatokkal való koldulás esetén kiszabható pénzbírság legnagyobb összege ezáltal ötvenezer forint.

8. §, 10–11. §

Nagy visszhangot kaptak azok az esetek, amelyeknél az állatkínzást ebrendészeti telepen vagy állatmenhelyen, ezen létesítmények működtetése során követték el. Ezeknek a létesítményeknek maradéktalanul meg kellene felelnie az állatvédelmi és állatjóléti elvárásoknak. A létesítmények üzemeltetésében résztvevő személyeknek/gondozóknak fokozott felelősségük van, továbbá a társadalom bizalmát élvezik, ami indokolja, hogy állatkínzás elkövetése esetén szigorúbb büntetésre számítsanak. Még fokozottabb a felelőssége az üzemeltetésben résztvevőknek, ha az állatkínzás az ilyen intézményekben jelentős számú állat szenvedését okozza. A minősített esetben a „működtetése során” fordulat azt kívánja jelezni, hogy egyrészt nem önmagában az ebrendészeti telep vagy állatmenhely helyszínén történő elkövetésre tekintettel valósulhatnak meg a minősített esetek, azaz önmagában az ebrendészeti telepen vagy állatmenhelyen történő elkövetés, ha azt annak a működtetésben részt nem vevő személy követi el nem valósít meg minősített esetet. Másrészt az ebrendészeti telep vagy állatmenhely működtetésében részt vevő személyek cselekménye is akkor valósít meg minősített esetet, ha azt e feladatukkal, munkájukkal kapcsolatban követik el, nem pedig attól függetlenül. A minősített eset megállapítására tehát lényegében akkor kerülhet sor, ha az intézmény működtetése olyan, hogy az adott körülmények az állatok indokolatlan szenvedését okozzák.

9. §

Manapság egyre gyakoribb, hogy állatszaporító telepek a kutyakölyköket 4 hetes korukban levásztják az anyjukról, és különböző hamis, hamisított állatorvosi papírokkal nagy számban kiviszik az országból. Az ilyen kölyköket a 8–10 hetes legálisan levásztott kölykökhöz képest többszörös áron adják el. Az új tényállás e jelenség ellen kíván fellépni, azzal, hogy ezt a tevékenységet, amelyet a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról szóló 41/2010. (II. 26.) Korm. rendelet 14. § (15) bekezdésének a megszegésével követnek el, sui generis bűncselekménnyé nyilvánítja.

12. §

A módosítás célja a bűnjelként lefoglalt állatok hosszú távú érdekeinek biztosítása érdekében a szabályozás továbbfejlesztése. A 2022. január 1-jén hatályba lépett módosítást követően ismételten felmerült annak szükségessége, hogy a bűnjelkezelés során a jelenleginél nagyobb hangsúlyt kapjon az érintett állatok jólléte és megfelelő, tartós elhelyezése.

A jelen módosítások legfőbb célja annak elősegítése, hogy a lefoglalt állatok tartós és szükségleteiknek megfelelő elhelyezése a lehető legrövidebb időn belül megtörténjen, elkerülve ezzel az indokolatlanul hosszú ideig tartó bizonytalan állapotot. Ennek érdekében az új rendelkezések lehetőséget biztosítanak arra, hogy az állatok tulajdonjogát – az érintett tulajdonos és más, az állatra igényt formáló személy akarata ellenére is – ingyenesen átruházhassák abban az esetben, ha azok értékesítése nem lehetséges.

A szabályozás ugyanakkor az érintett tulajdonos és más igénylő személy jogait védő garanciális elemeket is tartalmaz. A tulajdonosnak és más érdekelt személyeknek lehetőségük van arra, hogy vállalják az állatok gondozási, tárolási és kezelési költségeit, amivel megakadályozhatják az ingyenes tulajdonátruházást. Az előírt nyilatkozattételi és előlegezési határidők biztosítják, hogy az eljárás átlátható és méltányos legyen, miközben elősegítik, hogy az állatok megfelelő ellátásban részesüljenek mindaddig, amíg a tulajdoni helyzetük véglegesen rendeződik.

E módosítások tehát az állatok védelmét és jóllétét szolgálják azáltal, hogy biztosítják számukra a lehető leggyorsabb és legmegfelelőbb elhelyezést, ugyanakkor lehetőséget adnak az érintetteknek, hogy érdekeiket érvényesítsék a jogszabály által biztosított keretek között.

13. §

A törvényjavaslat hatályba léptető rendelkezése.

V. A Kormány tagjainak rendeleteihez tartozó indokolások

Végső előterjesztői indokolás

az állami építési beruházási folyamatban részt vevő tervező és kivitelező közreműködésének értékeléséről szóló 16/2025. (VI. 20.) ÉKM rendelethez

Az indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (6) bekezdése, továbbá a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. § (2) bekezdés b) pontja alapján a Magyar Közlöny mellékletét képező Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A rendelet az állami építési beruházások rendjéről szóló 2023. évi LXIX. törvény 59. § (2) bekezdés h) pontjában kapott felhatalmazás alapján az állami építési beruházási folyamatban részt vevő tervező és kivitelező közreműködésének értékelésére vonatkozó szabályokat állapítja meg.

Az értékelési rendszer kidolgozásával a keretszabályozás iránymutatásai alapján, a szabályozás figyelembevételével lebonyolított beruházások utólagos értékelésével a beruházó a későbbi projektek lebonyolításához visszajelzéseket kap a beruházásokban szerepet vállaló tervezők és kivitelezők minősítésével.

Az Indokolások Tárát az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Bíró Attila.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Az Indokolások Tára hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <https://www.magyarkozlony.hu> honlapon érhető el.